

Els i les joves en el mercat de treball de les Illes Balears

Any 2007 i avanç del 2008

Observatori del Treball
de les Illes Balears

VERSIÓN EN CASTELLANO A PARTIR DE LA PÁGINA 49

**Govern
de les Illes Balears**

Conselleria
de Treball i Formació

ANY 2007 I AVANÇ DEL 2008

Els i les joves en el mercat de treball de les Illes Balears

OBSERVATORI DEL TREBALL DE LES ILLES BALEARS

Invertim en el seu futur

Cofinançat per:

UNIÓ EUROPEA
FONS SOCIAL EUROPEU

**Govern
de les Illes Balears**

Conselleria
de Treball i Formació

Autors: Maria del Mar Ribas, Beatriz Abia, Rosa Maria Prohens
Coordinació: Delia Riera
Revisió lingüística: Joan Pizà Oliver
Dipòsit legal: PM - 1886 - 2008

Si voleu més informació i/o subscriure-us als informes de l'Observatori del Treball de les Illes Balears podeu adreçar-vos a otib@dgplaes.caib.es o bé:
Direcció General de Planificació Estratègica.
Conselleria de Treball i Formació de les Illes Balears
C/ del Gremi de Teixidors, 38
Polígon de Son Castelló. 07009 Palma
Tel. 971 17 63 00
www.caib.es
<http://treballiformacio.caib.es>

Aquesta publicació ha estat cofinançada per la Unió Europea, Fons Social Europeu, i impresa en paper reciclat.
Es permet reproduir totalment o parcialment la informació que conté aquest informe, sempre que se n'esmenti la font i l'autoria.

ÍNDEX

1. PRESENTACIÓ	5
2. RESUM EXECUTIU	7
3. CONTEXT DEMOGRÀFIC I SOCIAL	9
3.1. Evolució de la població de 15 a 29 anys.....	9
3.2. Estudis i formació dels joves de les Balears	11
3.3. Emancipació i habitatge dels joves de les Balears.....	14
4. INDICADORS D'ACTIVITAT, D'OCUPACIÓ I D'ATUR DELS JOVES	17
4.1. Evolució de la població activa, ocupada i en atur.....	17
4.2. Evolució de l'afiliació a la Seguretat social.....	21
4.3. Evolució de la contractació (SOIB) dels joves.....	23
4.4. Evolució dels joves demandants inscrits (SOIB).....	25
4.5. Evolució dels joves aturats registrats (SOIB)	25
5. INDICADORS DE CONDICIONS DE TREBALL	29
5.1. Salaris.....	29
5.2. Accidents de treball dels joves	30
6. ANNEX: TAULES	31
7. ÍNDEX DE TAULES I GRÀFICS	45
8. RELACIÓ DE FONTS I INDICADORS	47

ÍNDICE

1. PRESENTACIÓN	49
2. RESUMEN EJECUTIVO	51
3. CONTEXTO DEMOGRÁFICO Y SOCIAL	53
3.1. Evolución de la población de 15 a 29 años.....	53
3.2. Estudios y formación de los jóvenes de las Baleares.....	55
3.3. Emancipación y vivienda de los jóvenes de las Baleares	58
4. INDICADORES DE ACTIVIDAD, DE OCUPACIÓN Y DE PARO DE LOS JÓVENES	63
4.1. Evolución de la población activa, ocupada y en paro.....	63
4.2. Evolución de la afiliación a la Seguridad Social.....	67
4.3. Evolución de la contratación (SOIB) de los jóvenes	69
4.4. Evolución de los jóvenes demandantes inscritos (SOIB).....	71
4.5. Evolución de los jóvenes desempleados registrados (SOIB).....	72
5. INDICADORES DE CONDICIONES DE TRABAJO	75
5.1. Salarios	75
5.2. Accidentes de trabajo de los jóvenes	76

1. PRESENTACIÓ

El nostre mercat de treball, basat principalment en el turisme, es nodreix en bona part de mà d'obra jove i poc qualificada, entre altres causes pel fet que els adolescents de la nostra comunitat, atrets per la independència econòmica, abandonen els estudis prematurament. Passat un temps, però, i en arribar a l'edat adulta, s'adonen que no tenen oportunitats de mobilitat o de promoció i que, en conseqüència, les seves expectatives de millora social són poques.

La facilitat que han tingut en els darrers anys per incorporar-se al mercat de treball sense que haguessin d'acreditar gaire requisits respecte a les qualificacions acadèmiques i professionals, ha comportat unes conseqüències que ja són evidents: la primera, que tenim una de les taxes més altes del conjunt de l'Estat d'abandonament prematur escolar; la segona, que això no fa més que cronificar la precarietat laboral a la qual es veuen sotmesos.

És en aquest context en què el Govern de les Illes Balears ha d'apostar per la formació i la qualificació dels nostres joves en un sentit ampli: d'una banda, des del sistema educatiu estimulants-los i facilitant que valorin la seva formació; d'una altra, incentivant la formació ocupacional per tal que els qui ja estiguin dins el mercat de treball tinguin opcions de perfeccionar la seva formació i puguin aspirar a ocupacions millors.

En aquest sentit, i dirigit especialment a cobrir aquesta necessitat, el nostre programa de beques "Posa't a prova" n'és un exemple. Però no és l'únic, com ho demostra el fet que la Direcció General de Polítiques Actives, Ocupació i Formació articuli mecanismes en estreta col·laboració amb els agents socials i la resta d'actors del mercat de treball per planificar la formació en termes d'anticipació. La nostra voluntat és que progressivament s'alimenti un canvi en la formació de les persones treballadores, i especialment en la dels joves, que en millori l'adaptabilitat a un nou entorn econòmic més diversificat i més exigent.

HBLE. SRA. MARGARITA NÁJERA ARANZÁBAL
Consellera de Treball i Formació

2. RESUM EXECUTIU

Les Illes Balears són la quarta comunitat autònoma amb l'estructura per edats més rejuvenida del conjunt de l'Estat, si bé des de l'any 2000 el pes de les i dels joves sobre el total de la població ha baixat del 23% al 20,6% actual. Aquest rejuveniment és degut, principalment, als processos migratoris, els quals, entre el col·lectiu jove, aporten un 22,4% del total de la població. La comunitat balear també es caracteritza per l'alta taxa d'emancipació dels joves (35,9% davant de la mitjana espanyola, que és del 29,3%), encara que, atès l'encariment progressiu de l'habitatge a les Illes, ha baixat respecte a l'any anterior.

Tot i aquestes dades positives, els indicadors educatius situen les Balears en les darreres posicions respecte a la resta de comunitats autònomes espanyoles. Així, per exemple, el 2006 les Illes continuaven en el cinquè lloc per percentatge d'abandonament escolar prematur; en el curs anterior, ocupaven el darrer escaló pel que fa a taxes brutes de graduació en estudis superiors. D'altra banda, tot i que les dones milloren els resultats acadèmics masculins, la segregació per tipus d'estudis encara és vigent: elles són majoria entre els estudiants de ciències de l'educació (un 80%) mentre que ells opten per titulacions de caire tecnològic (un 80,5%).

Aquest escàs interès en els estudis està fortament lligat a la facilitat que, en els darrers anys, han tingut els i les joves per incorporar-se a un mercat laboral local molt dinàmic, amb pocs requeriments respecte a les qualificacions acadèmiques i professionals exigides.

Per això, segons evidencia l'EPA de l'INE, les persones menors de 30 anys de les Illes Balears presenten la tercera taxa més alta de l'Estat en activitat i ocupació, si bé encara s'aprecien diferències de gènere significatives que es relacionen amb una baixa coresponsabilitat a l'hora d'afrontar les càrregues familiars. Si un 17,8% de les dones treballen a jornada parcial, en el cas dels homes el percentatge en qüestió es redueix a un 7,2%; aquesta desigualtat augmenta en les edats més madures.

Quant a la taxa d'atur, les diferències també són notables: els joves illencs en actiu el pateixen en un 9,5%, mentre que en el cas de les joves el percentatge arriba a l'11,6%. La mitjana nacional per a ambdós sexes se situa en el 13,1%, de manera que, comparativament, cal felicitar-se pels resultats globals. Tot i això, no s'ha d'oblidar que hi ha una relació directa entre un nivell d'estudis més elevat i una taxa d'ocupació més alta o, vist des d'una perspectiva oposada, una taxa d'atur més baixa.

D'altra banda, i segons les dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social, el nombre de treballadores i treballadors joves afiliats ha patit un descens durant els primers cinc mesos del 2008 respecte al mateix període del 2007 —en concret, un 3,7% menys. Paral·lelament, el nombre de joves en situació d'atur ha experimentat un augment del 14,3% durant el primer semestre del 2008. De fet, el col·lectiu de persones joves presenta una major flexibilitat d'entrada i sortida del mercat de treball, que es tradueix en moments de recessió; a més, atès que amb molta freqüència els seus contractes són de caire temporal, pateixen de manera més acusada situacions d'inactivitat i d'atur.

Finalment, podem destacar que les i els joves menors de 25 anys de les Balears perceben uns salaris per sobre de la mitjana nacional, mentre que la resta de grups d'edat té uns sous situats per sota dels del conjunt de l'Estat. El mercat de treball de les Illes es caracteritza per ser de baixa qualificació; a més, la no promoció i la no obtenció de qualificacions educatives i professionals més altes fa que els salaris no s'incrementin tant com en altres comunitats de l'Estat amb mercats de treball més qualificats.

3. CONTEXT DEMOGRÀFIC I SOCIAL

3.1. EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ AMB UNA EDAT DE 15 A 29 ANYS

Segons les darreres dades del padró municipal de població en data 1 de gener de 2007, a les Illes Balears hi havia 1.030.650 persones, de les quals 212.123 tenien entre 15 i 29 anys, cosa que representa un 20,6% del total de la població. Per illes, un 78,3% dels joves es troben a Mallorca; un 8,6%, a Menorca, i el restant 13,1%, a les Pitiüses. El pes de la població que té entre 15 i 29 anys sobre el total de la població és més gran a les Pitiüses (22%) que a les illes majors: Mallorca (20,4%) i Menorca (20,2%).

Per sexe, un 51% de la població jove són homes i el 49% restant són dones. Per grup d'edat, un 24,8% té entre 15 i 19 anys; un 31,6%, entre 20 i 24 anys, i un 43,6%, entre 25 i 29 anys.

L'evolució de la població jove des de l'any 2000 ens mostra un augment

significatiu de població entre aquest mateix any i el 2003; posteriorment es manté al voltant de la xifra de 210.000 persones, tot i mostrar oscil·lacions negatives durant alguns anys.

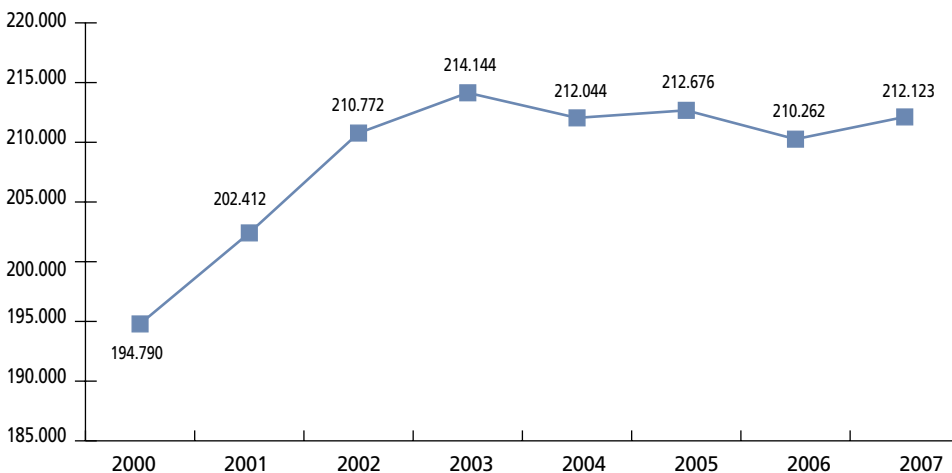
Respecte a 2006, mentre que el conjunt de la població ha augmentat en un 3%, el col·lectiu de persones joves ho ha fet en un 0,9%. Per illes, l'evolució de la població jove presenta algunes diferències: així, augmenta a Mallorca (+1%) respecte a 2006 i a les Pitiüses (+1,5%), però baixa a Menorca (-0,8%). El pes de la població jove ha baixat de manera gradual: l'any 2000 aquest col·lectiu representava un 23% sobre el total de la població de les Illes i el seu creixement inter-annual se situava en el 3,9%.

De tota manera, les Illes Balears són una de les comunitats autònomes amb l'estructura per edats més rejuvenida del conjunt de l'Estat. Així com podem veure en el gràfic 3, les Illes són la quarta comunitat autònoma amb

Els joves que tenen entre 15 i 29 anys representen un 20,6% sobre el total de la població de les Balears en data 1 de gener de 2007

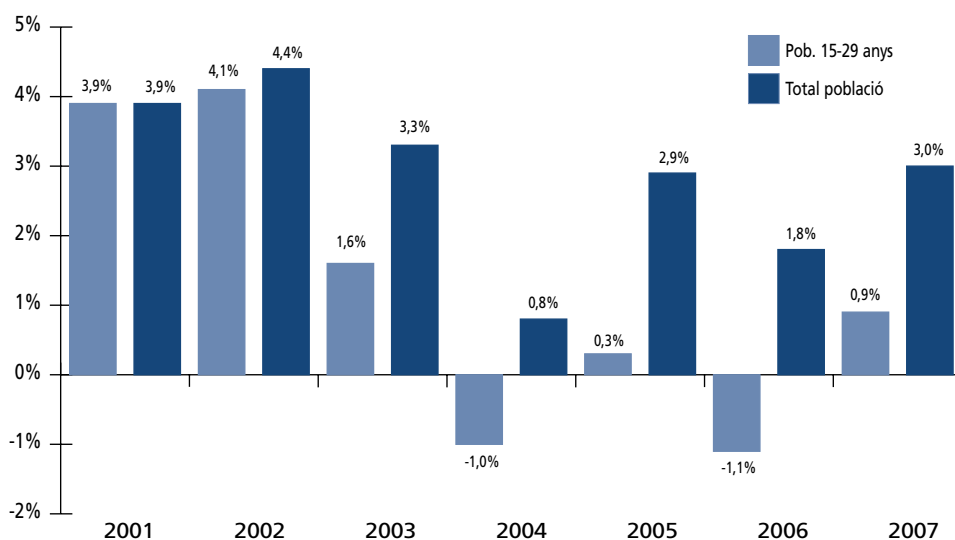
El col·lectiu de persones joves ha augmentat en un 0,9% respecte a 2006; el conjunt de la població ho ha fet en un 3%

GRÀFIC 1. EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ JOVE (15 A 29 ANYS) A LES ILLES BALEARS, 2000-2007

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del padró municipal 2007, INE.

GRÀFIC 2. VARIACIONS RELATIVES INTERANUALS DE LA POBLACIÓ JOVE (15 A 29 ANYS) I EL TOTAL DE LA POBLACIÓ, 2001-2007

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del padró municipal 2007, INE.

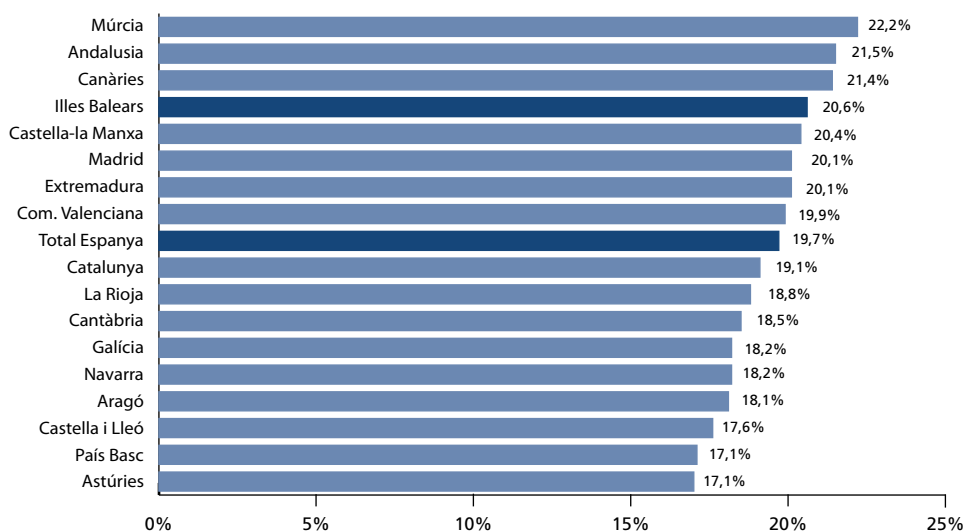
Les Balears són la quarta comunitat autònoma de l'Estat amb més proporció de població que té entre 15 i 29 anys

un percentatge més elevat de població que té entre 15 i 29 anys sobre el total de la població, per darrere de Múrcia (22,2%), Andalusia (21,5%) i Canàries (21,4%). La mitjana nacional es va situar, l'any 2007, en el 19,7%.

Les Balears, gràcies als processos migratoris amb motivació laboral, han experimentat un rejueniment de les

seves estructures per edats, com també una suavització en les tendències cap a l'envelliment de la població i un redreçament de la corba dels naixements. L'índex d'envelliment, que posa en relació la població major de 65 anys amb la població menor de 20 anys, és per a les Balears del 68,1%, mentre que per al conjunt d'Espanya és del 85,5%; és a dir, en l'àmbit esta-

GRÀFIC 3. PES DE LA POBLACIÓ JOVE (15 A 29 ANYS) SOBRE EL TOTAL DE LA POBLACIÓ PER COMUNITATS AUTÒNOMES, ANY 2007

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del padró municipal 2007, INE.

tal es dona una estructura per edats bastant més envellida que en el cas de les Illes Balears.

D'altra banda, l'índex de reemplaçament, que relaciona el grup d'edat entre 60 i 64 anys (persones que sortiran en breu del mercat de treball) i el grup d'edat entre 20 i 24 anys (persones que hi entraran en breu, si ja no ho han fet, en períodes de màxima activitat laboral), és per a les Balears del 75,6%; és a dir, està garantit amb escreix un reemplaçament de les generacions més madures, que passaran de l'activitat a la inactivitat. En el conjunt d'Espanya, l'índex de reemplaçament és del 79,9% —lleugerament superior al de les Illes.

Les persones estrangeres tenen un pes important en el conjunt de la població de les Balears. Segons les dades referents al 2007, un 18,5% del total de la població és d'origen estranger. En el cas del col·lectiu jove, el pes dels estrangers arriba al 22,4%, per sobre del conjunt de la població. En concret, a les Illes hi ha 47.436 persones estrangeres entre 15 i 29 anys —representen un 24,9% sobre el total de persones estrangeres—, de les quals un 39,2% són procedents d'algun país de la Unió Europea dels 27 i el 60,8% restant, d'algun país no comunitari. Per sexe, un 49,8% són homes i el 50,2% restant són dones.

Respecte a 2006, com podem veure en la taula 1 de l'annex, el nombre de joves estrangers s'ha incrementat en un 12,7%, mentre que el de joves nacionals ha disminuït en un 2,1%. Si ens fixam en la zona de procedència, el nombre de joves comunitaris és el que han experimentat un creixement

més acusat (+22,9%)¹, mentre que el de joves no comunitaris ho ha fet en un 7%.

3.2. ESTUDIS I FORMACIÓ DELS JOVES DE LES BALEARS

El nivell d'estudis i la formació dels joves, com a variable sociodemogràfica, es considera d'especial rellevància pel seu estret vincle amb els processos d'integració laboral. Conèixer el nivell de formació amb què encaren la seva trajectòria laboral és fonamental per analitzar les dinàmiques d'activitat, d'ocupació i d'atur de la població jove de les Balears.

A partir de les dades² de l'Institut d'Avaluació del Ministeri d'Educació, Política Social i Esport, podem fer una aproximació al nivell d'estudis dels joves de les Illes. En la taula 2 de l'annex s'observa la taxa d'escolarització per edats a les Balears i a Espanya durant el curs escolar 2005-2006. Podem comprovar-hi com a les Balears es donen unes taxes d'escolarització que se situen per sota de les de la mitjana nacional en cada una de les edats estudiades. És força significatiu que a l'edat de 16 anys (quan acaba l'ensenyament obligatori) la taxa d'escolarització és a les Illes del 77,8%, quan en el conjunt de l'Estat se situa en el 87,9%, deu punts per sobre. D'altra banda, a l'edat de 18 anys les Balears tenen una taxa d'escolarització del 39,7%, mentre que la mitjana nacional se situa en el 62,3%; és a dir, les Balears estan 22,6 punts per sota.

Si comparem les taxes brutes de graduació en educació secundària obliga-

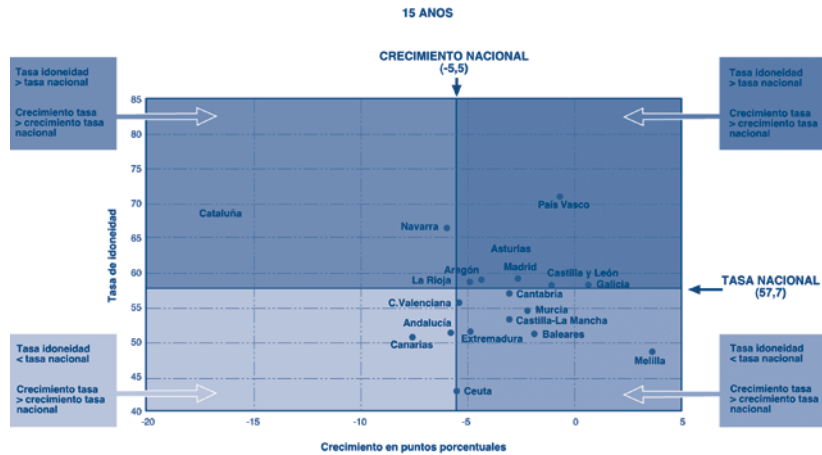
El 2007 hi havia a les Illes 47.436 persones estrangeres que tenien entre 15 i 29 anys: en termes relatius, el 22,4% del total de joves de les Balears

Les Balears presenten unes taxes d'escolarització per sota de la mitjana nacional

1 Bulgària i Romania han incrementat en un 34,8% i un 35,6%, respectivament, el nombre de persones entre 15 i 29 anys.

2 Font: Sistema Estatal d'Indicadors de l'Educació 2007. Institut d'Avaluació. Ministeri d'Educació, Política Social i Esport.

GRÀFIC 4. TAXES D'IDONEÏTAT ALS 15 ANYS 2005-2006 I CREIXEMENT DE LA TAXA PER COMUNITATS AUTÒNOMES

Font: Institut d'Avaluació. Ministeri d'Educació, Política Social i Esport.

Les dones presenten taxes de graduació superiors a les dels homes, tant a les Illes com en el conjunt d'Espanya

tòria³, novament les dades col·loquen les Illes en situació desavantajosa respecte a la mitjana nacional. En el curs 2004-2005, el nombre de graduats en educació secundària obligatòria va representar el 70,4% de la població de 15 anys en el conjunt de l'Estat i el 61,8% en el cas de les Balears. Hi ha diferències significatives per sexe: el col·lectiu de dones presenta taxes de graduació superior al dels homes, tant a les Illes (12,1 punts per sobre de la taxa dels homes) com en el conjunt d'Espanya (13,8 punts de diferència) (vegeu la taula 3).

Segons un informe de l'OCDE⁴, la taxa de graduació en secundària superior, mesurada com el percentatge de graduats en educació secundària superior sobre la població en l'edat típica de la graduació, durant l'any 2005 a Espanya va ser del 72%. L'informe esmentat evidencia que s'ha produït un avanç notable en aquest sentit, tot i que la mitjana espanyola se situa encara a 10 punts de la de l'OCDE (82%), a 15 de la de la Unió Europea (87%) i a 13 de la de l'objectiu europeu 2010; és a dir, si el conjunt d'Espanya se situa a tanta distància de la mitjana europea

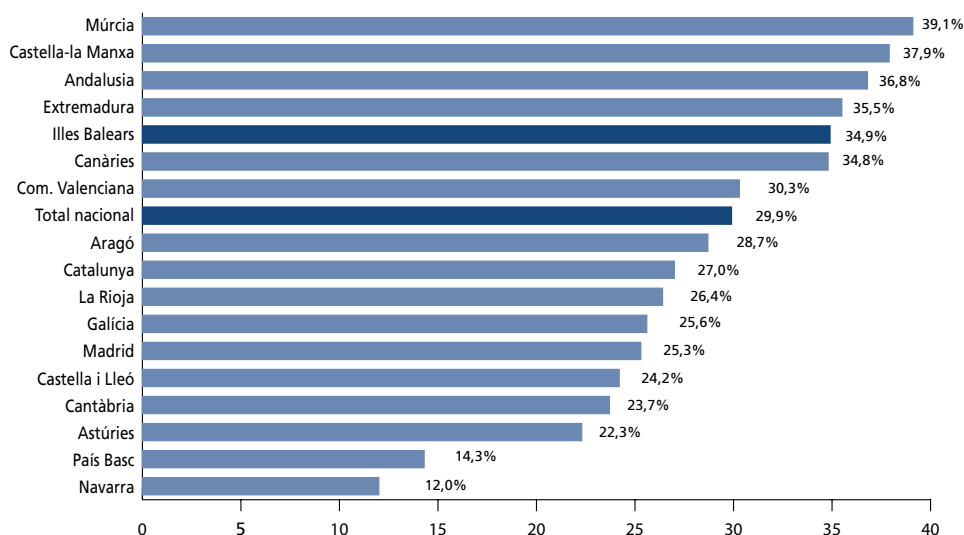
i les Balears se situen a la cua d'Espanya, les Illes es col·loquen aleshores a la cua d'Europa en alguns dels indicadors educatius de la seva població.

Les taxes d'idoneïtat en diferents edats de l'alumnat —això és, el percentatge d'alumnes matriculats en el curs que per la seva edat els correspon—, són una important mesura dels resultats del sistema educatiu i també del fracàs escolar. En el curs 2004-2005 la taxa d'idoneïtat va ser a les Balears del 51,3%, per sota de la taxa mitjana espanyola (57,7%). En la taula 4 de l'annex observem les taxes d'idoneïtat per comunitats autònomes, així com la variació respecte al curs 2000-2001. D'aquesta manera, veiem com les Illes esdevenen la segona comunitat autònoma amb la taxa d'idoneïtat més baixa, per darrere de Canàries (50,8%); a més, la taxa ha empitjorat respecte al curs 2000-2001 (-1,9 punts). D'aquesta manera, es produeix un dèficit educatiu ja des dels primers anys de l'educació primària que, com veiem, difícilment es recupera a mesura que avancen els anys. Cal destacar, aleshores, que els indicadors edu-

3 Percentatge de persones que acaben amb èxit l'educació secundària obligatòria respecte al total de la població que té 15 anys, edat teòrica d'inici del darrer curs d'aquesta etapa.

4 *Panorama de la Educación. Indicadores de la OCDE 2007. Informe español*. Ministeri d'Educació i Ciència.

GRÀFIC 5. PERCENTATGE DE PERSONES DE ENTRE 18-24 ANYS QUE HAN ABANDONAT PREMATURAMENT EL SISTEMA EDUCATIU, 2006

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del padró municipal 2007, INE.

catius a les Balears no sols mostren una situació més precària que la del conjunt de l'Estat, sinó que es dona una important dinàmica de regressió del nivell formatiu dels joves balears. D'altra banda, aquesta regressió es dona en el conjunt de la resta de comunitats autònomes.

L'any 2006 el percentatge d'abandonament escolar prematur⁵ a Espanya va ser del 29,9% i a les Balears, del 34,9%; les Illes són la cinquena comunitat autònoma amb el percentatge més elevat de joves que han abandonat prematurament el sistema educatiu, per darrere de Múrcia (39,1%), Castella-la Manxa (37,9%), Andalusia (36,8%) i Extremadura (35,5%). Es donen diferències importants per sexe: a les Balears la taxa d'abandonament se situa en el 44,7% en el col·lectiu masculí i en el 24,3% en el cas del col·lectiu femení (vegeu la taula 5 de l'annex).

Pel que fa als estudis universitaris, les Illes Balears es caracteritzen per ser la comunitat autònoma amb el percentatge més baix de persones ocupades amb estudis universitaris⁶. De la mateixa manera, i a partir dels indicadors de l'Institut d'Avaluació, les taxes brutes de graduació en estudis superiors⁷ durant el curs 2004-2005 varen ser, una vegada més, les més baixes de l'Estat: un 6,9% de tècnics superiors respecte a 17,1% del conjunt d'Espanya; un 10,5% en diplomats respecte a un 16,4% per al conjunt d'Espanya, i un 4,8% en llicenciats respecte a un 18,4% en el conjunt de l'Estat. És important remarcar les diferències que es donen per sexe: així, el col·lectiu de les dones presenta unes taxes de graduació en estudis superiors significativament més altes que les del col·lectiu dels homes, tant a les Balears com en el conjunt de l'Estat (vegeu la taula 6 de l'annex).

Les Balears són la cinquena comunitat autònoma amb el percentatge (34,9%) més elevat de joves que han abandonat prematurament el sistema educatiu

5 Percentatge de persones amb una edat de 18 a 24 anys que no estan escolaritzades i que tenen com a grau més alt d'estudis educació secundària obligatòria o nivells educatius anteriors. Aquest indicador està relacionat amb un dels punts de referència europeus en educació i formació per a 2010 que proposa reduir el percentatge d'aquest abandonament en els països de la Unió Europea.

6 Font: EPA-INE, mitjana dels quatre trimestres del 2007.

7 Relació entre el nombre de graduats en cada un dels ensenyaments superiors considerats respecte al total de la població de "l'edat teòrica" d'inici del darrer curs d'aquests ensenyaments.

El 60,4% d'alumnes matriculats a la UIB en el curs 2007-2008 són dones

A partir de les dades lliurades per la Universitat de les Illes Balears (UIB), podem analitzar l'evolució del nombre d'alumnes matriculats segons el tipus d'estudis i el sexe. El curs 2007-2008 es varen matricular 13.900 persones, de les quals un 60,4% són dones i el 39,6% restant són homes. Per tipus d'estudis, un 45,3% es matricularen en estudis emmarcats en les ciències socials; un 23,6%, en estudis relacionats amb ciències de l'educació; un 11,6%, en estudis de caire tecnològic; un 11,4%, en estudis de caire científic; un 4,1% en estudis de lletres, i el 4,1% restant, en altres tipus d'estudis no classificats anteriorment.

Es dona una segregació per sexe en funció del tipus d'estudis: així, en els estudis relacionats amb ciències de l'educació (magisteri, pedagogia, etc.) un 80% són dones, com també en els estudis de lletres les dones són majoria (un 67,8% en aquest cas). D'altra banda, els homes tenen més presència en els estudis de caire tecnològic (un 80,5%) (vegeu la taula 7 de l'annex).

El nombre de matriculats a la UIB ha baixat en un 6,4% respecte al curs 1998-1999. El nombre d'homes matriculats ha patit un descens de l'11,7%, mentre que en el cas de les dones el descens ha estat més suau: només d'un 2,6%. El descens de persones matriculades ha estat més acusat en els estudis de lletres (-39,5%), mentre que els estudis de caire tecnològic (+30,9%) i científic (+18,1%) han registrat increments notables.

Per tant, i com a conclusió, podem dir que els joves de les Balears són el col·lectiu que presenta taxes més elevades

d'abandonament escolar, pitjor nivell formatiu, pitjor rendiment acadèmic i taxa més baixa d'escolarització d'estudis postobligatoris.

3.3. EMANCIPACIÓ I HABITATGE DELS JOVES DE LES BALEARS

L'Observatori de la Joventut a Espanya elabora trimestralment el butlletí *Cifras Jóvenes en la EPA*, en què es calcula per comunitats autònomes la població jove emancipada⁸ i la taxa d'emancipació⁹.

Com podem observar en el gràfic 6, i segons les dades del quart trimestre de 2007, les Balears tenen una taxa d'emancipació dels joves de 16 a 29 anys del 35,9%; és a dir, gairebé 36 joves de cada 100 es troben ocupats i emancipats de la llar familiar. Les Illes són la segona comunitat autònoma amb la taxa d'emancipació més elevada, solament per darrere de Catalunya (36,2%) i significativament per sobre de la mitjana espanyola (29,3%).

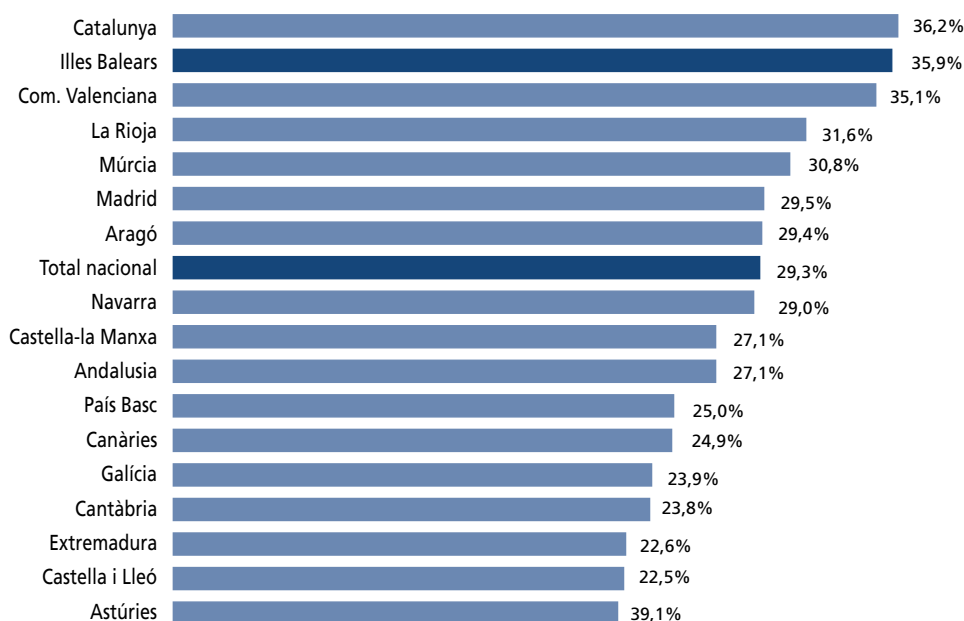
Aquestes dades es troben fortament lligades a les dades sobre abandonament escolar prematur, analitzades en l'apartat anterior. D'aquesta manera, un important col·lectiu de joves de les Illes decideix acabar prematurament o suspendre provisionalment la seva trajectòria educativa per poder gaudir dels avantatges econòmics que el mercat laboral els ofereix. Per això, poden accedir més aviat a la independència econòmica que la majoria de joves espanyols.

De tota manera, cal apuntar que la taxa d'emancipació dels joves de les

8 La població jove emancipada està formada per aquelles persones d'edat entre 16 i 29 anys que tenen la condició de: persona principal o cònjuge d'aquesta persona, gendre, nora o parella dels fills, amb treball remunerat; pare, mare, sogre o sogra (o parella d'aquests); un altre parent de la persona principal o parella d'aquesta, amb treball remunerat; persona del servei domèstic; sense parentesc amb la persona principal, amb treball remunerat segons la terminologia de l'enquesta de població activa (INE).

9 La taxa d'emancipació és la relació entre el nombre de joves emancipats i el total de la població jove.

GRÀFIC 6. TAXA D'EMANCIPACIÓ DELS JOVES DE 16 A 29 ANYS PER COMUNITATS AUTÒNOMES, IV TRIM 2007

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Injuve, a partir de dades de l'EPA (INE).

Illes ha baixat durant el darrer any en un 2%, quan en el conjunt de l'Estat s'ha incrementat en un 0,2%.

L'Observatori Jove d'Habitatge a Espanya (OBJOVI) publica, de manera trimestral, un butlletí estadístic amb desglossament per a cada una de les comunitats autònomes amb l'objectiu d'analitzar el comportament d'alguns indicadors sintètics relacionats amb l'emancipació residencial dels joves (persones que tenen entre 18 i 34 anys), l'ocupació i l'accés al mercat de l'habitatge.

En el butlletí número 21, corresponent al quart trimestre del 2007, l'OBJOVI situa la taxa d'emancipació residencial¹⁰ de la població jove de les Balears en el 51,7%, la segona més alta d'Espanya, per darrere de Catalunya (52,4%). Malgrat tot, l'informe destaca que la taxa d'emancipació

dels joves de les Illes ha anat decreixent de manera lenta des de mitjan 2006. Un primer element que cal tenir en compte en aquest retrocés de la independència residencial dels joves és la progressiva destrucció de llocs de treball, com veurem més endavant en el present informe, així com també un enduriment de les condicions d'accés al mercat de l'habitatge. De fet, l'esforç econòmic que hauria d'assumir actualment una persona jove per adquirir un habitatge lliure a les Illes Balears, superior al 87% del seu salari, és el més elevat dels darrers set anys¹¹ (vegeu el gràfic 7).

Segons l'OBJOVI, el preu mitjà de l'habitatge lliure¹² es va situar a les Illes Balears, durant el quart trimestre del 2007, en 242.130 euros, un 6,9% més que en el mateix trimestre del 2006. D'altra banda, el salari mitjà anual d'una persona jove és de 15.648,57

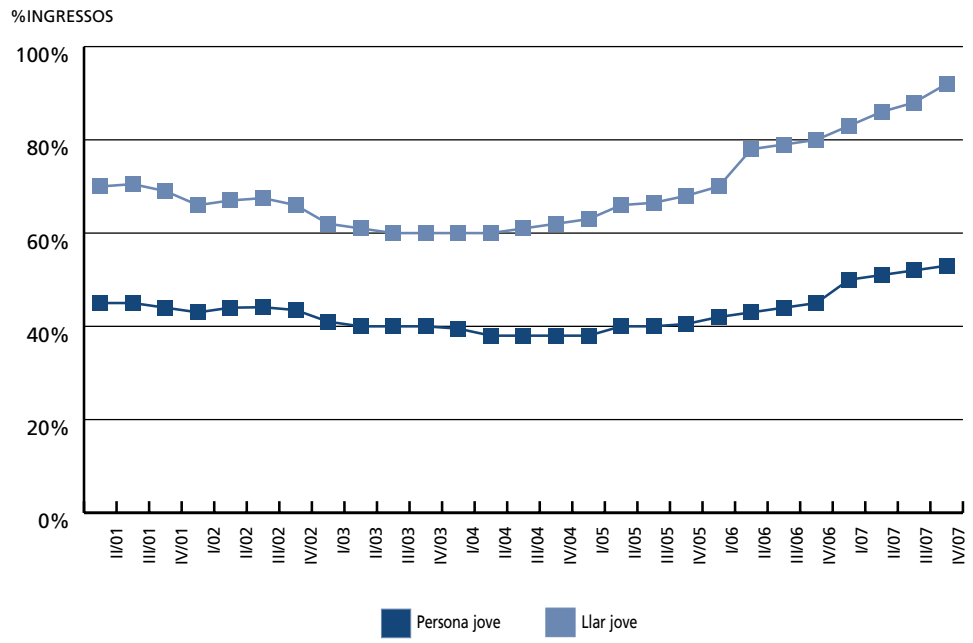
Les Illes Balears són la segona comunitat autònoma amb la taxa d'emancipació (35,9%) més elevada de l'Estat, significativament per sobre de la mitjana espanyola (29,3%)

¹⁰ La taxa d'emancipació residencial és el percentatge de persones que viuen fora de la llar d'origen respecte del total de persones de la seva mateixa edat. D'altra banda, l'OBJOVI considera les persones joves emancipades com les persones joves que consten com a persona de referència, cònjuge o persona no emparentada a l'EPA.

¹¹ Font: Observatori Jove d'Habitatge a Espanya. Quart trimestre de 2007.

¹² Preu mitjà de l'habitatge lliure publicat pel Ministeri d'Habitatge (nova sèrie sobre la base de l'any 2005), aplicat a un habitatge de 100 metres quadrats construïts.

GRÀFIC 7. EVOLUCIÓ DEL COST D'ACCÉS AL MERCAT DE L'HABITATGE PER A UNA LLAR JOVE I UNA PERSONA JOVE A LES ILLES BALEARS, 2001-2007

Font: OBJOVI.

La taxa d'emancipació dels joves de les Illes ha anat decreixent des de mitjan 2006; l'esforç econòmic que ha d'assumir actualment una persona jove per adquirir un habitatge és superior al 87% del seu salari

euros¹³, un 4,6% superior que el 2006, cosa que representa que el cost d'accés al mercat de l'habitatge implica un 87,3% dels seus ingressos. L'esforç econòmic que haurien d'assumir per adquirir un habitatge s'ha incrementat en un 12,1% i converteix les Illes en la comunitat autònoma amb més cost d'accés al mercat de l'habitatge per a una persona jove, molt per sobre de la mitjana espanyola (71,2%).

Per això, segons el *Quadern Gadeso* núm. 118, de març de 2008, el principal problema que perceben els joves de les Balears d'edat entre 16 i 18 anys és la inseguretats ("futur imprevisible") i la necessitat de trobar un bon treball. També els joves que tenen entre 18 i 29 anys perceben la inseguretats socioeconòmica i les dificultats per accedir a l'habitatge.

El patró de convivència a les Illes s'ha modificat de manera significativa i això s'ha traduït, entre altres

qüestions, en canvis quant a nupcialitat. No sols s'ha produït un retard en el calendari de nupcialitat en més de 5 anys (l'edat mitjana de matrimoni l'any 1975 era de 27 anys per als homes i de 24 per a les dones, mentre que l'any 2005 se situà en 35 anys per als homes i 31 per a les dones), sinó que ha baixat la xifra de matrimonis a pesar del creixement demogràfic experimentat, de manera que les taxes de nupcialitat s'han reduït a la meitat (4,4 per mil el 2005).

L'edat mitjana de la maternitat ha augmentat considerablement els darrers anys. D'acord amb les dades de l'INE, tant a les Illes Balears com a l'Estat espanyol les dones, quan tenen el primer fill, superen ja l'edat dels trenta anys des de finals de la dècada dels noranta; el 2006, de mitjana, se situa en els 30,38 anys a les Balears i en els 30,89 en el conjunt d'Espanya.

Les taxes de nupcialitat s'han reduït significativament i ha augmentat l'edat mitjana de la maternitat

13 Càlcul de l'OBJOVI del salari brut mitjà d'una persona jove, obtingut d'aplicar a la darrera dada disponible de la Enquesta trimestral del cost laboral (ETCL-INE) l'estructura salarial per trams d'edat i sexe de l'enquesta de condicions de vida (ECV-INE).

4. INDICADORS D'ACTIVITAT, D'OCUPACIÓ I D'ATUR DELS JOVES

4.1. EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ ACTIVA, OCUPADA I EN ATUR

Segons les dades de l'enquesta de població activa (EPA-INE), l'any 2007 hi havia a les Balears 196.069 persones que tenien entre 16 i 29 anys, de les quals 123.368 es trobaven ocupades (el 26% sobre el total de població ocupada), 14.361 en situació d'atur (el 30% sobre el total de la població aturada) i les restants 58.340, en situació d'inactivitat (el 19% sobre el total de població inactiva).

La taxa d'activitat dels joves menors de 30 anys va ser del 70,2% de mitjana per a les Balears l'any 2007, la tercera més alta de l'Estat, per darrere de

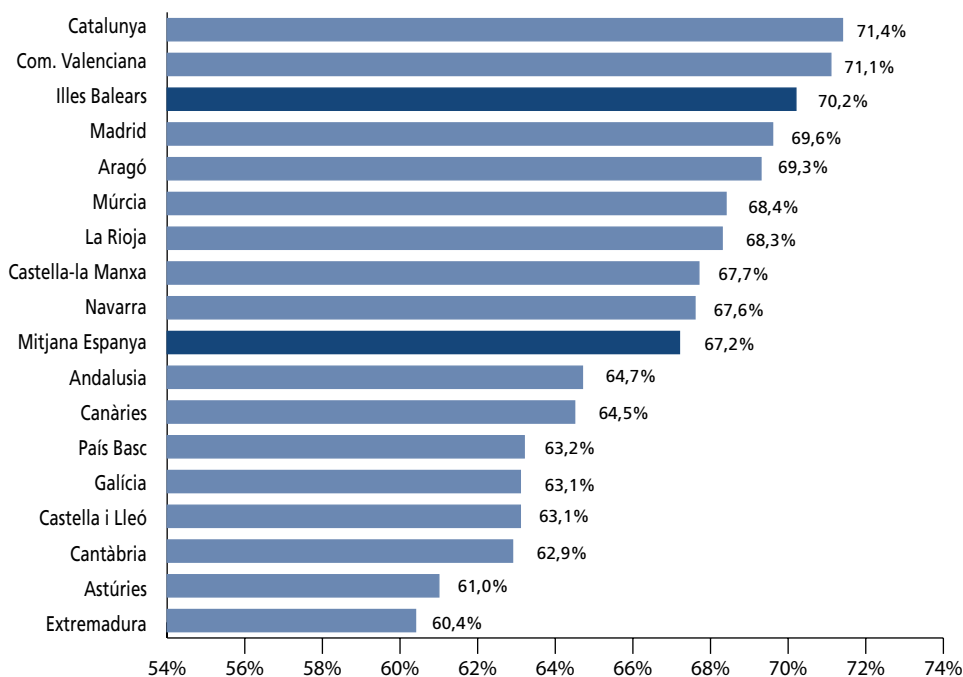
Catalunya (71,4%) i de la Comunitat Valenciana (71,1%). Aquesta taxa se situa, aleshores, 3 punts per sobre la mitjana d'Espanya (67,2%).

Per sexe, els homes joves presenten una taxa d'activitat del 76,8%, la més alta de l'Estat, molt superior a la del col·lectiu femení (63,3%), que en aquest cas se situa en sisena posició en el rànquing per comunitats autònomes. Com hem vist, els homes abandonen amb una proporció major els estudis de forma prematura que no les dones i això es tradueix, com veiem, en unes taxes d'activitat més elevades.

La taxa d'ocupació dels joves menors de 30 anys es va situar durant l'any 2007 a les Balears en el 62,9%, això

El 2007, les Balears tenen la taxa d'activitat juvenil masculina més elevada de tot l'Estat i la sisena en el cas del col·lectiu femení

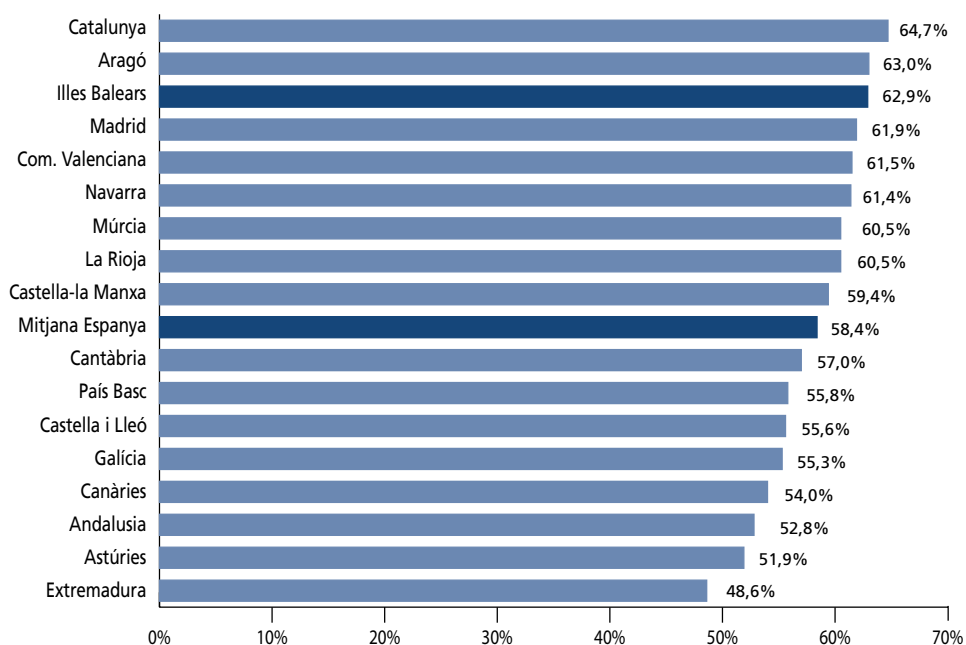
GRÀFIC 8. RÀNQUING DE TAXES D'ACTIVITAT DEL COL·LECTIU JOVE (MENORS DE 30 ANYS) PER COMUNITATS AUTÒNOMES, MITJANA 2007

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE, EPA.

La taxa d'ocupació dels joves menors de 30 anys es va situar en el 62,9%, això és 4,5 punts per sobre de la mitjana nacional (58,4%).

GRÀFIC 9. RÀNQUING DE TAXES D'OcupACIÓ DEL COL·LECTIU JOVE (MENORS DE 30 ANYS) PER COMUNITATS AUTÒNOMES, MITJANA DE 2007

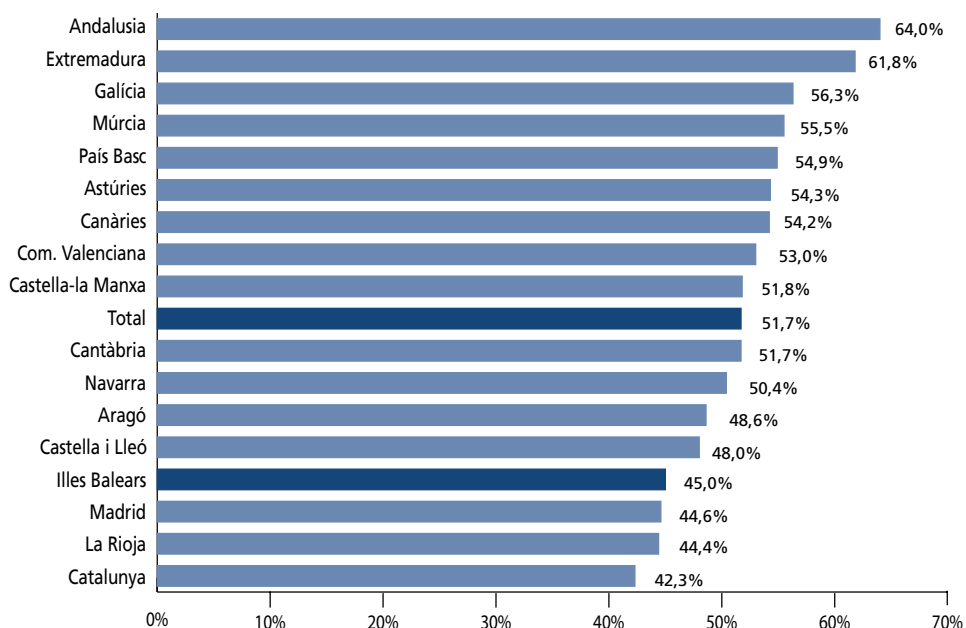

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE, EPA.

és 4,5 punts per sobre de la mitjana nacional (58,4%). Les Illes Balears són la tercera comunitat autònoma amb la taxa d'ocupació juvenil més elevada, per darrere de Catalunya (64,7%) i d'Aragó (63%).

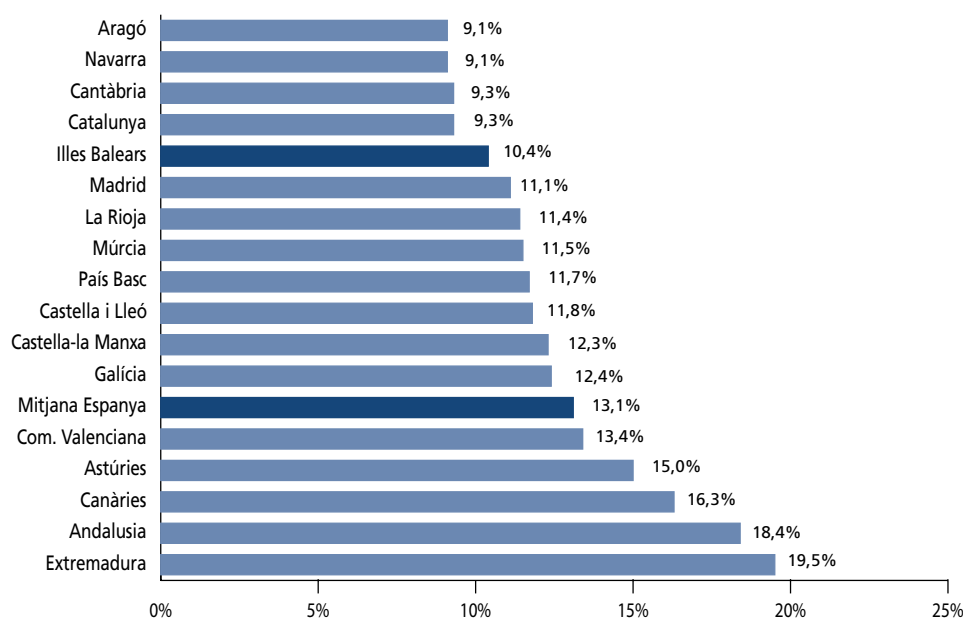
Per sexe, la taxa d'ocupació juvenil masculina es va situar el 2007 en el 69,5%, la segona més alta de l'Estat, per darrere de Catalunya (70,1%). Per a les dones la taxa d'ocupació juvenil va significar un 56%. Val a dir que les

GRÀFIC 10. TAXES DE TEMPORALITAT DELS JOVES MENORS DE 30 ANYS PER COMUNITATS AUTÒNOMES, MITJANA DE 2007

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE, EPA.

GRÀFIC 11. RÀNQUING DE TAXES D'ATUR DEL COL·LECTIU JOVE (MENORS DE 30 ANYS) PER COMUNITATS AUTÒNOMES, MITJANA DE 2007

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE, EPA.

Illes ocupen la cinquena posició en el rànquing per comunitats autònomes.

Un 88,2% del total de joves ocupats treballa a jornada completa i l'11,8% restant, a jornada parcial. Es donen diferències significatives per sexe: un 17,8% de les dones joves treballen a jornada parcial, mentre que en el cas dels homes el percentatge es redueix a un 7,2%. Si ho comparem amb les edats més adultes (30 anys o més), és curiós comprovar com el percentatge d'homes que treballen a temps parcial disminueix (2,8%), mentre que en el cas de les dones augmenta (un 19,8% de dones de 30 i més anys ocupades treballa a temps parcial). És a dir, el fet de conciliar vida laboral i familiar continua repercutint directament sobre les dones i ja es detecta en les edats més joves.

La taxa de temporalitat (mesurada a partir del total de joves assalariats amb contracte temporal sobre el total dels joves assalariats) va ser durant el 2007 del 45%. La taxa de temporalitat per al conjunt de la població va ser del 28,9%; és a dir, els joves es caracte-

ritzen per tenir més contractació temporal. Malgrat tot, si comparem les Balears amb la resta de comunitats autònomes, veurem (gràfic 10) com les Illes se situen en la quarta posició entre les comunitats autònomes amb la taxa de temporalitat més baixa del conjunt de l'Estat (51,7%). Per sexe, els homes presenten una taxa de temporalitat major (48,4%) que la de les dones (40,9%).

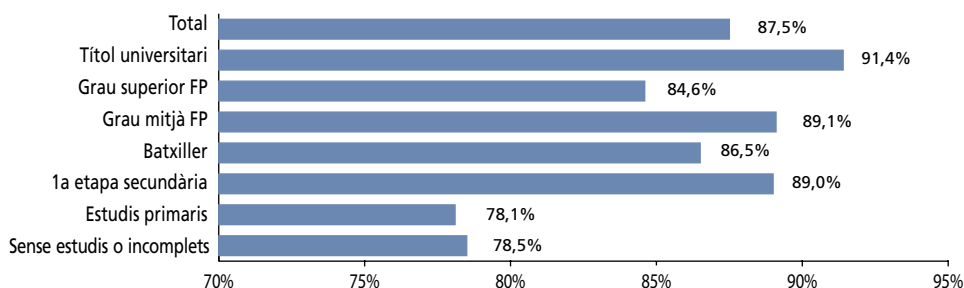
Finalment, la taxa d'atur dels joves menors de 30 anys va representar el 2007 a les Balears el 10,4% de la població activa, la cinquena més baixa de l'Estat. La taxa de les Illes se situa a 2,7 punts per sota de la mitjana nacional (13,1%), si bé s'aprecien diferències entre la taxa d'atur juvenil masculí, del 9,5%, i la d'atur femení (11,6%).

Si s'analitzen les diferents taxes segons el nivell d'estudis, s'observarà com es dona una relació directa entre un nivell d'estudis més elevat, taxes més altes d'activitat i d'ocupació i taxes més baixes d'atur. Així, els joves que tenen entre 25 i 29 anys, amb una titula-

Els joves menors de 30 anys presenten una taxa de temporalitat (45%) superior a la del conjunt de la població de les Illes (28,9%) i converteixen les Balears en la quarta comunitat autònoma amb menys temporalitat de joves de tot l'Estat

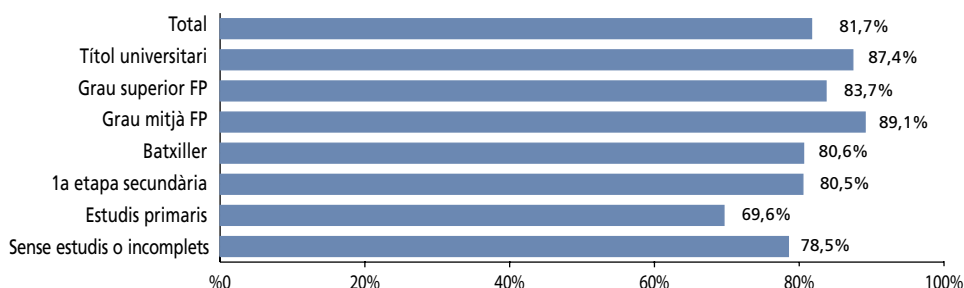
Es dona una relació directa entre nivell d'estudis més elevat i taxes d'activitat i d'ocupació més altes i taxes més baixes d'atur

GRÀFIC 12. TAXA D'ACTIVITAT DELS JOVES DE 25 A 29 ANYS SEGONS EL NIVELL D'ESTUDIS, MITJANA DE 2007

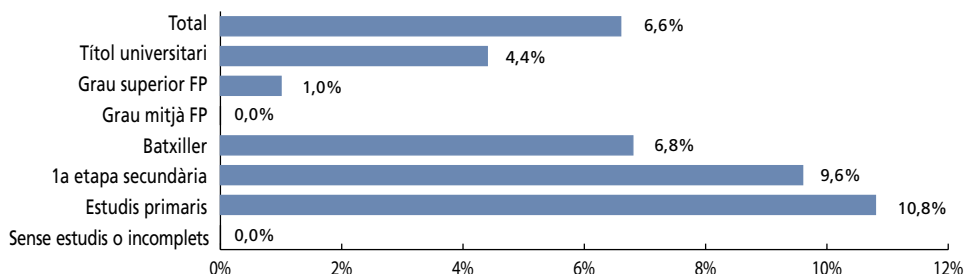
Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE, EPA.

GRÀFIC 13. TAXA D'OCUPACIÓ DELS JOVES DE 25 A 29 ANYS SEGONS EL NIVELL D'ESTUDIS, MITJANA DE 2007

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE, EPA.

GRÀFIC 14. TAXA D'ATUR DELS JOVES DE 25 A 29 ANYS SEGONS EL NIVELL D'ESTUDIS, MITJANA DE 2007

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE, EPA.

ció universitària, presenten una taxa d'activitat del 91,4%, una taxa d'ocupació del 87,4% i una taxa d'atur del 4,4%. D'altra banda, els joves (25-29 anys) que just han assolit l'educació primària tenen una taxa d'activitat del 78,1%, una taxa d'ocupació del 69,6% i una taxa d'atur del 10,8%.

És interessant analitzar les causes d'inactivitat de les i dels joves de les

Illes. Així, dels inactius, n'hi ha un 69,9% que són estudiants, un 25,2% que es dediquen a les tasques de la llar i un 4,8% que esmenta altres motius. Mentre que el motiu dels homes és, majoritàriament, el fet d'estar estudiant (79,2%), les dones tenen un major percentatge en tasques de la llar (33,5%), tot i que principalment el motiu és l'estudi (63,8%) (vegeu la taula 8 de l'annex).

Al tancament del present informe únicament hi havia disponibles les dades, desglossades per grups d'edat, del primer trimestre del 2008 de l'enquesta de població activa. Segons aquestes dades, a les Balears hi havia 197.630 persones que tenien entre 16 i 29 anys, de les quals 109.309 es trobaven ocupades; 22.472, en situació d'atur, i les restants 65.849, en situació d'inactivitat.

Respecte al primer trimestre del 2007, la població jove ocupada ha baixat en un 4,5%, el nombre de persones joves en atur s'ha incrementat en un 36,1% i la població inactiva ha crescut en un 2,1%.

Pel que fa a les taxes, també s'ha donat un retrocés: així, la taxa d'activitat s'ha situat en el 66,7% durant el primer trimestre del 2008, tres dècimes per sobre de la mitjana espanyola (66,4%), però per sota de la del mateix trimestre del 2007 (67%). De la mateixa manera, la taxa d'ocupació dels joves menors de 30 anys s'ha situat en el 55,3%, per sota de la mitjana espanyola (56,1%) i de la del primer trimestre de 2007 (58,5%). Finalment, la taxa d'atur ha presentat també una dada negativa: s'ha situat en el 17,1% durant el primer trimestre del 2008, per sobre de la mitjana espanyola (15,6%) i molt per sobre de la del primer trimestre del 2007 (12,6%).

Per sexe, els homes presenten taxes d'activitat i ocupació més elevades que les dones, però en el cas de la taxa d'atur els homes menors de 30 anys tenen una taxa del 18,7%, això és 3,7 punts per sobre de la taxa d'atur de les dones (15%) (vegeu les taules 34 a 36 de l'annex).

4.2. EVOLUCIÓ DE L'AFILIACIÓ A LA SEGURETAT SOCIAL

L'any 2007 es va tancar amb una mitjana de 455.694 treballadors d'alta

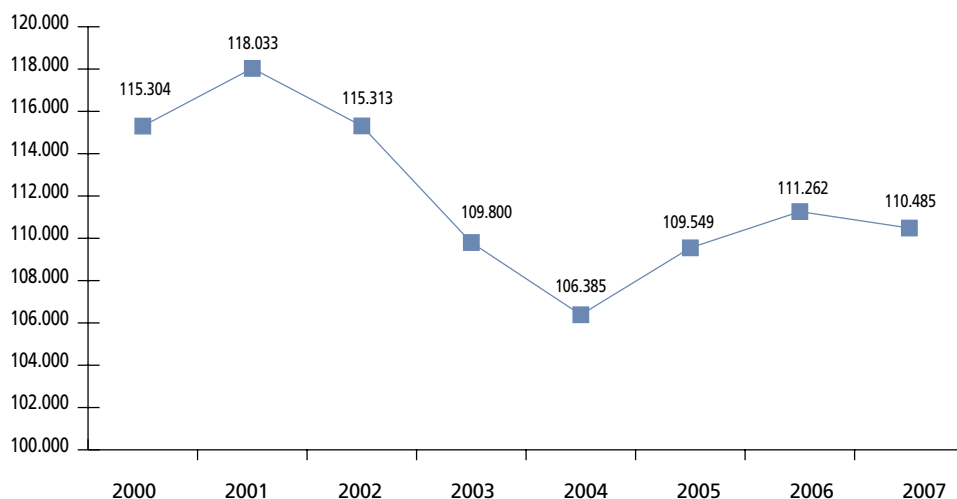
en la Segureta Social, 14.415 més que l'any 2006, cosa que, en termes relatius, implica un increment del 3,3%. Els joves que tenen entre 16 i 29 anys d'alta a la Seguretat Social durant el 2007 suposen un total de 110.485 (un 24,3% sobre el total de treballadors afiliats). Respecte a 2006, es va produir un descens de 777 treballadors joves, que en termes relatius representa un descens del 0,7%.

El gràfic 15 mostra com es produeix un descens dels joves ocupats entre 2001 i 2004, per remuntar a partir dels anys 2005 i 2006, en què es produeixen increments. Malgrat tot, l'any 2007 torna a registrar un lleuger descens. D'altra banda, el pes dels joves sobre el total de població ocupada ha passat de representar un 31,2% durant l'any 2000 a un 24,2% durant el 2007. Es produeix, doncs, una reducció progressiva del pes dels joves sobre el total de la població ocupada (gràfic 16). Com hem vist, en el context demogràfic els joves han perdut pes sobre el total de la població aquests darrers anys, cosa que s'atribueix al fet que aquestes persones varen néixer entre el 1983 i el 1993, anys amb unes taxes de natalitat molt baixes en el conjunt de les Balears, i també al fet que l'arribada de fluxos migratoris ha engrixat sobretot les franges d'edat joves-adultes dels ocupats.

Pel que fa a les dades disponibles per a l'any 2008, de gener a maig es comptabilitzen 100.143 joves menors de 30 anys d'alta a la Seguretat Social, 3.861 menys que en el mateix període del 2007; en termes relatius això suposa un descens del 3,7%. S'ha de dir que durant aquest període es registra un augment de l'1,4% en el total de treballadors ocupats i, en el cas dels treballadors de 30 i més anys, es produeix un augment del 3%.

El 2007 es va tancar amb 110.485 joves que tenien entre 16 i 29 anys d'alta en la Seguretat Social, un 0,7% menys que el 2006

GRÀFIC 15. EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ JOVE (16-29 ANYS) D'ALTA EN LA SEGURETAT SOCIAL A LES BALEARS, 2000-2007

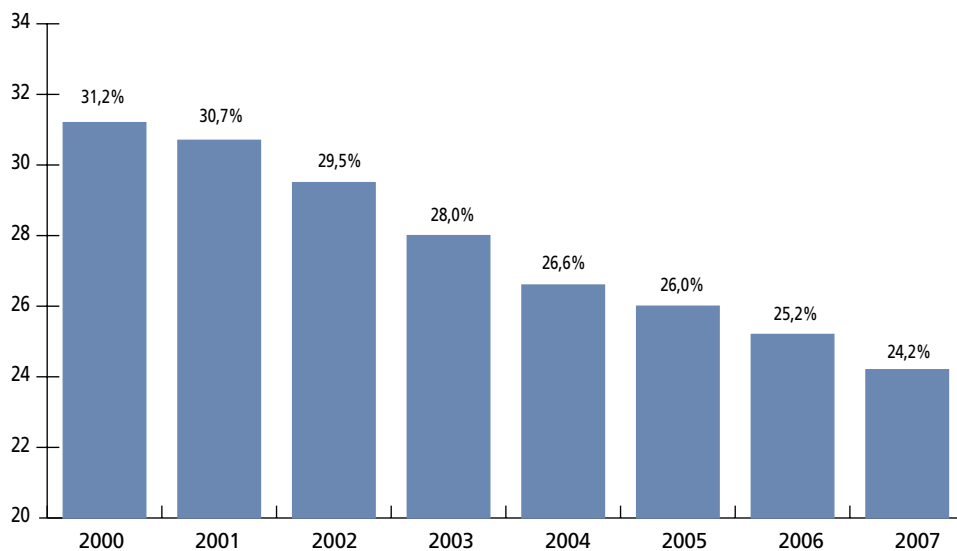
Font: elaboració pròpia a partir de dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social.

Sols un 9% dels joves menors de 30 anys cotitzen en el règim d'autònoms

Per sexe, del total de joves afiliats un 54% són homes i el 46% restant són dones. Entre els joves ocupats hi ha un percentatge més alt de dones que no en el conjunt de treballadors ocupats, en què les dones representen el 42,9% en aquests primers cinc mesos de 2008. D'aquesta manera es corrobora el fet que les dones abandonen l'activitat laboral en les edats fèrtils per poder dedicar-se a la cura dels fills.

Un 88,5% dels joves d'alta en la Seguretat Social cotitzen en el règim general, un 9% en el règim d'autònoms i el 2,5% restant en algun dels règims especials. A diferència del total de treballadors ocupats, els joves es caracteritzen per tenir més percentatge d'ocupats en el règim general i menys representació d'autònoms (un 19,7% del total de treballadors d'alta en la Seguretat Social es troba en el règim

GRÀFIC 16. EVOLUCIÓ DEL PES DE LA POBLACIÓ JOVE (16 A 29 ANYS) D'ALTA EN LA SEGURETAT SOCIAL SOBRE EL TOTAL DE TREBALLADORS, 2000-2007

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social.

d'autònoms davant el 9% dels joves) (vegeu la taula 10 de l'annex).

Efectivament, i segons les dades de l'Associació de Joves Empresaris, el perfil del soci és, a grans trets, el següent: home (86%), amb una edat entre 36 i 40 anys (43,5%), amb estudis universitaris (65%), amb experiència professional prèvia en el sector de la seva empresa (77%), i que havia treballat abans per compte d'altri (67%). La majoria, un 40,8%, afirma que ha creat la seva pròpia empresa com a sortida de situacions d'atur o per vocació empresarial (34,7%).

4.3. EVOLUCIÓ DE LA CONTRACTACIÓ (SOIB) DELS JOVES

L'any 2007 es va tancar a les Balears amb un total de 440.643 contractes, 776 més que en el 2006; en termes relatius això representa un increment del 0,2%. D'aquests contractes, un total de 207.017 es varen registrar entre joves menors de 30 anys, la qual cosa significa que un 47% del total de contractes registrats a les Illes va ser per als joves entre 16 i 29 anys.

En els primers sis mesos de 2008 s'han registrat 96.288 contractes a joves menors de 30 anys, 14.233 menys que en el mateix període del 2007; en termes relatius això suposa un descens del 12,9%. D'altra banda, tot i que també ha baixat la contractació en tots els grups d'edat, el descens ha estat més suau: un 4,6% en el cas dels majors de 29 anys.

Per illes (taula 11), un 77% dels contractes de joves que tenen de 16 a 29 anys es registraren a Mallorca; un 14,6%, a Eivissa; un 7,5%, a Menorca, i el 0,9% restant, a Formentera. Respecte al primer semestre del 2007, ha baixat la contractació en cada una

de les illes; tot i això, els descensos més importants es donen a Menorca (-15,5%) i a Mallorca (-13,8%).

Del total de contractes registrats entre els joves amb destinació a les Balears durant els mesos de gener a juny de 2008, un 52,1% varen ser per a homes i el 47,9% restant, per a dones. Per trams d'edat, un 50,8% dels contractes registrats varen ser de joves entre 18 i 24 anys; un 45,3%, de joves entre 25 i 29 anys, i el 3,9% restant, de joves menors de 18 anys. Respecte als primers sis mesos del 2007, la contractació ha baixat sobretot en el grup d'edat més jove —els menors de 18 anys (-27,5%)— tot i que també ha baixat en la resta de grups: de 18 a 24 anys (-13,8%) i de 25 a 29 anys (-9,4%) (vegeu la taula 12 de l'annex).

Per tipus (vegeu la taula 13), un 13,4% dels contractes varen ser indefinits; un 85,9%, temporals, i el restant 0,7%, formatius. Així com ja passa amb el total de la població, el col·lectiu de les dones presenta un percentatge més elevat de contractes indefinits (13,9%) que no el dels homes (12,9%). Respecte al primer semestre del 2007, ha baixat el nombre de contractes de totes les modalitats; així, els indefinits han baixat en un 7,2%; els temporals, en un 13,1%, tot i que els que més baixen són els formatius en un 33,8%.

Un 47% del total de contractes temporals dels joves té una durada igual o inferior a tres mesos i un 28,3%, d'entre 3 i 12 mesos; és a dir, tres de cada quatre contractes temporals registrats corresponents a joves tenen una durada inferior a dotze mesos. De tota manera, com s'ha vist en les dades de l'enquesta de població activa, les Illes Balears no són una de les comunitats autònomes amb taxes de temporalitat més elevada per al col·lectiu jove.

En el primer semestre del 2008 ha baixat la contractació de joves respecte al mateix període del 2007 en cada una de les illes, sobretot a Mallorca i a Menorca

Un 47% del total de contractes temporals dels joves té una durada igual o inferior a tres mesos

Un 30,3% del total de contractes de joves va correspondre al col·lectiu de persones estrangeres

Per sectors econòmics, del total de contractes registrats amb centre de treball a les Illes per al col·lectiu jove, un 81,5% varen ser en el sector de serveis i, dins aquest sector, un 30% del total de contractes en l'activitat hotelera. D'altra banda, un 14,3% es va registrar en el sector de la construcció i el 4,2% restant es va repartir entre la indústria i l'agricultura. Respecte dels primers sis mesos de 2007, s'ha produït un descens de la contractació en tots els sectors econòmics, tret de l'agricultura. Els que experimenten els descensos més acusats són: la construcció (-23,7%) i la indústria (-19,9%) (vegeu la taula 15 de l'annex). En els grups de persones majors de 29 anys, el descens es dona també sobretot en el sector de la construcció (-13,5%) i de la indústria (-13,6%). És interessant destacar que mentre que per al col·lectiu jove baixa la contractació en l'activitat hotelera (-4,2%), en el grup de majors de 29 anys s'ha registrat un increment (+1,5%).

Per sexe, es dona una marcada segregació dels contractes segons el sector econòmic: un 96,2% dels registrats entre les dones joves se signaren en el sector de serveis, mentre que en el cas dels homes el percentatge es redueix al 68% i es reparteix amb el sector de la construcció, que va suposar un 25,7% del total de la contractació masculina.

Les ocupacions amb més contractació entre els joves menors de 30 anys es caracteritzen per ser de baixa qualificació i per estar englobades en el sector de serveis, bàsicament en activitats vinculades a l'hoteleria i al comerç —i a la construcció, en el cas del col·lectiu masculí. Així, el 67,9% del total de la contractació femenina es concentra en deu ocupacions. Les ocupacions que registren el nombre més elevats de contractes són les de cambrera (19%), dependenta de

comerç (16,1%) i personal de neteja (12,3%); aquestes tres ocupacions aglutinen el 47,4% del total de contractes de dones menors de 30 anys (vegeu la taula 17 de l'annex).

En el cas del col·lectiu masculí, les deu ocupacions amb més contractació representen el 57,9% del total de contractes. Es dona, per tant, menys concentració que en el cas de les dones. Les ocupacions amb més contractació són, en aquest ordre: cambrers (14,1%), peons de la construcció (9,6%) i picapedrers (9,2%) (vegeu la taula 18 de l'annex).

Durant els primers sis mesos del 2008 es varen registrar a les Balears 29.138 contractes de treballadors estrangers menors de 30 anys, la qual cosa significa un 30,3% sobre el total de la contractació del col·lectiu jove, proporció similar al conjunt de la població. D'aquests contractes, un 59,4% varen correspondre a joves procedents d'algun país no comunitari i el 40,6% restant, als comunitaris. Es dona una segregació dels contractes en funció de la zona de procedència i el sector d'activitat. Així, els joves extracomunitaris tenen més proporció de contractes en la construcció (28,6%) que no el cas dels comunitaris (8,6%). En canvi, els joves comunitaris destaquen per presentar més contractació en el sector de serveis (89,1%) i, més concretament, en l'activitat hotelera (55,9%).

Respecte al primer semestre de 2007, mentre que, com hem comentat, la contractació per al conjunt de joves ha baixat en un 12,5%, en el cas dels joves procedents de la Unió Europea ha augmentat en un 1%. Concretament, allà on més ha pujat la contractació d'aquest col·lectiu és en l'hoteleria. D'altra banda, la contractació dels joves extracomunitaris ha experimentat un descens del 8,7% —en el cas dels

nacionals, del 15,4%— (vegeu la taula 16 de l'annex).

4.4. EVOLUCIÓ DELS JOVES DEMANDANTS INSCRITS (SOIB)

L'any 2007 es va tancar a les Illes Balears amb 59.874 demandants d'ocupació a les oficines del SOIB, dels quals 13.900 eren joves menors de 30 anys; és a dir, un 23,2% del total de demandants tenien entre 16 i 29 anys. Del total de joves demandants d'ocupació, un 74,8% era de Mallorca; un 15,1%, d'Eivissa; un 9,2%, de Menorca, i el 0,8% restant, de l'illa de Formentera (vegeu la taula 19 de l'annex).

D'altra banda, en els primers sis mesos del 2008 s'han comptabilitzat 18.173 joves demandants inscrits a les Balears. Respecte al mateix període de l'any 2007 s'ha produït un augment de 2.058 persones, cosa que, en termes relatius, suposa un increment del 12,8%. Del total de joves demandants, un 52,6% són dones i el 47,4% restant, homes. Si ho desglossam per tram d'edat, veurem (taula 20) com un 51% té entre 25 i 29 anys; un 44,8%, entre 18 i 24 anys, i el restant 4,2% són menors de 18 anys. Respecte al primer semestre del 2007, es produeix un augment en el nombre de demandants en tots els trams d'edat; el més notable és en termes relatius, el grup de menors de 18 anys (+15,8%).

Per sector econòmic, un 79,2% dels joves demandants han treballat en el sector de serveis; un 12,8%, en la construcció; un 3,5%, en el sector industrial; un 3,5% no ha treballat amb anterioritat, i l'1,1% restant ho ha fet en el sector agrícola. Si ho comparem amb els sis primers mesos del 2007, observarem (taula 21) que els demandants han augmentat en cada un dels sectors i que són agricultu-

ra (+67%) i construcció (+47,2%) aquells en què es produeixen els increments més importants. El col·lectiu de persones sense ocupació anterior ha experimentat també un notable augment —concretament un 30,8%. El nombre de persones demandants majors de 29 anys també ha augmentat de manera notable (+14,3%), sobretot en el sector de la construcció (+52,5%).

Pel que fa a les ocupacions demanades pels joves, hem diferenciat entre el col·lectiu masculí i el femení. El col·lectiu femení es caracteritza per presentar una gran concentració de les demandes en unes poques ocupacions; així ho demostra el fet que el 70% de les dones joves menors de 30 anys demandants d'ocupació es concentren en deu ocupacions (vegeu la taula 22 de l'annex). Així, per exemple, una de cada quatre demandants sol·licita una feina com a dependenta de comerç (un 25,1%). La segona feina més demanada és la de cambrera (13,4%), i la tercera és la d'empleada administrativa (11,3%). És a dir, podem afirmar que gairebé la meitat de les dones joves demandants d'ocupació sol·liciten una d'aquestes tres feines.

En el cas del col·lectiu masculí (taula 23) es produeix una diversificació major de les ocupacions demanades: així, el 50,3% dels demandants es concentren en deu ocupacions, valor notablement inferior al del col·lectiu femení. Les ocupacions més demanades es troben en el sector de serveis —cambrers (11,9%)— i en el de la construcció —peons de la construcció (9,8%) i picapedrers (6,1%).

4.5. EVOLUCIÓ DELS JOVES ATURATS REGISTRATS (SOIB)

L'any 2007 es va tancar amb una mitjana de 37.243 persones aturades.

S'han comptabilitzat 18.173 joves demandants inscrits a les Balears durant el primer semestre del 2008, un 12,8% més que durant el mateix període del 2007

La feina més demanada per les dones joves de les Balears és la de dependenta de comerç; en el cas dels homes joves, la de cambrer

S'han comptabilitzat 12.666 joves en situació d'atur a les Balears durant el primer semestre del 2008, un 14,3% més que durant el mateix període del 2007

D'aquestes, 11.111 tenien entre 16 i 29 anys; és a dir, sobre el nombre total de persones desocupades, un 29,8% eren joves menors de 30 anys.

Durant el primer semestre del 2008 es varen comptabilitzar 12.666 joves en situació d'atur, 1.588 persones més que en el mateix període del 2007, cosa que, en termes relatius, suposa un increment del 14,3%. Malgrat que l'atur ha pujat en tots els intervals d'edat durant aquest període, l'increment és més acusat entre els grups de més edat: entre 30 i 44 anys (+19,2%) i majors de 45 anys (+18,2%).

Per illes, 9.715 es troben a Mallorca (76,7%); 1.722 a Eivissa (13,6%), 1.147 a Menorca (9,1%) i, finalment, 83 a Formentera, que representen un 0,7% sobre el total de joves aturats de les Balears. Pel que fa a les variacions respecte al primer semestre del 2007, Mallorca és la que experimenta l'increment relatiu més destacat (+15,9%), seguida de Menorca (+12,3%); finalment, són les Pitiüses les que presenten els augments més baixos en relació amb l'any anterior: Eivissa (+7,7%) i Formentera (+5,5%) (vegeu la taula 24 de l'annex).

Per sexe, del total de joves en situació d'atur durant el primer semestre del 2008, un 49,2% són homes i el restant 50,8% són dones. Tot i que les dones pateixen més les situacions de desocupació, en el cas del col·lectiu jove les diferències no són tan acusades com en el conjunt de la població. Així, en el mateix període de temps el pes del col·lectiu femení és de 52,5% per al total de persones en situació d'atur.

Per sector econòmic, un 76,2% dels joves en situació d'atur es troben en el sector de serveis, un 15,2% en la construcció, un 3,8% no han treballat amb anterioritat, un 3,7% en el sector

industrial i l'1,1% restant es troba en el sector agrícola. Respecte al primer semestre del 2007, i com ja hem vist amb el total de demandants, el nombre de persones joves aturades ha augmentat en cada un dels sectors; els increments més importants s'han donat en agricultura (+91,3%) i construcció (+51%) (vegeu la taula 26 de l'annex). Entre els aturats majors de 29 anys també es donen els majors increments interanuals en els sectors de la construcció (+60,9%) i l'agricultura (+50,2%).

Si ens centram en el nivell d'estudis dels joves en situació d'atur, veurem (taula 27) com tenen, en termes generals, un nivell d'estudis baix. Així, doncs, la gran majoria, un 61,5% dels joves aturats té fins a la primera etapa de secundària, mentre que sols un 14,7% n'ha completat la segona etapa. Els joves a l'atur amb estudis universitaris són 472, fet que representa un 3,7% sobre el total de joves aturats. D'aquesta manera, i segons aquestes dades, el fet de no obtenir una titulació mitjana i, principalment, la no superació de l'educació secundària obligatòria augmenta significativament la probabilitat de trobar-se en les llistes d'atur.

Les dones joves aturades tenen un nivell d'estudis més elevat que els homes, circumstància que també es dona, com hem vist, en el conjunt de població jove. D'aquesta manera, entre les dones joves desocupades un 17,4% té assolida la segona etapa de secundària i un 5,2% té estudis universitaris; aquests percentatges es redueixen a l'11,8% i el 2,2% respectivament en el cas dels homes. Normalment aquesta major permanència i aprofitament de les dones en el sistema educatiu s'ha explicat per la seva precarietat relativa en el mercat de treball; les dones continuen necessitant més qualificació

Els joves en situació d'atur tenen un baix nivell d'estudis; un 61,5% ha cursat fins a la primera etapa de secundària. Les dones presenten un nivell d'estudis major que el dels homes

per aconseguir la promoció laboral i el mateix estatus que els homes.

Pel que fa a la diferència qualitativa respecte d'altres comunitats autònomes, s'ha de dir que aquest major risc de no trobar feina a causa d'un baix nivell d'estudis no fomenta, com hem vist, entre els joves l'obtenció de titulacions educatives ja que, malgrat tot, a les Balears, l'atur no deixa de ser una situació transitòria. Com podem veure en la taula 28 de l'annex, un 84,7% dels joves que es trobaven en atur durant els primers sis mesos del 2008 portaven inscrits menys de sis mesos. Les dones tenen més dificultats per incorporar-se al mercat de treball: així, entre aquest col·lectiu un

18,3% porta més de sis mesos en situació d'atur, mentre que en el cas del col·lectiu masculí aquest percentatge es redueix a un 12,3%.

Del total de persones joves en situació d'atur a les Balears durant els primers sis mesos de 2008, 3.014 són d'origen estranger; és a dir, representen un 23,8% sobre el total de joves aturats. Les nacionalitats estrangeres amb un nombre més elevat de joves en situació d'atur són Marroc i Equador (junts aglutinen el 33% del total de joves estrangers en atur). Respecte al primer semestre del 2007 el nombre de joves estrangers desocupats ha augmentat en un 33% (vegeu taula 29 de l'annex).

Un 23,8% del total de joves en situació d'atur són d'origen estranger; respecte al primer semestre del 2007 el nombre de joves estrangers desocupats ha augmentat en un 33%

5. INDICADORS DE CONDICIONS DE TREBALL

5.1. SALARIS

Per obtenir dades sobre els salaris dels joves a les Illes Balears hem de recórrer a l'enquesta anual d'estructura salarial (INE) de l'any 2005. L'objectiu fonamental d'aquesta operació estadística és l'obtenció d'estimacions dels guanys bruts anuals per treballador classificada per tipus de jornada, sexe, edat, activitats econòmiques i ocupacions.

Hi ha una relació positiva entre l'edat dels treballadors i el nivell salarial. Així, els de més edat, els que tenen més antiguitat i els de més experiència en el lloc de treball perceben remuneracions més elevades. El salari mitjà anual durant el 2005 en el conjunt d'Espanya, per a treballadors d'edat entre 25 i 34 anys, va ser de 16.646,42 euros, mentre que per als treballadors d'entre 45 i 54 anys va assolir la quantia de 23.403,98 euros (vegeu la taula 33 de l'annex).

A les Illes Balears el salari mitjà brut anual va ser de 17.018,24 euros, 1.659 euros menys que en el conjunt de l'Estat, cosa que representa, en termes relatius, un 9,7% menys. Per grups d'edat, els menors de 25 anys varen rebre de mitjana 13.000,25 euros, un 2,9% per sobre de la mitjana nacional. D'altra banda, els joves entre 25 i 34 anys varen rebre, de mitjana, 16.402 euros bruts anuals, un 1,5% menys que la mitjana nacional per a aquest interval d'edat. És a dir, que tot i que els salaris del conjunt dels treballadors són menors a les Illes Balears que en el conjunt de l'Estat, en el cas dels joves aquestes diferències no es produeixen o, fins i tot, es dona la situació inver-

sa, com en el cas dels menors de 25 anys que cobren per sobre de la mitjana espanyola.

D'aquesta manera, com podem veure en la taula 33 de l'annex, com més edat, més diferència salarial es dona entre les Balears i el conjunt de l'Estat, a favor d'aquest darrer. Aquestes diferències s'expliquen perquè el mercat de treball de les Illes es caracteritza per ser de baixa qualificació; mentre que els joves poden obtenir més altes remuneracions que en altres comunitats autònomes a partir del primer contracte, el fet de no promocionar i no obtenir majors qualificacions educatives i professionals, fa que els salaris no pugin en la mateixa proporció que en altres zones de l'Estat amb mercats de treball més qualificats.

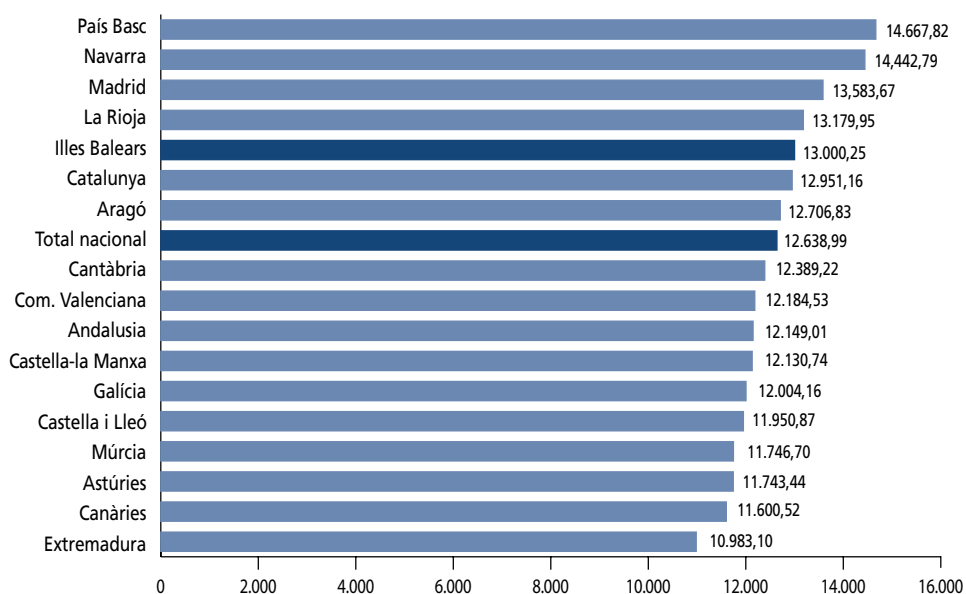
En el gràfic 17 podem observar com, segons les dades del 2005, les Illes Balears esdevenen la cinquena comunitat autònoma amb el salari més alt per a les persones menors de 25 anys, per darrere del País Basc, Navarra, Madrid i La Rioja. En contrast, si tenim en compte el total de la població, les Balears són la desena comunitat autònoma amb els salaris més elevats.

Cal destacar que les diferències salarials per sexe són majors segons l'edat dels treballadors. Així, quant al total de treballadors a les Balears, els homes cobren un 26,2% per sobre del col·lectiu femení, mentre que pel que fa al grup de menors de 25 anys la diferència home-dona baixa al 7,5%. Això s'explica en gran manera per la millor qualificació (ocupació, estudis, etc.) de les dones més joves respecte a les de major edat.

Els joves menors de 25 anys de les Balears reberen, de mitjana, un salari brut anual un 2,9% per sobre de la mitjana nacional, mentre que el conjunt de la població de les Illes va tenir un sou un 9,7% per sota del conjunt de l'Estat

Les Balears són la desena comunitat autònoma amb els salaris més elevats; pel que fa a joves menors de 25 anys, ocupen la cinquena posició del rànquing per comunitats autònomes

GRÀFIC 17. RÀNQUING DEL SALARI BRUT ANUAL DELS JOVES MENORS DE 25 ANYS PER COMUNITATS AUTÒNOMES, ANY 2005

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta anual d'estructura salarial, any 2005.

Els joves es caracteritzen per encapçalar els índexs de sinistralitat més elevats: un 32,1% del total d'accidents laborals a les Illes durant el 2007, el va patir un treballador menor de 30 anys

5.2. ACCIDENTS DE TREBALL DELS JOVES

L'any 2007 es comptabilitzaren 28.700 accidents de treball en jornada a les Illes Balears, dels quals 9.216 els varen patir persones menors de 30 anys; és a dir, un 32,1% sobre el total d'accidents de treball. Els joves es caracteritzen per encapçalar els índexs de sinistralitat laboral més elevats, ja que hem de tenir en compte que els treballadors menors de 30 anys d'alta en la Seguretat Social sols representaren un 24,3% sobre el total de treballadors el 2007. Els homes registren un nombre més elevats d'accidents de treball: d'aquesta manera, el 76,9% dels accidents dels joves de les Illes, el va patir un home, davant el 23,1% en el cas del col·lectiu femení. Aquest fet s'explica en gran part pel fet que els homes es concentren majoritàriament en ocupacions relacionades amb la construcció, sector especialment afectat per la sinistralitat laboral (vegeu taula 30 de l'annex).

En els primers sis mesos del 2008 s'han comptabilitzat 12.512 acci-

dents de treball amb baixa en jornada dels quals 3.550 han estat patits per treballadors de 16 a 29 anys, és a dir un 28,4% del total d'accidents de les Illes. Per sexe, un 79,5% eren homes i el restant 20,5% eren dones. Respecte al primer semestre del 2007, es dona un descens de la sinistralitat d'un 7,2%; en el cas dels joves suposa un descens del 15,4%.

Per grau de lesió (taula 31), dels 3.550 accidents dels sis primers mesos de 2008, 3.537 varen ser de caràcter lleu, 12 greus i un mortal. Respecte al mateix període del 2007, s'ha produït un descens en tots els tipus d'accidents, tret en el mortal, ja que en el 2007 no se'n va produir cap.

Per sector d'activitat (taula 32), un 1,6% dels accidents patits per treballadors menors de 30 anys es varen donar en l'agricultura, un 13,7% en la indústria, un 35,1% en la construcció i el 49,7% restant en el sector de serveis. Respecte als primers sis mesos del 2007 es dona un descens del nombre d'accidents en tots els sectors productius.

6. ANNEX: TAULES

Taula 1. Població jove (15 a 29 anys) per sexe i zona de procedència, any 2007

Población joven (15 a 29 años) per sexo y zona de procedencia, año 2007

ZONA DE PROCEDÈNCIA	HOMES	DONES	TOTAL	VAR. % 06
Espanya	84.520	80.167	164.687	-2,1%
Estrangers	23.629	23.807	47.436	12,7%
UE-27	8.824	9.759	18.583	22,9%
No UE	14.805	14.048	28.853	7,0%
Total	108.149	103.974	212.123	0,9%

Font: elaboració pròpia a partir de dades del padró 2007, INE

Taula 2. Taxes d'escolarització per edat. Curs 2005-2006

Tasas de escolarización por edad. Curso 2005-2006

EDAT	ILLES BALEARS	TOTAL NACIONAL
16	77,80	87,90
18	39,70	62,30
20	23,70	48,10
22	15,90	33,40

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Avaluació del Ministeri d'Educació, Política Social i Esport

Taula 3. Taxes brutes de graduació en educació secundària obligatòria, per sexe. Curs 2004-2005

Tasas brutas de graduación en educación secundaria obligatoria, por sexo. Curso 2004-2005

	TOTAL	HOMES	DONES
Illes Balears	61,8	55,9	68,0
Total nacional	70,4	63,7	77,5

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Avaluació del Ministeri d'Educació, Política Social i Esport

Taula 4. Taxes d'idoneïtat de l'alumnat d'educació obligatòria, de 15 anys
 Tasas de idoneidad del alumnado de educación obligatoria, de 15 años

	2000-2001	2005-2006	VAR. ABSOLUTA
Total nacional	63,2	57,7	-5,5
Andalusia	57,3	51,5	-5,8
Aragó	63,4	59,0	-4,4
Astúries	65,4	62,4	-3,0
Canàries	58,4	50,8	-7,6
Cantàbria	60,3	57,2	-3,1
Castella-la Manxa	56,6	53,5	-3,1
Castella i Lleó	59,3	58,2	-1,1
Catalunya	83,5	68,5	-15,0
Comunitat Valenciana	61,1	55,7	-5,4
Extremadura	56,6	51,7	-4,9
Galícia	57,7	58,3	0,6
Illes Balears	53,2	51,3	-1,9
La Rioja	63,8	58,9	-4,9
Madrid	62,0	59,3	-2,7
Múrcia	56,8	54,6	-2,2
Navarra	72,6	66,6	-6,0
País Basc	71,8	71,1	-0,7

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Avaluació del Ministeri d'Educació, Política Social i Esport

Taula 5. Percentatge de persones d'edat entre 18 i 24 anys que han abandonat prematurament el sistema educatiu per sexe i comunitats autònomes, any 2006

Porcentaje de personas de edad entre 18 y 24 años que han abandonado prematuramente el sistema educativo por sexo y comunidades autónomas, año 2006

COMUNITATS AUTÒNOMES	TOTAL	HOMES	DONES
Navarra	12,0	12,6	11,2
País Basc	14,3	20,1	8,4
Astúries	22,3	30,5	14,0
Cantàbria	23,7	29,7	16,5
Castella i Lleó	24,2	30,4	17,7
Madrid	25,3	27,6	23,0
Galícia	25,6	34,3	16,5
La Rioja	26,4	28,8	23,9
Catalunya	27,0	32,3	21,7
Aragó	28,7	36,8	20,2
Total nacional	29,9	35,8	23,8
Comunitat Valenciana	30,3	36,8	23,7
Canàries	34,8	40,9	28,8
Illes Balears	34,9	44,7	24,3
Extremadura	35,5	45,7	24,7
Andalusia	36,8	43,4	30,1
Castella-la Manxa	37,9	46,6	28,8
Múrcia	39,1	41,9	35,8

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Avaluació del Ministeri d'Educació, Política Social i Esport

Taula 6. Taxes brutes de graduació en estudis superiors, per sexe. Curs 2004-2005

Tasas brutas de graduación en estudios superiores, por sexo. Curso 2004-2005

	ILLES BALEARS		TOTAL NACIONAL	
	Homes	Dones	Homes	Dones
Tècnic/a superior	6,0	7,9	15,3	19,0
Diplomat/ada universitari/ària, arquitecte/a tècnic/a i enginyer/a tècnic/a	6,0	15,2	11,9	21,0
Llicenciat/ada universitari/ària, arquitecte/a i enginyer/a	3,4	6,2	14,9	22,0

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Avaluació del Ministeri d'Educació, Política Social i Esport

Taula 7. Nombre d'alumnes matriculats a la UIB, per tipus d'estudis, sexe i any acadèmic

Número de alumnos matriculados en la UIB, por tipo de estudios, sexo y año académico

Estudis	1998-1999			2007-2008			VARIACIÓ		
	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones
Socials	8.343	3.662	4.681	6.294	2.608	3.686	-24,56	-28,78	-21,26
Tecnològics	1.230	1.005	225	1.610	1.296	314	30,89	28,96	39,56
Científics	1.339	519	820	1.581	520	1.061	18,07	0,19	29,39
Pedagogia. Magisteri	2.799	640	2.159	3.282	657	2.625	17,26	2,66	21,58
Lletres	935	290	645	566	182	384	-39,47	-37,24	-40,47
Altres	205	118	87	567	244	323	176,59	106,78	271,26
Total	14.851	6.234	8.617	13.900	5.507	8.393	-6,40	-11,66	-2,60

Font: elaboració pròpia a partir de dades facilitades per la UIB (Sequa)

Taula 8. Joves menors de 30 anys inactius segons la situació d'inactivitat autopercebuda i sexe, mitjana de 2007

Jóvenes menores de 30 años inactivos según la situación de inactividad autopercebida y sexo, media de 2007

SITUACIÓ D'INACTIVITAT	HOME	%	DONA	%	TOTAL	%
Estudiant	17.698	79,2%	21.759	63,8%	39.457	69,9%
Mestressa de casa	2.827	12,7%	11.417	33,5%	14.244	25,2%
Incapacitat permanent	573	2,6%	71	0,2%	644	1,1%
Pensió distinta jub./prejub.	180	0,8%	118	0,3%	298	0,5%
Tasques socials sense remuneració	0	0,0%	94	0,3%	94	0,2%
Altres	1.058	4,7%	634	1,9%	1.692	3,0%
Total	22.336	100,0%	34.093	100,0%	56.429	100,0%

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE, EPA

Taula 9. Treballadors d'alta en la Seguretat Social a les Illes Balears per sexe i edat, mitjana de gener a maig de 2008
Trabajadores de alta en la Seguridad Social en las Illes Balears por sexo y edad, media de enero a mayo de 2008

EDAT	HOMES	DONES	TOTAL	VAR. % 07
16-19	5.070	3.054	8.124	-10,02
20-24	17.987	15.493	33.482	-3,48
25-29	30.995	27.543	58.538	-2,90
30-34	39.609	31.210	70.819	0,74
35-39	38.183	28.464	66.647	3,07
40-44	34.791	25.683	60.474	3,66
45-49	29.225	21.671	50.896	2,67
50-54	23.893	17.072	40.966	3,97
55-59	19.104	12.088	31.193	3,78
60-64	12.569	7.051	19.621	6,39
65 i més	1.964	1.146	3.110	10,70
No consta	22	17	39	-44,09
Total	253.411	190.492	443.907	1,43

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social

Taula 10. Evolució dels treballadors joves (16 a 29 anys) d'alta en la Seguretat Social a les Illes Balears per règim de cotització, 2007-2008

Evolución de los trabajadores jóvenes (16 a 29 años) de alta en la Seguridad Social en las Illes Balears por régimen de cotización, 2007-2008

RÈGIM	MITJANA ANY 2007	VAR. % 06	GEN. 08	FEB. 08	MARÇ 08	ABR. 08	MAIG 08	VAR. % GEN.-MAIG 07
Règim agrari	648	-3,19	614	687	711	731	747	9,71
Règim autònom	8.749	0,69	8.642	8.790	8.976	9.166	9.324	6,58
Règim general	99.235	0,32	80.961	82.444	85.375	91.277	103.201	-4,73
Règim llar	1.477	-43,14	1.466	1.470	1.508	1.529	1.611	-3,85
Règim mar	376	-1,74	250	260	278	296	402	-4,13
Total	110.485	-0,70	91.933	93.651	96.848	102.999	115.285	-3,71

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social

Taula 11. Evolució de la contractació registrada a les Illes Balears entre els joves (16 a 29 anys) per illes, 2007-2008
Evolución de la contratación registrada en las Illes Balears entre los jóvenes (16 a 29 años) por islas, 2007-2008

CONTRACTACIÓ	TOTAL ANY 2007	GEN. 08	FEB. 08	MARÇ 08	ABR. 08	MAIG 08	JUNY 08	VAR. ABS. 07	VAR. % 07
Total Illes Balears	207.017	12.378	12.973	12.633	16.794	21.711	19.799	-14.233	-12,88
Mallorca	162.503	10.004	10.880	10.497	13.498	15.483	13.743	-11.911	-13,85
Menorca	15.478	741	700	703	1.152	2.222	1.685	-1.317	-15,46
Eivissa	26.934	1.575	1.349	1.355	1.996	3.654	4.092	-760	-5,14
Formentera	1.626	48	40	54	113	333	259	-62	-6,82
Altres comunitats	476	10	4	24	35	19	20	-183	-62,04

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB

Taula 12. Contractes registrats a les Illes Balears entre el col·lectiu jove (16 a 29 anys) per tram d'edat i sexe, gener a juny de 2008

Contratos registrados en las Illes Balears entre el colectivo joven (16 a 29 años) por tramo de edad y sexo, enero a junio de 2008

EDAT	HOMES	DONES	TOTAL	VAR. % 07
<= 17	2.217	1.508	3.725	-27,49
18-24	24.510	24.312	48.822	-13,80
25-29	23.378	20.178	43.556	-9,38
Total	50.105	45.998	96.103	-12,51

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB

Taula 13. Contractes registrats a les Illes Balears entre el col·lectiu jove (16 a 29 anys) 2008 per sexe i tipus de contracte, gener a juny

Contratos registrados en las Illes Balears entre el colectivo joven (16 a 29 años) 2008 por sexo y tipo de contrato, enero a junio

CONTRACTACIÓ	INDEFINITS	VAR. % 07	TEMPORALS	VAR. % 07	FORMATIUS	VAR. % 07
Homes	6.467	-7,11	43.194	-14,57	444	-30,52
Dones	6.395	-7,22	39.371	-11,33	232	-39,27
Total	12.862	-7,17	82.565	-13,06	676	-33,79

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB

Taula 14. Contractes temporals registrats a les Illes Balears entre el col·lectiu jove per durada del contracte i sexe, gener a juny de 2008

Contratos temporales registrados en las Illes Balears entre el colectivo joven por duración del contrato y sexo, enero a junio de 2008

DURADA DEL CONTRACTE	HOMES	DONES	TOTAL	VAR. % 07
Indeterminats	13.382	6.605	19.987	-15,35
<= 3 mesos	18.170	20.625	38.795	-13,04
3 a 12 mesos	11.345	12.053	23.398	-11,49
12 a 18 mesos	22	23	45	-21,05
18 a 24 mesos	59	17	76	49,02
> 24 mesos	216	48	264	34,69
Total	43.194	39.371	82.565	-13,06

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB

Taula 15. Contractes registrats a les Illes Balears entre el col·lectiu jove per sector econòmic i sexe, gener a juny de 2008

Contratos registrados en las Islas Baleares entre el colectivo joven por sector económico y sexo, enero a junio de 2008

SECTORS ECONÒMICS	HOMES	DONES	TOTAL	VAR. % 07
Agricultura i pesca	809	131	940	4,10
Indústria	2.340	786	3.126	-19,93
Construcció	12.897	811	13.708	-23,74
Serveis	34.059	44.270	78.329	-10,03
Comerç	5.605	8.663	14.268	-12,64
Hoteleria	13.626	15.207	28.833	-4,18
Altres	14.828	20.400	35.228	-13,30
Total	50.105	45.998	96.103	-12,51

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB

Taula 16. Contractes registrats a les Illes Balears entre el col·lectiu jove per sector econòmic i zona de procedència, gener a juny de 2008

Contratos registrados en las Islas Baleares entre el colectivo joven por sector económico y zona de procedencia, enero a junio de 2008

SECTORS ECONÒMICS	NACIONALS	VAR. % 07	UE	VAR. % 07	NO UE	VAR. % 07	TOTAL ESTRANGERS	VAR. % 07
Agricultura i pesca	427	-6,77	45	-26,23	468	21,88	513	15,28
Indústria	2.329	-22,78	234	-15,83	563	-7,70	797	-10,25
Construcció	7.740	-27,75	1.013	-12,07	4.955	-18,90	5.968	-17,82
Serveis	56.469	-13,11	10.550	3,13	11.310	-4,46	21.860	-0,94
Comerç	11.474	-15,73	997	1,94	1.797	3,34	2.794	2,83
Hoteleria	16.206	-9,69	6.623	8,10	6.004	-0,28	12.627	3,94
Altres	28.789	-13,88	2.930	-6,24	3.509	-13,95	6.439	-10,61
Total	66.965	-15,42	11.842	1,03	17.296	-8,69	29.138	-4,97

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB

Taula 17. Deu ocupacions amb més contractació a les Illes Balears, dones joves (16 a 29 anys), any 2008

Diez empleos con más contratación en las Islas Baleares, mujeres jóvenes (16 a 29 años), año 2008

CODI CNO	OCUPACIÓ	CONTRACTES	% DEL TOTAL	% ACUM.
5020	Cambrers, bàrmans i assimilats	8.722	19,0%	19,0%
5330	Dependents i exhibid. en tendes, emmagatzem.	7.406	16,1%	35,1%
9121	Personal de neteja oficines/hotels/similars	5.665	12,3%	47,4%
4400	Altres auxiliars administratius amb atenció al públic	1.902	4,1%	51,5%
4210	Taquígrafs i mecanògrafs	1.790	3,9%	55,4%
5010	Cuiners i preparadors de menjar	1.431	3,1%	58,5%
4522	Recepcionistes establ. diferent d'oficina	1.208	2,6%	61,1%
2720	Infermers	1.131	2,5%	63,6%
5111	Auxiliars d'infermeria hospitalària	1.028	2,2%	65,8%
3532	Animadors comunitaris	947	2,1%	67,9%
	Total 10 ocupacions	31.230	67,9%	
	Total contractes dones joves	45.998		

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB

Taula 18. Deu ocupacions amb més contractació a les Illes Balears, homes joves (16 a 29 anys), any 2008

Diez empleos con más contratación en las Islas Baleares, hombres jóvenes (16 a 29 años), año 2008

CODI CNO	OCUPACIÓ	CONTRACTES	% DEL TOTAL	% ACUM.
5020	Cambriers, bàrmans i assimilats	7.085	14,1%	14,1%
9602	Peons de la construcció d'edificis	4.827	9,6%	23,8%
7110	Picapedrers i paredadors	4.618	9,2%	33,0%
9800	Peons del transport i descarregadors	2.872	5,7%	38,7%
5010	Cuiners i preparadors de menjar	2.651	5,3%	44,0%
9121	Personal de neteja oficines/hotels/similars	2.324	4,6%	48,7%
5330	Dependents i exhibid. en tendes, emmagatzem.	1.724	3,4%	52,1%
9700	Peons d'indústries manufactureres	1.215	2,4%	54,5%
8610	Taxistes i conduc. automòbils i furgonetes	904	1,8%	56,3%
8630	Conductors de camions	775	1,5%	57,9%
	Total 10 ocupacions	28.995	57,9%	
	Total contractes homes joves	50.105		

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB

Taula 19. Evolució dels demandants inscrits a les Illes Balears entre els joves (16 a 29 anys) per illes, 2007-2008

Evolución de los demandantes inscritos en las Islas Baleares entre los jóvenes (16 a 29 años) por islas, 2007-2008

DEMANDANTS	MITJANA ANY 2007	GEN. 08	FEB. 08	MARÇ 08	ABR. 08	MAIG 08	JUNY 08	VAR. ABS. 07	VAR. % 07
Total Illes Balears	13.900	22.150	20.776	19.476	17.575	14.384	14.675	2.058	12,77
Mallorca	10.404	16.655	15.592	14.446	13.014	10.911	11.224	1.623	13,50
Menorca	1.285	1.967	1.878	1.862	1.737	1.280	1.342	142	9,24
Eivissa	2.095	3.324	3.115	2.986	2.648	2.095	2.009	276	11,40
Formentera	116	204	191	182	176	98	100	18	12,68

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB

Taula 20. Demandants inscrits a les Illes Balears per tram d'edat i sexe, mitjana de gener a juny de 2008

Demandantes inscritos en las Islas Baleares por tramo de edad y sexo, media de enero a junio de 2008

EDAT	HOMES	DONES	TOTAL	VAR. % 07
<= 17	421	344	765	15,80
18-24	3.980	4.160	8.140	14,27
25-29	4.208	5.060	9.268	11,26
Total	8.609	9.564	18.173	12,77

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB

Taula 21. Demandants inscrits a les Illes Balears del col·lectiu jove (16 a 29 anys) per sector econòmic, mitjana de gener a juny de 2008

Demandantes inscritos en las Islas Baleares del colectivo joven (16 a 29 años) por sector económico, media de enero a junio de 2008

SECTOR ECONÒMIC	GENER-JUNY 2007	GENER-JUNY 2008	VAR. ABS.	VAR. (%)
Agricultura i pesca	118	197	79	67,05
Indústria	536	630	95	17,68
Construcció	1.582	2.328	746	47,15
Serveis	13.399	14.390	991	7,40
Sense ocupació anterior	480	628	148	30,76
Total	16.114	18.173	2.058	12,77

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB

Taula 22. Dones joves (16 a 29 anys) demandants inscrites a les Illes Balears segons l'ocupació sol·licitada, gener a juny de 2008

Mujeres jóvenes (16 a 29 años) demandantes inscritas en las Islas Baleares según el empleo solicitado, enero a junio de 2008

OCUPACIÓ	DEMANDES
Dependent de comerç, en general	2.404
Cambrer, en general	1.284
Empleat administratiu, en general	1.077
Dona/mosso neteja/netejador, en general	539
Cambrer/a de pisos (hoteleria)	363
Caixer de começ	264
Cuiner, en general	212
Recepcionista d'hotel	202
Monitor d'educació i temps lliure	195
Perruquer unisex	158
Total 10 ocupacions	6.698
Total dones joves demandants inscrites	9.564

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB

Taula 23. Homes joves (16 a 29 anys) demandants inscrits a les Illes Balears segons l'ocupació sol·licitada, gener a juny de 2008

Hombres jóvenes (16 a 29 años) demandantes inscritos en las Islas Baleares según el empleo solicitado, enero a junio de 2008

OCUPACIÓ	DEMANDES
Cambrer, en general	1.020
Peó de la construcció d'edificis	841
Picapedrer	525
Mosso càrrega/descàrrega, magatzem	396
Empleat administratiu, en general	373
Cuiner, en general	306
Dependent de comerç, en general	261
Jardiner, en general	210
Peó de la indústria manufacturera, en general	202
Reposador d'hipermercat	198
Total 10 ocupacions	4.331
Total homes joves demandants inscrits	8.609

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB

Taula 24. Evolució de l'atur registrat a les Illes Balears entre el col·lectiu jove (16 a 29 anys) per illes, 2007-2008

Evolución del paro registrado en las Islas Baleares entre el colectivo joven (16 a 29 años) por islas, 2007-2008

ATUR REGISTRAT	MITJANA ANY 2007	GEN. 08	FEB. 08	MARÇ 08	ABR. 08	MAIG 08	JUNY 08	VAR. ABS. 07	VAR. % 07
Total Illes Balears	11.111	15.479	14.644	13.472	12.062	10.257	10.083	1.588	14,34
Mallorca	8.412	11.794	11.179	10.208	9.193	7.988	7.927	1.335	15,93
Menorca	998	1.398	1.322	1.272	1.143	869	875	126	12,35
Eivissa	1.622	2.178	2.041	1.893	1.642	1.340	1.235	123	7,69
Formentera	79	109	102	99	84	60	46	4	5,49

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB

Taula 25. Atur registrat a les Illes Balears per tram d'edat i sexe, mitjana de gener a juny de 2008

Paro registrado en las Islas Baleares por tramo de edad y sexo, media de enero a junio de 2008

EDAT	HOMES	DONES	TOTAL	VAR. % 07
<= 17	343	261	604	3,96
18-24	2.967	2.854	5.821	15,19
25-29	2.928	3.313	6.241	14,66
Total	6.238	6.429	12.666	14,34

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB

Taula 26. Atur registrat a les Illes Balears entre els joves (16 a 29 anys) per sector econòmic, mitjana de gener a juny de 2008

Paro registrado en las Islas Baleares entre los jóvenes (16 a 29 años) por sector económico, media de enero a junio de 2008

SECTOR ECONÒMIC	GENER-JUNY 2007	GENER-JUNY 2008	VAR. ABS.	VAR. (%)
Agricultura i pesca	75	143	68	91,3%
Indústria	404	472	68	16,9%
Construcció	1.273	1.923	650	51,0%
Serveis	8.929	9.652	723	8,1%
Sense ocupació anterior	398	477	79	19,9%
Total	11.078	12.666	1.588	14,3%

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB

Taula 27. Atur registrat a les Illes Balears entre el col·lectiu jove (16 a 29 anys) per nivell d'estudis i sexe, mitjana de gener a juny de 2008

Paro registrado en las Islas Baleares entre el colectivo joven (16 a 29 años) por nivel de estudios y sexo, media de enero a junio de 2008

NIVELL D'ESTUDIS	HOMES	%	DONES	%	TOTAL	%
Educació primària	1.180	18,9%	867	13,5%	2.046	16,2%
Prog. FP sense títol	65	1,0%	58	0,9%	123	1,0%
1a. etapa secundària	3.949	63,3%	3.839	59,7%	7.789	61,5%
Prog. FP Tit/1a. Et	7	0,1%	7	0,1%	14	0,1%
2a. etapa secundària	737	11,8%	1.120	17,4%	1.857	14,7%
Prog. PF. Tit/2a. Et	1	0,0%	2	0,0%	3	0,0%
FP Superior	103	1,6%	164	2,5%	267	2,1%
Altres Enseny. C/Batxiller	2	0,0%	8	0,1%	11	0,1%
Ensenyament Univers.	137	2,2%	335	5,2%	472	3,7%
Espec. professional	1	0,0%	2	0,0%	3	0,0%
Sense assignar	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Analfabets	56	0,9%	28	0,4%	83	0,7%
Total	6.237		6.429		12.666	

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB

Taula 28. Atur registrat a les Illes Balears entre el col·lectiu jove (16 a 29 anys) per durada de la demanda i sexe, mitjana de gener a juny de 2008

Paro registrado en las Islas Baleares entre el colectivo joven (16 a 29 años) por duración de la demanda y sexo, media de enero a junio de 2008

DURADA	HOMES	DONES	TOTAL	VAR. % 07
Menys de 3 mesos	3.809	3.299	7.108	16,57
Entre 3 i 6 mesos	1.661	1.955	3.616	11,86
Entre 6 i 9 mesos	496	595	1.091	18,90
Entre 9 i 12 mesos	143	212	356	7,78
Entre 12 i 15 mesos	53	134	188	7,55
Entre 15 i 24 mesos	60	178	237	-1,38
Més de 24 mesos	16	56	72	-16,50
Total	6.238	6.429	12.666	14,34

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB

Taula 29. Atur registrat a les Illes Balears entre el col·lectiu jove (16 a 29 anys) per nacionalitat i sexe, mitjana de gener a juny de 2008

Paro registrado en las Islas Baleares entre el colectivo joven (16 a 29 años) por nacionalidad y sexo, media de enero a junio de 2008

NACIONALITAT	HOMES	DONES	TOTAL	VAR. % 07
Espanya	4.682	4.970	9.652	9,5
Marroc	447	164	611	68,0
Equador	170	213	383	31,0
Itàlia	120	96	217	29,4
Colòmbia	96	85	181	9,8
Regne Unit	68	87	155	31,3
Alemanya	50	105	155	1,3
Argentina	68	80	148	-4,6
Romania	47	61	107	45,8
Polònia	37	53	90	225,3
Altres	453	515	968	28,9
Total	6.238	6.429	12.666	14,34

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB

Taula 30. Accidents de treball en jornada a les Illes Balears segons sexe i edat, 2007-2008

Accidentes de trabajo en jornada en las Islas Baleares según sexo y edad, 2007-2008

EDAT		TOTAL ANY 2007	VAR. % 06	GEN. 08	FEB. 08	MARÇ 08	ABR. 08	MAIG 08	JUNY 08	VAR. ABS. 07	VAR. % 07
16-29	Homes	7.082	-1,0	387	505	408	554	458	510	-559	-16,5
	Dones	2.133	-4,7	105	91	92	141	116	179	-92	-11,3
	Total	9.216	-1,9	492	596	500	695	574	689	-647	-15,4
30-45	Homes	9.629	0,9	605	807	695	808	741	836	-212	-4,5
	Dones	3.153	8,4	157	198	167	247	254	290	-62	-4,5
	Total	12.782	2,7	762	1.005	862	1.055	995	1.126	-274	-4,5
més de 45	Homes	4.666	7,6	319	380	335	397	378	372	-93	-4,1
	Dones	2.036	11,7	137	149	139	141	211	203	41	4,4
	Total	6.702	8,9	456	529	474	538	589	575	-52	-1,6
Total	Homes	21.378	1,7	1.311	1.692	1.438	1.759	1.577	1.718	-864	-8,3
	Dones	7.322	5,5	399	438	398	529	581	672	-113	-3,6
	Total	28.700	2,7	1.710	2.130	1.836	2.288	2.158	2.390	-977	-7,2

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la Conselleria de Treball i Formació

Taula 31. Accidents de treball en jornada dels treballadors joves (16 a 29 anys) per grau de lesió, gener a juny de 2008

Accidentes de trabajo en jornada de los trabajadores jóvenes (16 a 29 años) por grado de lesión, enero a junio de 2008

GRAU	TOTAL ANY 2007	VAR. % 06	GENER-JUNY 2008	VAR. % 07
Lleus	9.182	-1,7	3.537	-15,3
Greus	33	-34,0	12	-36,8
Mortals	1	-	1	-
Total	9.216	-1,9	3.550	-15,4

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la Conselleria de Treball i Formació

Taula 32. Accidents de treball en jornada dels treballadors joves (16 a 29 anys) per sector d'activitat, gener a juny de 2008

Accidentes de trabajo en jornada de los trabajadores jóvenes (16 a 29 años) por sector de actividad, enero a junio de 2008

SECTOR	TOTAL ANY 2007	VAR. % 06	GENER-JUNY 2008	VAR. % 07
Agricultura	131	11,0	56	-3,4
Indústria	1.109	0,3	485	-12,6
Construcció	2.934	0,6	1.246	-20,9
Serveis	5.042	-4,1	1.763	-12,2
Total	9.216	-1,9	3.550	-15,4

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la Conselleria de Treball i Formació

Taula 33. Salari brut anual per grups d'edat (euros), 2005

Salario bruto anual por grupos de edad (euros), 2005

	TOTES LES EDATS	MENORS DE 25 ANYS	25-34 ANYS	35-44 ANYS	45-54 ANYS	55 I MÉS ANYS
Ambdós sexes						
TOTAL Espanya	18.676,92	12.638,99	16.646,42	20.268,53	23.403,89	24.089,06
Balears (Illes)	17.018,24	13.000,25	16.402,30	18.220,80	20.914,56	18.201,10
Homes						
TOTAL Espanya	21.093,92	13.758,40	18.265,42	23.029,23	26.601,12	26.201,53
Balears (Illes)	18.696,42	13.452,68	17.662,42	20.133,60	24.135,32	18.687,35
Dones						
TOTAL Espanya	15.294,83	11.225,61	14.727,46	16.382,68	18.076,32	18.416,12
Balears (Illes)	14.819,07	12.512,80	14.985,54	15.675,93	16.119,17	

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'enquesta anual d'estructura salarial (INE 2005)

Taula 34. Taxes d'activitat entre el col·lectiu jove (menors de 30 anys) per sexe, 1r trimestre 2008

Tasas de actividad entre el colectivo joven (menores de 30 años) por sexo, 1r trimestre 2008

	HOMES	DONES	TOTAL
Total nacional	70,8%	61,8%	66,4%
Andalusia	70,8%	59,7%	65,4%
Aragó	71,4%	62,6%	67,2%
Astúries	65,7%	61,5%	63,7%
Canàries	66,9%	56,4%	61,7%
Cantàbria	65,4%	58,3%	61,9%
Castella-la Manxa	71,9%	63,2%	67,7%
Castella i Lleó	67,9%	56,3%	62,3%
Catalunya	75,2%	64,8%	70,2%
Comunitat Valenciana	73,4%	65,6%	69,6%
Extremadura	64,8%	56,6%	60,8%
Galícia	68,6%	55,6%	62,2%
Illes Balears	73,7%	59,3%	66,7%
La Rioja	67,7%	67,3%	67,5%
Madrid	70,0%	67,0%	68,5%
Múrcia	73,1%	61,8%	67,7%
Navarra	67,0%	64,0%	65,5%
País Basc	65,6%	57,9%	61,9%

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE, EPA

Taula 35. Taxes d'ocupació entre el col·lectiu jove (menors de 30 anys) per sexe, 1r trimestre 2008

Tasas de empleo entre el colectivo joven (menores de 30 años) por sexo, 1r trimestre 2008

	HOMES	DONES	TOTAL
Total nacional	60,7%	51,2%	56,1%
Andalusia	56,7%	45,4%	51,2%
Aragó	63,3%	54,5%	59,1%
Astúries	57,2%	49,6%	53,5%
Canàries	52,2%	43,1%	47,7%
Cantàbria	61,2%	51,1%	56,2%
Castella-la Manxa	63,3%	51,4%	57,6%
Castella i Lleó	61,1%	45,9%	53,8%
Catalunya	66,1%	56,8%	61,6%
Comunitat Valenciana	64,2%	55,9%	60,2%
Extremadura	54,4%	38,8%	46,8%
Galícia	57,9%	47,6%	52,8%
Illes Balears	60,0%	50,4%	55,3%
La Rioja	61,7%	59,4%	60,6%
Madrid	61,3%	57,6%	59,5%
Múrcia	65,8%	52,4%	59,5%
Navarra	60,2%	55,9%	58,1%
País Basc	58,7%	50,7%	54,8%

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE, EPA

Taula 36. Taxes d'atur entre el col·lectiu jove (menors de 30 anys) per sexe, 1r trimestre 2008

Tasas de paro entre el colectivo joven (menores de 30 años) por sexo, 1r trimestre 2008

	HOMES	DONES	TOTAL
Total nacional	14,3%	17,1%	15,6%
Andalusia	19,9%	24,0%	21,7%
Aragó	11,3%	12,9%	12,0%
Astúries	12,9%	19,4%	16,0%
Canàries	21,9%	23,6%	22,7%
Cantàbria	6,4%	12,4%	9,2%
Castella-la Manxa	12,0%	18,7%	15,0%
Castella i Lleó	10,0%	18,4%	13,7%
Catalunya	12,1%	12,5%	12,3%
Comunitat Valenciana	12,5%	14,8%	13,5%
Extremadura	16,0%	31,4%	23,0%
Galícia	15,6%	14,4%	15,0%
Illes Balears	18,7%	15,0%	17,1%
La Rioja	8,9%	11,7%	10,2%
Madrid	12,5%	14,0%	13,2%
Múrcia	9,9%	15,2%	12,2%
Navarra	10,1%	12,7%	11,3%
País Basc	10,6%	12,4%	11,4%

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE, EPA

7. ÍNDEX DE TAULES I GRÀFICS

Taula 01	Població jove (15 a 29 anys) per sexe i zona de procedència, any 2007
Taula 02	Taxes d'escolarització per edat. Curs 2005-06
Taula 03	Taxes brutes de graduació en educació secundària obligatòria, per sexe. Curs 2004-2005
Taula 04	Taxes d'idoneïtat de l'alumnat d'educació obligatòria, de 15 anys
Taula 05	Percentatge de persones d'edat entre 18 i 24 anys que han abandonat prematurament el sistema educatiu per sexe i comunitats autònomes, any 2006
Taula 06	Taxes brutes de graduació en estudis superiors, per sexe. Curs 2004-2005
Taula 07	Nombre d'alumnes matriculats a la UIB, per tipus d'estudis, sexe i any acadèmic
Taula 08	Joves menors de 30 anys inactius segons la situació d'inactivitat autopercebuda i sexe, mitjana 2007
Taula 09	Treballadors d'alta en la Seguretat Social a les Illes Balears per sexe i edat, mitjana de gener a maig 2008
Taula 10	Evolució dels treballadors joves (16 a 29 anys) d'alta en la Seguretat Social a les Illes Balears per règim de cotització, 2007-2008
Taula 11	Evolució de la contractació registrada a les Illes Balears entre els joves (16 a 29 anys) per illes, 2007-2008
Taula 12	Contractes registrats a les Illes Balears entre el col·lectiu jove (16 a 29 anys) per tram d'edat i sexe, gener a juny de 2008
Taula 13	Contractes registrats a les Illes Balears el col·lectiu jove (16 a 29 anys) per sexe i tipus de contracte, gener a juny de 2008
Taula 14	Contractes temporals registrats a les Illes Balears entre el col·lectiu jove per durada de contracte i sexe, gener a juny de 2008
Taula 15	Contractes registrats a les Illes Balears entre el col·lectiu jove per sector econòmic i sexe, gener a juny de 2008
Taula 16	Contractes registrats a les Illes Balears entre el col·lectiu jove per sector econòmic i zona de procedència, gener a juny de 2008
Taula 17	Deu ocupacions amb més contractació a les Illes Balears, dones joves (16 a 29 anys), any 2008
Taula 18	Deu ocupacions amb més contractació a les Illes Balears, homes joves (16 a 29 anys), any 2008
Taula 19	Evolució dels demandants inscrits a les Illes Balears entre els joves (16 a 29 anys) per illes, 2007-2008
Taula 20	Demandants inscrits a les Illes Balears per tram d'edat i sexe, mitjana de gener a juny de 2008
Taula 21	Demandants inscrits a les Illes Balears per al col·lectiu jove (16 a 29 anys) per sector econòmic, mitjana de gener a juny de 2008
Taula 22	Dones joves (16 a 29 anys) demandants inscrites a les Illes Balears segons l'ocupació sol·licitada, gener a juny de 2008
Taula 23	Homes joves (16 a 29 anys) demandants inscrits a les Illes Balears segons l'ocupació sol·licitada, gener a juny de 2008
Taula 24	Evolució de l'atur registrat a les Illes Balears entre el col·lectiu jove (16 a 29 anys) per illes, 2007-2008
Taula 25	Atur registrat a les Illes Balears per tram d'edat i sexe, mitjana de gener a juny de 2008
Taula 26	Atur registrat a les Illes Balears entre els joves (16 a 29 anys) per sector econòmic, mitjana de gener a juny de 2008
Taula 27	Atur registrat a les Illes Balears entre el col·lectiu jove (16 a 29 anys) per nivell d'estudis i sexe, mitjana de gener a juny de 2008

Taula 28	Atur registrat a les Illes Balears entre el col·lectiu jove (16 a 29 anys) per durada de la demanda i sexe, mitjana de gener a juny de 2008
Taula 29	Atur registrat a les Illes Balears entre el col·lectiu jove (16 a 29 anys) per nacionalitat i sexe, mitjana de gener a juny de 2008
Taula 30	Accidents de treball en jornada a les Illes Balears segons sexe i edat, 2007-2008
Taula 31	Accidents de treball en jornada dels treballadors joves (16 a 29 anys) per grau de lesió, gener a juny de 2008
Taula 32	Accidents de treball en jornada dels treballadors joves (16 a 29 anys) per sector d'activitat, gener a juny de 2008
Taula 33	Salari brut anual per grups d'edat (euros), 2005
Taula 34	Taxes d'activitat entre el col·lectiu jove (menors de 30 anys) per sexe, 1r trimestre 2008
Taula 35	Taxes d'ocupació entre el col·lectiu jove (menors de 30 anys) per sexe, 1r trimestre 2008
Taula 36	Taxes d'atur entre el col·lectiu jove (menors de 30 anys) per sexe, 1r trimestre 2008

GRÀFICS

Gràfic 01	Evolució de la població jove (15 a 29 anys) a les Illes Balears, 2000-2007
Gràfic 02	Variacions relatives interanuals de la població jove (15 a 29 anys) i el total de la població, 2001-2007
Gràfic 03	Pes de la població jove (15 a 29 anys) sobre el total de la població per comunitats autònomes, any 2007
Gràfic 04	Taxes d'idoneïtat als 15 anys 2005-2006 i creixement de la taxa per comunitats autònomes
Gràfic 05	Percentatge de persones d'edat entre 18 i 24 anys que han abandonat prematurament el sistema educatiu, 2006
Gràfic 06	Taxa d'emancipació dels joves de 16 a 29 anys per comunitats autònomes, IV Trim. 2007
Gràfic 07	Evolució del cost d'accés al mercat de l'habitatge per a una llar jove i una persona jove a les Illes Balears, 2001-2007
Gràfic 08	Rànquing de taxes d'activitat del col·lectiu jove (menors de 30 anys) per comunitats autònomes, mitjana 2007
Gràfic 09	Rànquing de taxes d'ocupació del col·lectiu jove (menors de 30 anys) per comunitats autònomes, mitjana de 2007
Gràfic 10	Taxes de temporalitat dels joves menors de 30 anys per comunitats autònomes, mitjana 2007
Gràfic 11	Rànquing de taxes d'atur del col·lectiu jove (menors de 30 anys) per comunitats autònomes, mitjana 2007
Gràfic 12	Taxa d'activitat dels joves de 25 a 29 anys segons nivell d'estudis, mitjana 2007
Gràfic 13	Taxa d'ocupació dels joves de 25 a 29 anys segons nivell d'estudis, mitjana 2007
Gràfic 14	Taxa d'atur dels joves de 25 a 29 anys segons nivell d'estudis, mitjana 2007
Gràfic 15	Evolució de la població jove (16 a 29 anys) d'alta a la Seguretat Social a les Illes Balears, 2000-2007
Gràfic 16	Evolució del pes de la població jove (16 a 29 anys) d'alta en la Seguretat Social sobre el total de treballadors, 2000-2007
Gràfic 17	Rànquing del salari brut anual dels joves menors de 25 anys per comunitats autònomes, any 2005

8. RELACIONS DE FONTS I INDICADORS

Per elaborar aquest informe s'han consultat les fonts següents:

- Enquesta de població activa de l'INE.
- Padró municipal. Població en data 1 de gener de 2007. INE.
- Institut d'Avaluació. Ministeri d'Educació, Política Social i Esport.
- Dades facilitades pel Servei d'Estadística i Qualitat Universitària (Sequa), de la Universitat de les Illes Balears (UIB).
- Dades d'afiliació de la Tresoreria General de la Seguretat Social.
- Institut de la Joventut (Injuve). Ministeri d'Igualtat.
- Observatori Jove d'Habitatge a Espanya (OBJOVI). Consell de la Joventut d'Espanya.
- Registre d'atur, demandants i contractes del SOIB.
- Enquesta anual d'estructura salarial. INE 2005.
- Nombre d'accidents de treball, segons la Direcció General de Salut Laboral de la Conselleria de Treball i Formació.

1. PRESENTACIÓN

Nuestro mercado de trabajo, basado principalmente en el turismo, se nutre en buena medida de mano de obra joven y poco cualificada, entre otras causas debido a que los adolescentes de nuestra comunidad, atraídos por la independencia económica, abandonan los estudios prematuramente. Pasado un tiempo, sin embargo, y al llegar a la edad adulta, se percatan de que no tienen oportunidades de movilidad o de promoción y que, en consecuencia, sus expectativas de mejora social son pocas.

La facilidad que han tenido en los últimos años para incorporarse al mercado de trabajo sin que debieran acreditar demasiados requisitos con respecto a las cualificaciones académicas y profesionales, ha supuesto unas consecuencias que ya son evidentes: la primera, que tenemos una de las mayores tasas del conjunto del Estado de abandono prematuro escolar; la segunda, que ello no hace más que cronificar la precariedad laboral a la que se ven sometidos.

Es en este contexto en el que el Gobierno de las Illes Balears debe apostar por la formación y la cualificación de nuestros jóvenes en un sentido amplio: por una parte, desde el sistema educativo estimulándoles y facilitando que valoren su formación; por otra, incentivando la formación ocupacional para que los que ya estén en el mercado de trabajo tengan opciones de perfeccionar su formación y puedan aspirar a mejores empleos.

En este sentido, y dirigido especialmente a cubrir dicha necesidad, nuestro programa de becas “Posa’t a prova” es un ejemplo de ello. Pero no es el único, como lo demuestra el hecho de que la Dirección General de Políticas Activas, Empleo y Formación esté articulando mecanismos en estrecha colaboración con los agentes sociales y demás actores del mercado de trabajo para planificar la formación en términos de anticipación. Nuestra voluntad es que progresivamente se alimente un cambio en la formación de las personas trabajadoras, y especialmente en la de los jóvenes, que mejore su adaptabilidad a un nuevo entorno económico más diversificado y más exigente.

HBLE. SRA. MARGARITA NÁJERA ARANZÁBAL
Consejera de Trabajo y Formación

2. RESUMEN EJECUTIVO

Las Islas Baleares son la cuarta comunidad autónoma con la estructura por edades más rejuvenecida del conjunto del Estado, si bien desde el año 2000 el peso de las y de los jóvenes sobre el total de la población ha descendido del 23% al 20,6% actual. Este rejuvenecimiento se debe, principalmente, a los procesos migratorios, los cuales, entre el colectivo joven, aportan un 22,4% del total de la población. La comunidad balear también se caracteriza por la alta tasa de emancipación de los jóvenes (35,9% frente a la media española, que es del 29,3%), aunque, dado el encarecimiento progresivo de la vivienda en las Islas, ha bajado con respecto al año anterior.

A pesar de estos datos positivos, los indicadores educativos sitúan a las Baleares en las últimas posiciones con respecto al resto de comunidades autónomas españolas. Así, por ejemplo, en 2006 las Islas continuaban en el quinto lugar por porcentaje de abandono escolar prematuro; en el curso anterior, ocupaban el último escalón en cuanto a tasas brutas de graduación en estudios superiores. Por otra parte, a pesar de que las mujeres mejoran los resultados académicos masculinos, la segregación por tipo de estudios aún es vigente: ellas son mayoría entre los estudiantes de ciencias de la educación (un 80%) mientras que ellos optan por titulaciones de tipo tecnológico (un 80,5%).

Este escaso interés en los estudios está fuertemente ligado a la facilidad que, en los últimos años, han tenido los y las jóvenes para su incorporación a un mercado laboral local muy dinámico, con pocos requerimientos en cuanto a las cualificaciones académicas y profesionales exigidas.

Por ello, según evidencia la EPA del INE, las personas menores de 30 años de las Islas Baleares presentan la tercera tasa más alta del Estado en actividad y ocupación, si bien aún se aprecian diferencias de género significativas que se relacionan con una baja coresponsabilidad al tener que afrontar las cargas familiares. Si un 17,8% de las mujeres trabajan a jornada parcial, en el caso de los hombres el porcentaje en cuestión se reduce a un 7,2%, aumentando esta desigualdad en las edades más maduras.

En cuanto a la tasa de paro, las diferencias también son notables: los jóvenes isleños en activo lo padecen en un 9,5%, mientras que en el caso de las jóvenes el porcentaje alcanza el 11,6%. La media nacional para ambos sexos se sitúa en el 13,1%, de modo que, comparativamente, hay que felicitar por los resultados globales. No obstante, no debe olvidarse que existe una relación directa entre un mayor nivel de estudios y una tasa de empleo más alta o, visto desde una perspectiva opuesta, una tasa de paro más baja.

Por otro lado, y según los datos de la Tesorería General de la Seguridad Social, el número de trabajadoras y trabajadores jóvenes afiliados ha sufrido un descenso durante los primeros cinco meses de 2008 con respecto al mismo período de 2007 —en concreto, un 3,7% menos. Paralelamente, el número de jóvenes en situación de paro ha experimentado un aumento del 14,3% durante el primer semestre de 2008. De hecho, el colectivo de personas jóvenes presenta una mayor flexibilidad de entrada y salida del mercado de trabajo, que se traduce en momentos de recesión; además, dado que con mucha frecuencia sus contratos son de tipo temporal, padecen de forma más acusada situaciones de inactividad y de paro.

Finalmente, podemos destacar que las y los jóvenes menores de 25 años de las Baleares perciben unos salarios por encima de la media nacional, mientras que el resto de grupos de edad tiene unos sueldos situados por debajo de los del conjunto del Estado. El mercado de trabajo de las Islas se caracteriza por ser de baja cualificación; además, la no promoción y no obtención de mayores cualificaciones educativas y profesionales hace que los salarios no se incrementen tanto como en otras comunidades del Estado con mercados de trabajo más cualificados.

3. CONTEXTO DEMOGRÁFICO Y SOCIAL

3.1. EVOLUCIÓN DE LA POBLACIÓN DE EDAD ENTRE 15 Y 29 AÑOS

Según los últimos datos del padrón municipal de población a 1 de enero de 2007, en las Islas Baleares había 1.030.650 personas, de las que 212.123 tenían entre 15 y 29 años, lo cual representa un 20,6% del total de la población. Por islas, un 78,3% de los jóvenes se encuentran en Mallorca; un 8,6%, en Menorca, y el restante 13,1%, en las Pitiusas. El peso de la población de edad entre 15 y 29 años sobre el total de la población es mayor en las Pitiusas (22%) que en las islas mayores: Mallorca (20,4%) y Menorca (20,2%).

Por sexo, un 51% de la población joven son hombres y el 49% restante son mujeres. Por grupo de edad, un 24,8% tiene entre 15 y 19 años; un 31,6%, entre 20 y 24 años, y un 43,6%, entre 25 y 29 años.

La evolución de la población joven desde el año 2000 nos muestra un aumento significativo de población entre este mismo año y el 2003; posteriormente se mantiene alrededor de la cifra de 210.000 personas, a pesar de mostrar oscilaciones negativas durante algunos años.

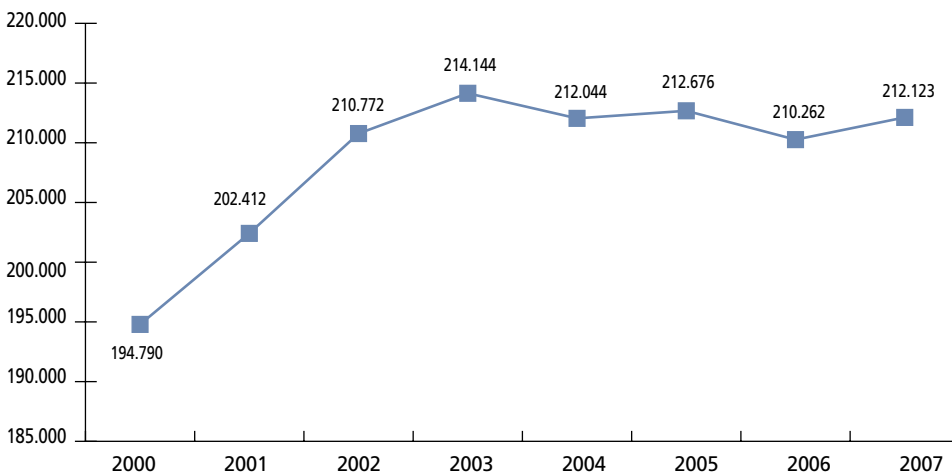
Con respecto a 2006, mientras que el conjunto de la población ha aumentado en un 3%, el colectivo de personas jóvenes lo ha hecho en un 0,9%. Por islas, la evolución de la población joven presenta algunas diferencias: así, aumenta en Mallorca (+1%) con respecto a 2006 y en las Pitiusas (1%), pero desciende en Menorca (-0,8%). El peso de la población joven ha bajado de forma paulatina: en el año 2000 este colectivo representaba un 23% sobre el total de la población de las Islas y su crecimiento interanual se situaba en el 3,9%.

De todas formas, las Islas Baleares son una de las comunidades autóno-

Los jóvenes de edad entre 15 y 29 años representan un 20,6% sobre el total de la población de las Baleares a 1 de enero de 2007

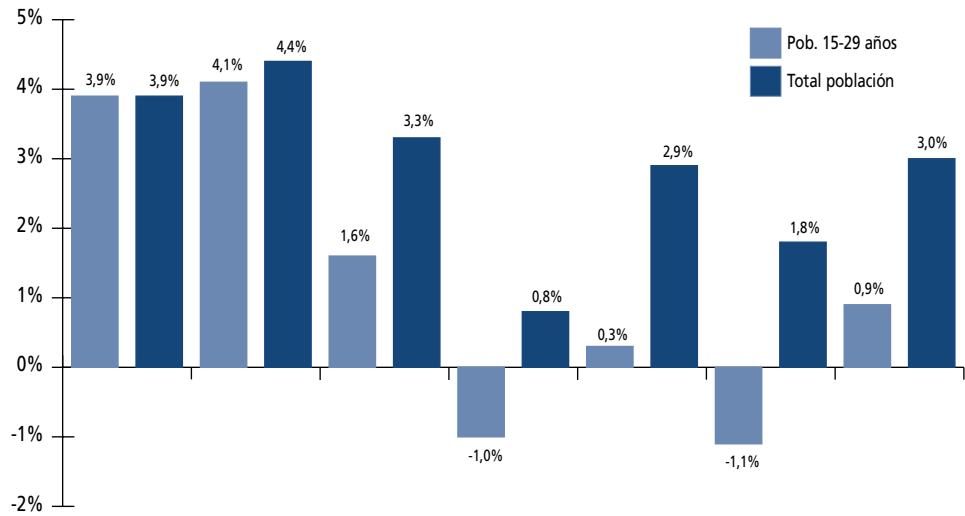
El colectivo de personas jóvenes ha aumentado en un 0,9% con respecto a 2006; el conjunto de la población lo ha hecho en un 3%

GRÁFICO 1. EVOLUCIÓN DE LA POBLACIÓN JOVEN (15 A 29 AÑOS) EN LAS ISLAS BALEARES, 2000-2007

Fuente: elaboración propia a partir de datos del padrón municipal 2007, INE.

GRÁFICO 2. VARIACIONES RELATIVAS INTERANUALES DE LA POBLACIÓN JOVEN (15 A 29 AÑOS) Y EL TOTAL DE LA POBLACIÓN, 2001-2007

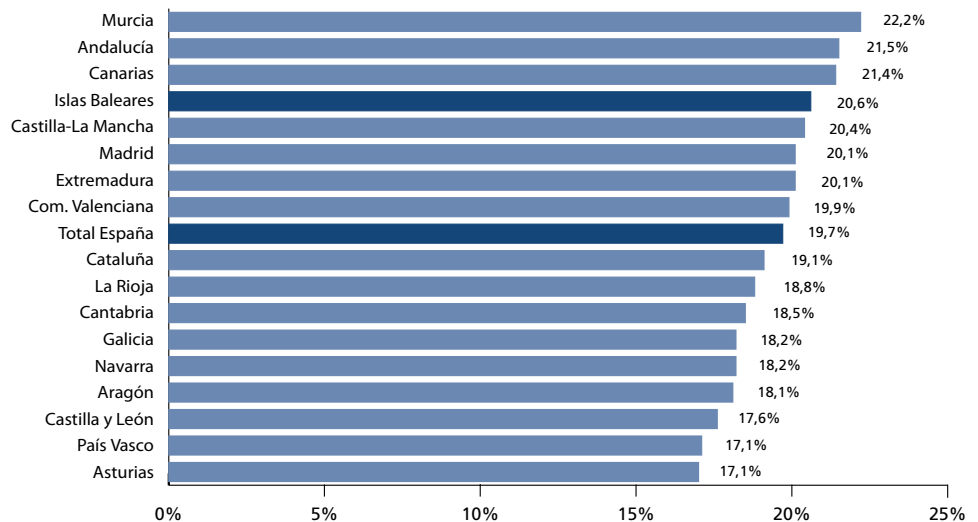
Fuente: elaboración propia a partir de datos del padrón municipal 2007, INE.

Las Baleares son la cuarta comunidad autónoma del Estado con mayor proporción de población de edad entre 15 y 29 años

mas con la estructura por edades más rejuvenecida del conjunto del Estado. Así como podemos ver en el gráfico 3, las Islas son la cuarta comunidad autónoma con un mayor porcentaje de población de edad entre 15 y 29 años sobre el total de la población, por detrás de Murcia (22,2%), Andalucía (21,5%) y Canarias (21,4%). La media nacional se situó, en 2007, en el 19,7%.

Las Baleares, gracias a los procesos migratorios con motivación laboral, han experimentado un rejuvenecimiento de sus estructuras por edades, así como también una suavización en las tendencias hacia el envejecimiento de la población y una recuperación de la curva de los nacimientos. El índice de envejecimiento que pone en relación la población mayor de 65 años con la población menor de 20 años,

GRÁFICO 3. PESO DE LA POBLACIÓN JOVEN (15 A 29 AÑOS) SOBRE EL TOTAL DE LA POBLACIÓN POR COMUNIDADES AUTÓNOMAS, AÑO 2007

Fuente: elaboración propia a partir de datos del padrón municipal 2007, INE.

es para las Baleares del 68,1%, mientras que para el conjunto de España es del 85,5%; es decir, en el ámbito estatal se da una estructura por edades bastante más envejecida que en el caso de las Islas Baleares.

Por su parte, el índice de reemplazo, que relaciona el grupo de edad entre 60 y 64 años (personas que saldrán en breve del mercado de trabajo) y el grupo de edad entre 20 y 24 años (personas que entrarán en éste en breve, si ya no lo han hecho, en periodos de máxima actividad laboral), es para las Baleares del 75,6%; es decir, está garantizado con creces un reemplazo de las generaciones más maduras, que pasarán de la actividad a la inactividad. En el conjunto de España, el índice de reemplazo es del 79,9% —ligeramente superior al de las Islas.

Las personas extranjeras tienen un peso importante en el conjunto de la población de las Baleares. Según los datos referentes a 2007, un 18,5% del total de la población es de origen extranjero. En el caso del colectivo joven, el peso de los extranjeros llega al 22,4%, por encima del conjunto de la población. En concreto, en las Islas hay 47.436 personas extranjeras entre 15 y 29 años —representan un 24,9% sobre el total de personas extranjeras—, de las que un 39,2% proceden de algún país de la Unión Europea de los 27 y el 60,8% restante, de algún país no comunitario. Por sexo, un 49,8% son hombres y el 50,2% restante son mujeres.

Con respecto a 2006, como podemos ver en la tabla 1 del anexo, el número de jóvenes extranjeros se ha incrementado en un 12,7%, mientras que el de jóvenes nacionales ha disminuido en

un 2,1%. Si nos fijamos en la zona de procedencia, el número de jóvenes comunitarios es el que ha experimentado un mayor crecimiento (+22,9%)¹, mientras que el de jóvenes no comunitarios lo ha hecho en un 7%.

3.2. ESTUDIOS Y FORMACIÓN DE LOS JÓVENES DE LAS BALEARES

El nivel de estudios y la formación de los jóvenes, como variable sociodemográfica, se considera de especial relevancia por su estrecho vínculo con los procesos de integración laboral. Conocer el nivel de formación con que encaran su trayectoria laboral es fundamental para analizar las dinámicas de actividad, de empleo y de paro de la población joven de las Baleares.

A partir de los datos² del Instituto de Evaluación del Ministerio de Educación, Política Social y Deporte, podemos realizar una aproximación al nivel de estudios de los jóvenes de las Islas. En la tabla 2 del anexo se observa la tasa de escolarización por edades en las Baleares y en España durante el curso escolar 2005-2006. Podemos comprobar como en las Baleares se dan unas tasas de escolarización que se sitúan por debajo de las de la media nacional en cada una de las edades estudiadas. Es bastante significativo que a la edad de 16 años (cuando acaba la enseñanza obligatoria) la tasa de escolarización es en las Islas del 77,8%, cuando en el conjunto del Estado se sitúa en el 87,9%, diez puntos por encima. Por otra parte, a la edad de 18 años las Baleares tienen una tasa de escolarización del 39,7%, mientras que la media nacional se si-

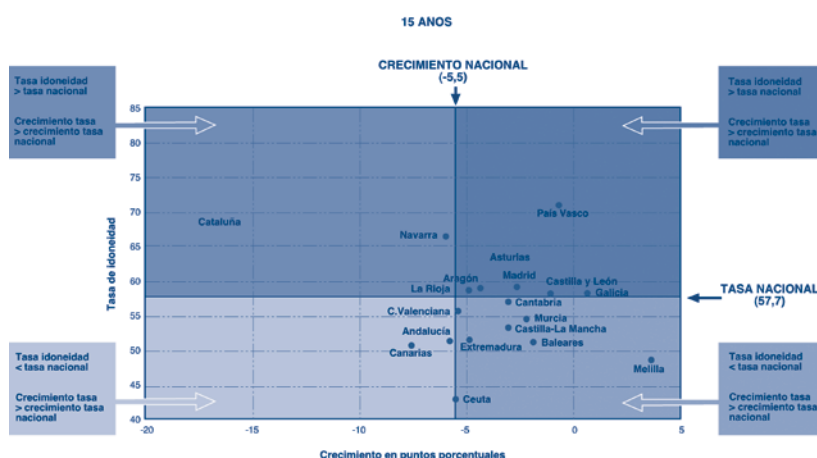
En 2007 había en las Islas 47.436 personas extranjeras de edad entre 15 y 29 años: en términos relativos, el 22,4% del total de jóvenes de las Baleares

Las Baleares presentan unas tasas de escolarización por debajo de la media nacional

1 Bulgaria y Rumanía han incrementado en un 34,8% y un 35,6%, respectivamente, el número de personas entre 15 y 29 años.

2 Fuente: Sistema Estatal de Indicadores de la Educación 2007. Instituto de Evaluación. Ministerio de Educación, Política Social y Deporte.

GRÁFICO 4. TASAS DE IDONEIDAD A LOS 15 AÑOS 2005-2006 Y CRECIMIENTO DE LA TASA POR COMUNIDAD AUTÓNOMA

Fuente: Instituto de Evaluación. Ministerio de Educación, Política Social y Deporte.

Las mujeres presentan tasas de graduación superiores a las de los hombres, tanto en las Islas como en el conjunto de España

túa en el 62,3%; es decir, las Baleares están 22,6 puntos por debajo.

Si comparamos las tasas brutas de graduación en educación secundaria obligatoria³, de nuevo los datos colocan a las Islas en situación desventajosa con respecto a la media nacional. En el curso 2004-2005, el número de graduados en educación secundaria obligatoria representó el 70,4% de la población de 15 años en el conjunto del Estado y el 61,8% en el caso de las Baleares. Existen diferencias significativas por sexo: el colectivo de mujeres presenta tasas de graduación superior al de los hombres, tanto en las Islas (12,1 puntos por encima de la tasa de los hombres) como en el conjunto de España (13,8 puntos de diferencia) (véase la tabla 3).

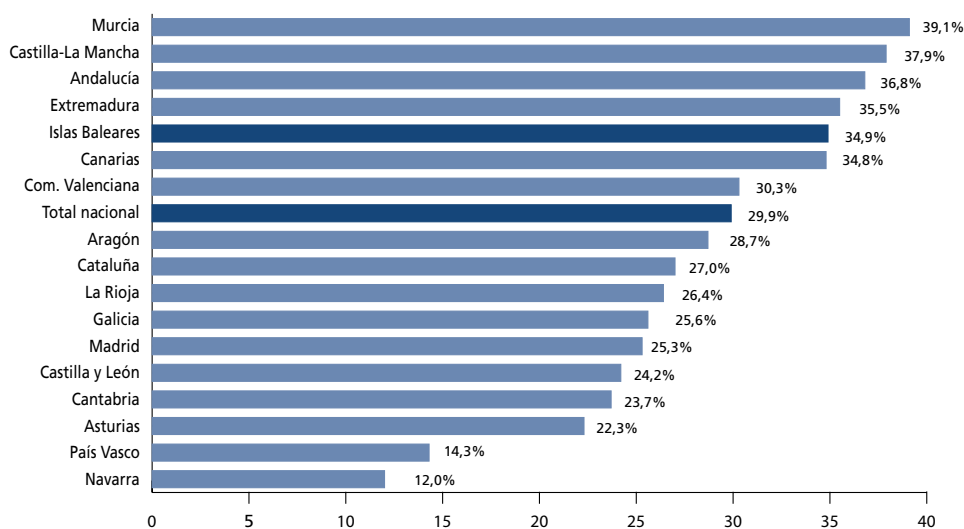
Según un informe de la OCDE⁴, la tasa de graduación en secundaria superior, medida como el porcentaje de graduados en educación secundaria superior sobre la población en la edad típica de la graduación, durante el año 2005 en España fue del 72%. El mencionado informe evidencia que

se ha producido un avance notable en este sentido, aunque la media española se sitúa todavía a 10 puntos de la de la OCDE (82%), a 15 de la de la Unión Europea (87%) y a 13 de la del objetivo europeo 2010; es decir, si el conjunto de España se sitúa a tanta distancia de la media europea y las Baleares se sitúan en la cola de España, las Islas se colocan entonces en la cola de Europa en algunos de los indicadores educativos de su población.

Las tasas de idoneidad en diferentes edades del alumnado —esto es, el porcentaje de alumnos matriculados en el curso que por su edad les corresponde— representan una importante medida de los resultados del sistema educativo y también del fracaso escolar. En el curso 2004-2005 la tasa de idoneidad fue en las Baleares del 51,3%, por debajo de la tasa media española (57,7%). En la tabla 4 del anexo observamos las tasas de idoneidad por comunidades autónomas, así como la variación con respecto al curso 2000-2001. De esta manera, vemos como las Islas se convierten en la segunda comunidad autóno-

3 Porcentaje de personas que acaban con éxito la educación secundaria obligatoria con respecto al total de la población que tiene 15 años, edad teórica de inicio del último curso de esta etapa.
4 *Panorama de la Educación. Indicadoras de la OCDE 2007. Informe español.* Ministerio de Educación y Ciencia.

GRÁFICO 5. PORCENTAJE DE PERSONAS DE ENTRE 18-24 AÑOS QUE HAN ABANDONADO PREMATURAMENTE EL SISTEMA EDUCATIVO, 2006

Fuente: elaboración propia a partir de datos del Instituto de Evaluación del Ministerio de Educación, Política Social y Deporte.

ma con la menor tasa de idoneidad, tras Canarias (50,8%); además, la tasa ha empeorado con respecto al curso 2000-2001 (-1,9 puntos). De esta manera, se produce un déficit educativo ya desde los primeros años de la educación primaria que, como vemos, difícilmente se recupera a medida que avanzan los años. Hay que destacar, entonces, que los indicadores educativos en las Baleares no sólo muestran una situación más precaria que la del conjunto del Estado, sino que se da una importante dinámica de regresión del nivel formativo de los jóvenes baleares. Por otra parte, esta regresión se da en el conjunto del resto de comunidades autónomas.

En el año 2006 el porcentaje de abandono escolar prematuro⁵ en España fue del 29,9% y en las Baleares, del 34,9%; las Islas son la quinta comunidad autónoma con el mayor porcentaje de jóvenes que han abandonado

prematuramente el sistema educativo, por detrás de Murcia (39,1%), Castilla-La Mancha (37,9%), Andalucía (36,8%) y Extremadura (35,5%). Se dan diferencias importantes por sexo: en las Baleares, la tasa de abandono se sitúa en el 44,7% en el colectivo masculino y en el 24,3% en el caso del colectivo femenino (véase la tabla 5 del anexo).

En lo concerniente a los estudios universitarios, las Islas Baleares se caracterizan por ser la comunidad autónoma con el menor porcentaje de personas ocupadas con estudios universitarios⁶. De la misma manera, y a partir de los indicadores del Instituto de Evaluación, las tasas brutas de graduación en estudios superiores⁷ durante el curso 2004-2005 fueron, una vez más, las más bajas del Estado: un 6,9% de técnicos superiores respecto a un 17,1% del conjunto de España; un 10,5% en diplomados con respecto a

Las Baleares son la quinta comunidad autónoma con el mayor porcentaje (34,9%) de jóvenes que han abandonado prematuramente el sistema educativo

5 Porcentaje de personas de edad entre 18 y 24 años que no están escolarizadas y que tienen como mayor grado de estudios educación secundaria obligatoria o niveles educativos anteriores. Este indicador está relacionado con uno de los puntos de referencia europeos en educación y formación para 2010 que propone reducir el porcentaje de este abandono en los países de la Unión Europea.

6 Fuente: EPA-INE, media de los cuatro trimestres del 2007.

7 Relación entre el número de graduados en cada una de las enseñanzas superiores consideradas con respecto al total de la población de "la edad teórica" de inicio del último curso de estas enseñanzas.

El 60,4% de alumnos matriculados en la UIB en el curso 2007-2008 son mujeres

un 16,4% para el conjunto de España, y un 4,8% en licenciados con respecto a un 18,4% en el conjunto del Estado. Es importante remarcar las diferencias que se dan por sexo: así, el colectivo de las mujeres presenta unas tasas de graduación en estudios superiores significativamente mayores que las del colectivo de hombres, tanto en las Baleares como en el conjunto del Estado (véase la tabla 6 del anexo).

A partir de los datos proporcionados por la Universidad de las Illes Balears (UIB), podemos analizar la evolución del número de alumnos matriculados según el tipo de estudios y el sexo. En el curso 2007-2008 se matricularon 13.900 personas, de las que un 60,4% son mujeres y el 39,6% restante son hombres. Por tipo de estudios, un 45,3% se matricularon en estudios enmarcados en las ciencias sociales; un 23,6%, en estudios relacionados con ciencias de la educación; un 11,6%, en estudios de tipo tecnológico; un 11,4%, en estudios de tipo científico; un 4,1% en estudios de letras, y el 4,1% restante, en otros tipos de estudios no clasificados anteriormente.

Se da una segregación por sexo en función del tipo de estudios: así, en los estudios relacionados con ciencias de la educación (magisterio, pedagogía, etc.) un 80% son mujeres, como en los estudios de letras en que las mujeres son también una mayoría (un 67,8% en este caso). Por su parte, los hombres tienen mayor presencia en los estudios de tipo tecnológico (un 80,5%) (véase la tabla 7 del anexo).

El número de matriculados en la UIB ha bajado en un 6,4% con respecto

al curso 1998-1999. El número de hombres matriculados ha sufrido un descenso del 11,7%, mientras que en el caso de las mujeres el descenso ha sido más suave: sólo de un 2,6%. El descenso de personas matriculadas ha sido más acusado en los estudios de letras (-39,5%), mientras que los estudios de tipo tecnológico (+30,9%) y científico (+18,1%) han registrado incrementos notables.

Por lo tanto, y como conclusión, podemos decir que los jóvenes de las Baleares son el colectivo que presenta tasas mayores de abandono escolar, peor nivel formativo, peor rendimiento académico y tasa más baja de escolarización de estudios post-obligatorios.

3.3. EMANCIPACIÓN Y VIVIENDA DE LOS JÓVENES DE LAS BALEARES

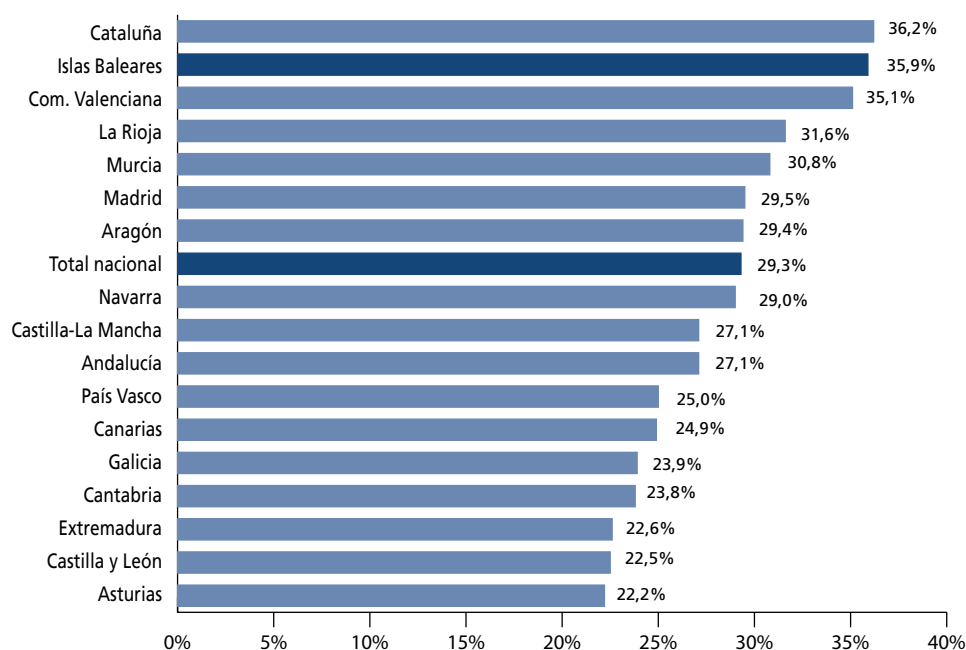
El Observatorio de la Juventud en España elabora trimestralmente el boletín *Cifras Jóvenes en la EPA*, en que se calcula por comunidades autónomas la población joven emancipada⁸ y la tasa de emancipación⁹.

Como podemos observar en el gráfico 6, y según los datos del cuarto trimestre de 2007, las Baleares tienen una tasa de emancipación de los jóvenes de 16 a 29 años del 35,9%; es decir, casi 36 jóvenes de cada 100 se encuentran ocupados y emancipados del hogar familiar. Las Islas son la segunda comunidad autónoma con la mayor tasa de emancipación, tan sólo por detrás de Ca-

8 La población joven emancipada está formada por aquellas personas de edad entre 16 y 29 años que tienen la condición de: persona principal o cónyuge de esta persona, yerno, nuera o pareja de los hijos, con trabajo remunerado; padre, madre, suegro o suegra (o pareja de éstos); uno u otro pariente de la persona principal o pareja de éste/a, con trabajo remunerado; persona del servicio doméstico; sin parentesco con la persona principal, con trabajo remunerado según la terminología de la encuesta de población activa (INE).

9 La tasa de emancipación es la relación entre el número de jóvenes emancipados y el total de la población joven.

GRÁFICO 6. TASA DE EMANCIPACIÓN DE LOS JÓVENES DE 16 A 29 AÑOS POR COMUNIDADES AUTÓNOMAS, IV TRIM 2007

Fuente: elaboración propia a partir de datos del Injuve, a partir de datos del EPA (INE).

Cataluña (36,2%) y significativamente por encima de la media española (29,3%).

Estos datos se encuentran fuertemente ligados a los datos sobre abandono escolar prematuro, analizados en el apartado anterior. De esta manera, un importante colectivo de jóvenes de las Islas decide acabar prematuramente o suspender provisionalmente su trayectoria educativa para poder disfrutar de las ventajas económicas que el mercado laboral les ofrece. Por ello, pueden acceder más pronto a la independencia económica que la mayoría de jóvenes españoles.

De todas maneras, debe apuntarse que la tasa de emancipación de los jóvenes de las Islas ha bajado durante el último año en un 2%, cuando en el conjunto del Estado se ha incrementado en un 0,2%.

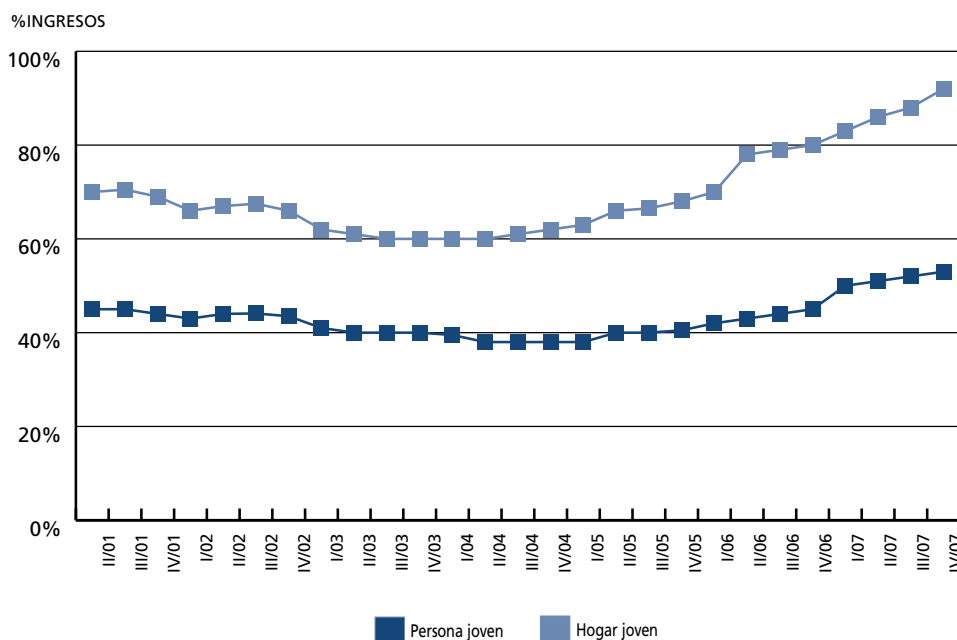
El Observatorio Joven de Vivienda en España (OBJOVI) publica, de manera trimestral, un boletín estadístico con desglose para cada una de las comunidades autónomas con el objetivo de analizar el comportamiento de algunos indicadores sintéticos relacionados con la emancipación residencial de los jóvenes (personas entre 18 y 34 años), el empleo y el acceso al mercado de la vivienda.

En el boletín número 21, correspondiente al cuarto trimestre del 2007, el OBJOVI sitúa la tasa de emancipación residencial¹⁰ de la población joven de las Baleares en el 51,7%, la segunda más alta de España, tras Cataluña (52,4%). Pese a todo, el informe destaca que la tasa de emancipación de los jóvenes de las Islas ha ido decreciendo de manera lenta desde mediados de 2006. Un primer elemento que debe tenerse en cuenta

Las Islas Baleares son la segunda comunidad autónoma con la mayor tasa de emancipación (35,9%) del Estado, significativamente por encima de la media española (29,3%)

¹⁰ La tasa de emancipación residencial es el porcentaje de personas que viven fuera del hogar de origen respecto del total de personas de su misma edad. Por otra parte, el OBJOVI considera las personas jóvenes emancipadas como las personas jóvenes que constan como persona de referencia, cónyuge o persona no emparentada en el EPA.

GRÁFICO 7. EVOLUCIÓN DEL COSTE DE ACCESO EN EL MERCADO DE LA VIVIENDA POR UN HOGAR JOVEN Y UNA PERSONA JOVEN EN LAS ISLAS BALEARES, 2001-2007

Fuente: OBJOVI.

La tasa de emancipación de los jóvenes de las Islas ha ido decreciendo desde mediados de 2006; el esfuerzo económico que debe asumir actualmente una persona joven para adquirir una vivienda es superior al 87% de su salario

Las tasas de nupcialidad se han reducido significativamente y ha aumentado la edad media de la maternidad

en este retroceso de la independencia residencial de los jóvenes es la progresiva destrucción de puestos de trabajo, como veremos más adelante en el presente informe, así como también un endurecimiento de las condiciones de acceso al mercado de la vivienda. De hecho, el esfuerzo económico que tendría que asumir actualmente una persona joven para adquirir una vivienda libre en las Islas Baleares, superior al 87% de su salario, es el más elevado de los últimos siete años¹¹ (véase el gráfico 7).

Según el OBJOVI, el valor medio de la vivienda libre¹² se situó en las Islas Baleares, durante el cuarto trimestre del 2007, en 242.130 euros, un 6,9% más que en el mismo trimestre de 2006. Por su parte, el salario medio anual de una persona joven es de 15.648,57 euros¹³, un 4,6% superior que en

2006, lo cual representa que el coste de acceso al mercado de la vivienda implica un 87,3% de sus ingresos. El esfuerzo económico que tendrían que asumir para adquirir una vivienda se ha incrementado en un 12,1% y sitúa las Islas como la comunidad autónoma con mayor coste de acceso al mercado de la vivienda para una persona joven, muy por encima de la media española (71,2%).

Por ello, según el *Quadern Gadeso* núm. 118, de marzo de 2008, el principal problema que perciben los jóvenes de las Baleares de edad entre 16 y 18 años es la inseguridad (“futuro imprevisible”) y la necesidad de encontrar un buen trabajo. También los jóvenes que tienen entre 18 y 29 años perciben la inseguridad socioeconómica y las dificultades para acceder a la vivienda.

11 Fuente: Observatorio Joven de Vivienda en España. Cuarto trimestre de 2007.

12 Precio medio de la vivienda libre publicada por el Ministerio de Vivienda (nueva serie con base en el año 2005), aplicado a una vivienda de 100 metros cuadrados construidos.

13 Cálculo del OBJOVI del salario bruto medio de una persona joven, obtenido de aplicar en el último dato disponible de la Encuesta Trimestral del Coste Laboral (ETCL-INE) la estructura salarial para tramos de edad y sexo de la Encuesta de Condiciones de Vida (ECV-INE).

El patrón de convivencia en las Islas se ha modificado de manera significativa y ello se ha traducido, entre otras cuestiones, en cambios en cuanto a nupcialidad. No sólo se ha producido un retraso en el calendario de nupcialidad en más de 5 años (la edad media de matrimonio en el año 1975 era de 27 años para los hombres y 24 para las mujeres, mientras que en el año 2005 se situaba en 35 años para los hombres y 31 para las mujeres), sino que baja la cifra de matrimonios a pesar del crecimiento demográfico experimentado, de forma que las ta-

sas de nupcialidad se han reducido a la mitad (4,4 por mil en el 2005).

La edad media de la maternidad ha aumentado considerablemente en los últimos años. De acuerdo con los datos del INE, tanto en las Islas Baleares como en el Estado español las mujeres, cuando tienen al primer hijo, superan ya la edad de los treinta años desde finales de la década de los noventa; en 2006, por término medio, se sitúa en los 30,38 años en las Baleares y en los 30,89 en el conjunto de España.

4. INDICADORES DE ACTIVIDAD, DE EMPLEO Y DE PARO DE LOS JÓVENES

4.1. EVOLUCIÓN DE LA POBLACIÓN ACTIVA, OCUPADA Y EN PARO

Según los datos de la Encuesta de Población Activa (EPA-INE), en el año 2007 había en las Baleares 196.069 personas que tenían entre 16 y 29 años, de las que 123.368 estaban empleadas (el 26% sobre el total de población ocupada), 14.361 en situación de paro (el 30% sobre el total de la población desempleada) y las restantes 58.340, en situación de inactividad (el 19% sobre el total de población inactiva).

La tasa de actividad de las y de los jóvenes menores de 30 años fue del 70,2% por término medio para las Ba-

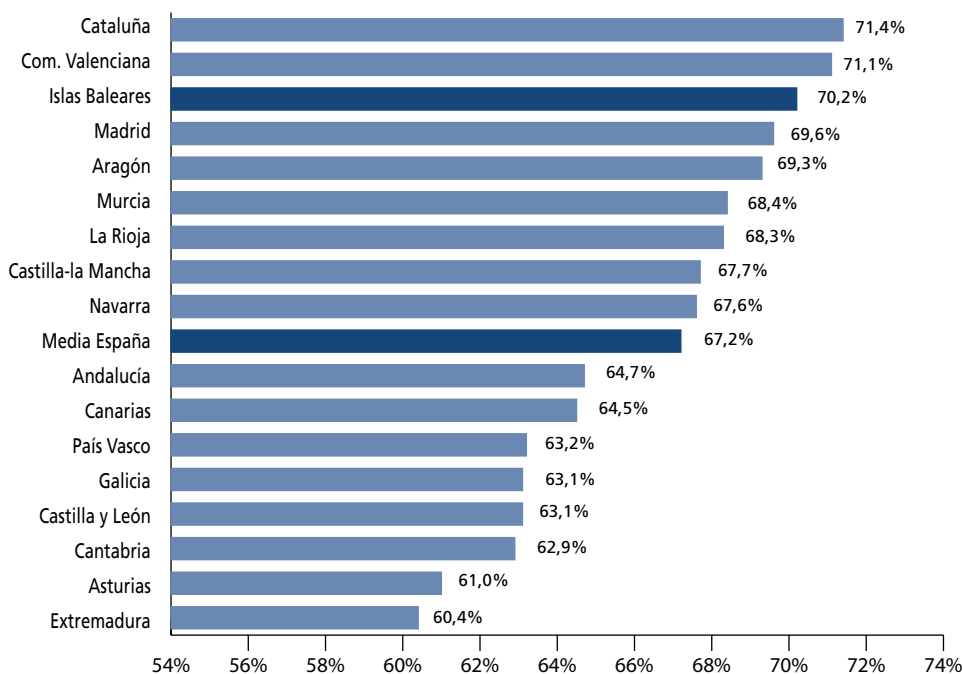
leares en el año 2007, la tercera más alta del Estado, por detrás de Cataluña (71,4%) i de la Comunidad Valenciana (71,1%). Esta tasa se sitúa, entonces, 3 puntos por encima de la media de España (67,2%).

Por sexo, los hombres jóvenes presentan una tasa de actividad del 76,8%, la más alta del Estado, muy superior a la del colectivo femenino (63,3%), que en este caso se sitúa en sexta posición en el *ranking* por comunidades autónomas. Como hemos visto, los hombres abandonan con mayor proporción los estudios de forma prematura que las mujeres y ello se traduce, como vemos, en unas mayores tasas de actividad.

La tasa de empleo de los jóvenes menores de 30 años se situó durante el

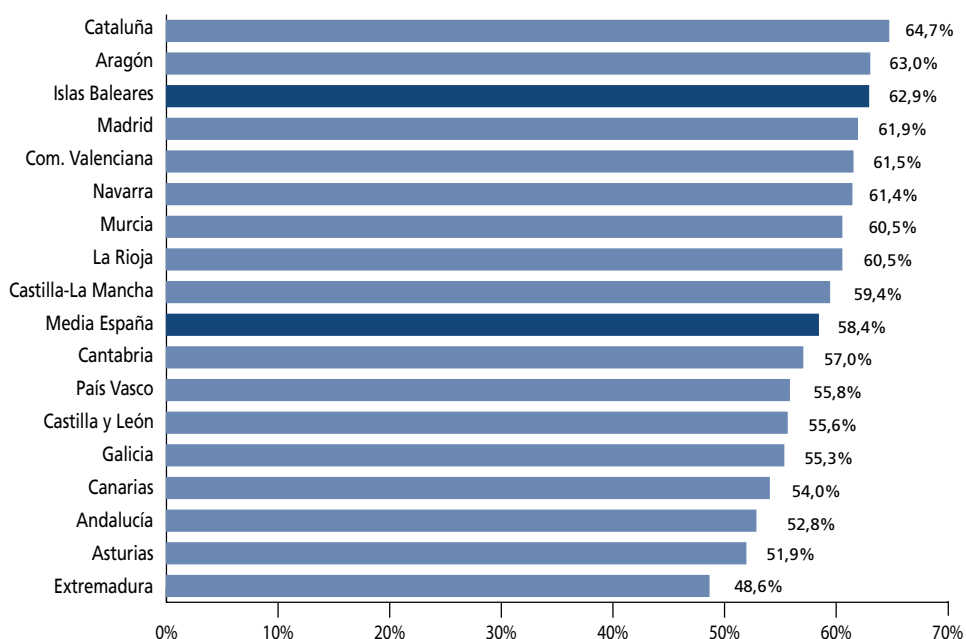
En 2007, las Baleares tienen la mayor tasa de actividad juvenil masculina de todo el Estado y la sexta en el caso del colectivo femenino

GRÁFICO 8. RANKING DE TASAS DE ACTIVIDAD DEL COLECTIVO JOVEN (MENORES DE 30 AÑOS) POR COMUNIDADES AUTÓNOMAS, MEDIA DE 2007

Fuente: elaboración propia a partir de datos del INE, EPA.

GRÁFICO 9. RANKING DE TASAS DE EMPLEO DEL COLECTIVO JOVEN (MENORES DE 30 AÑOS) POR COMUNIDADES AUTÓNOMAS, MEDIA DE 2007

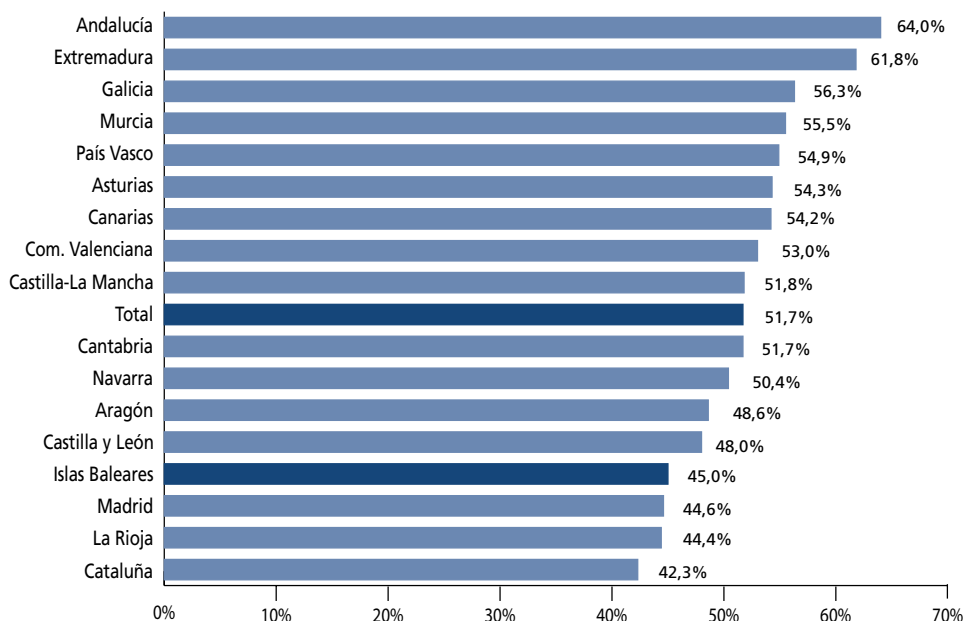
Fuente: elaboración propia a partir de datos del INE, EPA.

La tasa de empleo de los jóvenes menores de 30 años se situó en el 62,9%, esto es 4,5 puntos por encima de la media nacional (58,4%)

año 2007 en las Baleares en el 62,9%, esto es 4,5 puntos por encima de la media nacional (58,4%). Las Islas Baleares son la tercera comunidad autónoma con la mayor tasa de ocupación juvenil, por detrás de Cataluña (64,7%) y de Aragón (63%).

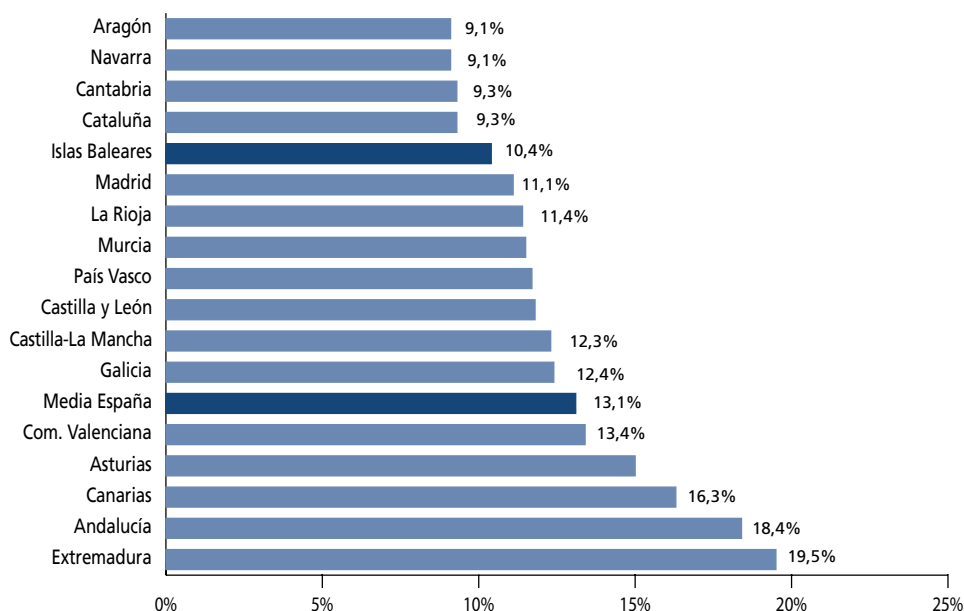
Por sexo, la tasa de empleo juvenil masculino se situó en el 2007 en el 69,5%, la segunda más alta del Estado, por detrás de Cataluña (70,1%). Para las mujeres la tasa de empleo juvenil significó un 56%. Cabe decir que las Islas ocupan la quinta posición en

GRÁFICO 10. TASAS DE TEMPORALIDAD DE LOS JÓVENES MENORES DE 30 AÑOS POR COMUNIDAD AUTÓNOMA, MEDIA DE 2007

Fuente: elaboración propia a partir de datos del INE, EPA.

GRÁFICO 11. RANKING DE TASAS DE PARO DEL COLECTIVO JOVEN (MENORES DE 30 AÑOS) POR COMUNIDADES AUTÓNOMAS, MEDIA DE 2007

Fuente: elaboración propia a partir de datos del INE, EPA.

el *ranking* por comunidades autónomas.

Un 88,2% del total de jóvenes empleados trabaja a jornada completa y el 11,8% restante, a jornada parcial. Se dan diferencias significativas por sexo: un 17,8% de las mujeres jóvenes trabajan a jornada parcial, mientras que en el caso de los hombres el porcentaje se reduce a un 7,2%. Si lo comparamos con las edades más adultas (30 años o más), es curioso comprobar como el porcentaje de hombres que trabajan a tiempo parcial disminuye (2,8%), mientras que en el caso de las mujeres aumenta (un 19,8% de mujeres ocupadas de 30 años o más trabaja a tiempo parcial). Es decir, el hecho de conciliar vida laboral y familiar continúa repercutiendo directamente sobre las mujeres y ya se detecta en las edades más jóvenes.

La tasa de temporalidad (medida a partir del total de jóvenes asalariados con contrato temporal sobre el total de los jóvenes asalariados) fue durante 2007 del 45%. La tasa de temporalidad para el conjunto de la población

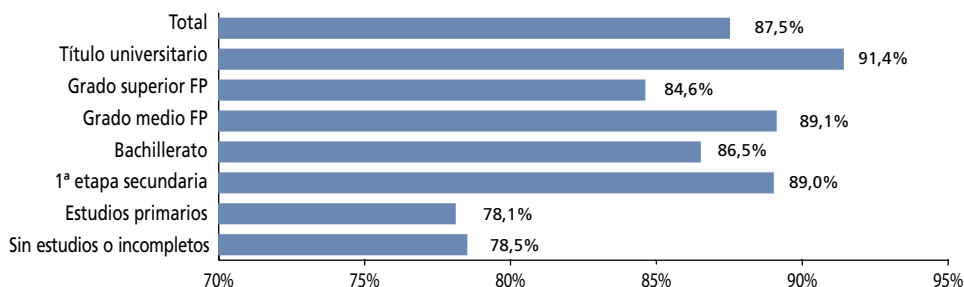
fue del 28,9%; es decir, los jóvenes se caracterizan por tener más contratación temporal. Pese a todo, si comparamos las Baleares con el resto de comunidades autónomas, veremos (gráfico 10) como las Islas se sitúan en la cuarta posición entre las comunidades autónomas con la menor tasa de temporalidad del conjunto del Estado (51,7%). Por sexo, los hombres presentan una tasa de temporalidad (48,4%) mayor que la de las mujeres (40,9%).

Finalmente, la tasa de paro de los jóvenes menores de 30 años representó en el 2007 en las Baleares el 10,4% de la población activa, la quinta más baja del Estado. La tasa de las Islas se sitúa a 2,7 puntos por debajo de la media nacional (13,1%), si bien se aprecian diferencias entre la tasa de paro juvenil masculino, del 9,5%, y la de paro femenino (11,6%).

Si se analizan las diferentes tasas según el nivel de estudios, se observará como se da una relación directa entre un mayor nivel de estudios, tasas más altas de actividad y de empleo y

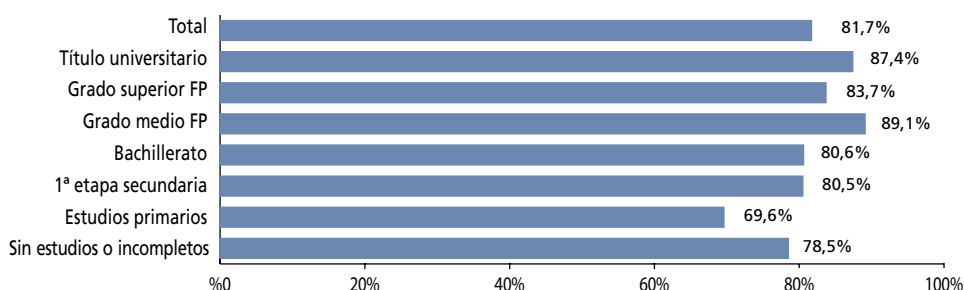
Los jóvenes menores de 30 años presentan una tasa de temporalidad (45%) superior a la del conjunto de la población de las Islas (28,9%) y convierten las Baleares en la cuarta comunidad autónoma con menor temporalidad de jóvenes de todo el Estado

GRÁFICO 12. TASA DE ACTIVIDAD DE LOS JÓVENES DE 25 A 29 AÑOS SEGÚN EL NIVEL DE ESTUDIOS, MEDIA DE 2007

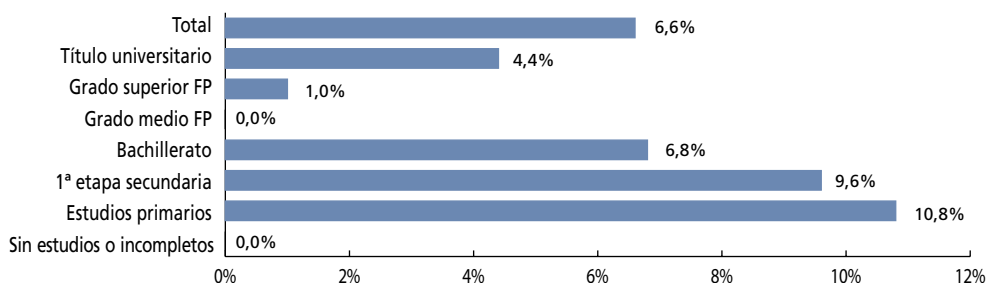
Fuente: elaboración propia a partir de datos del INE, EPA.

GRÁFICO 13. TASA DE EMPLEO DE LOS JÓVENES DE 25 A 29 AÑOS SEGÚN EL NIVEL DE ESTUDIOS, MEDIA DE 2007

Fuente: elaboración propia a partir de datos del INE, EPA.

GRÁFICO 14. TASA DE PARO DE LOS JÓVENES DE 25 A 29 AÑOS SEGÚN EL NIVEL DE ESTUDIOS, MEDIA DE 2007

Fuente: elaboración propia a partir de datos del INE, EPA.

Se da una relación directa entre mayor nivel de estudios y tasas de actividad y de empleo más altas y tasas más bajas de paro

tasas más bajas de paro. Así, los jóvenes que tienen entre 25 y 29 años, con una titulación universitaria, presentan una tasa de actividad del 91,4%, una tasa de empleo del 87,4% y una tasa de paro del 4,4%. Por su parte, los jóvenes (25-29 años) que tan sólo han alcanzado la educación primaria, presentan una tasa de actividad del 78,1%, una tasa de empleo del 69,6% y una tasa de paro del 10,8%.

Es interesante analizar las causas de inactividad de las y de los jóvenes de las Islas. Así, de los inactivos, hay un 69,9% que son estudiantes, un 25,2% que se dedican a las tareas del hogar y un 4,8% que menciona otros motivos. Mientras que el motivo de los hombres es, mayoritariamente, el hecho de estar estudiando (79,2%), las mujeres tienen un mayor porcentaje en tareas del hogar

(33,5%), aunque principalmente el motivo es el estudio (63,8%) (véase la tabla 8 del anexo).

Al cierre del presente informe únicamente se disponía de los datos, desglosados por grupos de edad, del primer trimestre de 2008 de la Encuesta de Población Activa. Según éstos, en las Baleares había 197.630 personas de edad entre 16 y 29 años, de las que 109.309 se encontraban ocupadas; 22.472, en situación de paro, y las restantes 65.849, en situación de inactividad.

Con respecto al primer trimestre de 2007, la población joven empleada ha descendido en un 4,5%, el número de personas jóvenes en paro se ha incrementado en un 36,1% y la población inactiva ha crecido en un 2,1%.

En lo referente a las tasas, también se ha dado un retroceso: así, la tasa de actividad se ha situado en el 66,7% durante el primer trimestre de 2008, tres décimas por encima de la media española (66,4%), pero por debajo de la del mismo trimestre de 2007 (67%). De la misma manera, la tasa de empleo de los jóvenes menores de 30 años se ha situado en el 55,3%, por debajo de la media española (56,1%) y de la del primer trimestre de 2007 (58,5%). Finalmente, la tasa de paro ha presentado también un dato negativo: se ha situado en el 17,1% durante el primer trimestre de 2008, por encima de la media española (15,6%) y muy por encima de la del primer trimestre de 2007 (12,6%).

Por sexo, los hombres presentan mayores tasas de actividad y empleo que las mujeres, pero en el caso de la tasa de paro los hombres menores de 30 años tienen una tasa del 18,7%, esto es 3,7 puntos por encima de la tasa de paro de las mujeres (15%) (véanse las tablas 34 a 36 del anexo).

4.2. EVOLUCIÓN DE LA AFILIACIÓN A LA SEGURIDAD SOCIAL

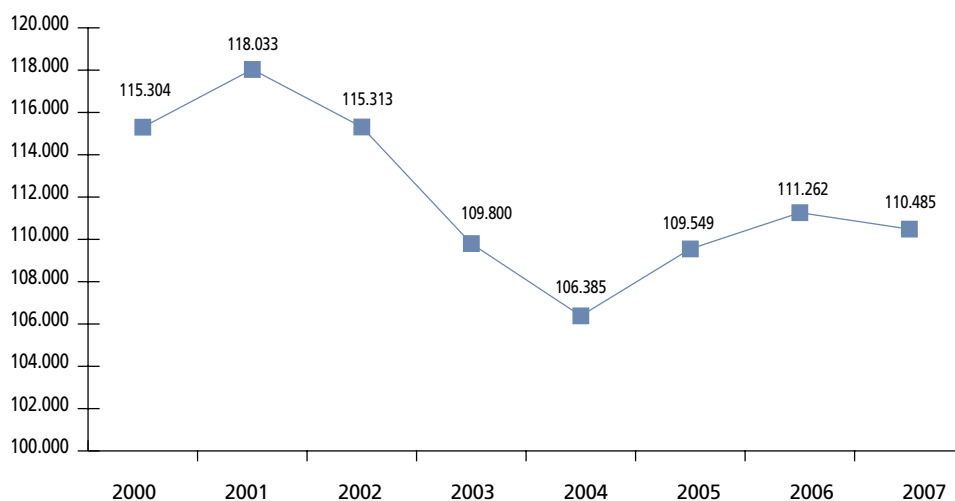
El año 2007 se cerró con una media de 455.694 trabajadores de alta en la Seguridad Social, 14.415 más que en el año 2006, lo cual, en términos relativos, implica un incremento del 3,3%. Los jóvenes entre 16 y 29 años de alta en la Seguridad Social durante 2007 suponen un total de 110.485 (un 24,3% sobre el total de trabajadores afiliados). Con respecto a 2006, se produjo un descenso de 777 trabajadores jóvenes, lo que en términos relativos representa un descenso del 0,7%.

El gráfico 15 muestra como se produce un descenso de los jóvenes empleados entre 2001 y 2004, para remontar a partir del año 2005 y 2006, años en que se producen incrementos. Pese a todo, en el año 2007 vuelve a registrarse un ligero descenso. Por otra parte, el peso de los jóvenes sobre el total de población empleada ha pasado de representar un 31,2% durante el año 2000 a un 24,2% durante el 2007. Se produce, pues, una reducción progresiva del peso de los jóvenes sobre el total de la población ocupada (gráfico 16). Como hemos visto, en el contexto demográfico los jóvenes han perdido peso sobre el total de la población estos últimos años, lo cual se atribuye al hecho de que estas personas nacieron entre 1983 y 1993, años con unas tasas de natalidad muy bajas en el conjunto de las Baleares, y también al hecho de que la llegada de flujos migratorios ha engordado sobre todo las franjas de edad jóvenes-adultos de los ocupados.

En lo concerniente a los datos disponibles para el año 2008, de enero a mayo se contabilizan 100.143 jóvenes menores de 30 años de alta en la Se-

El año 2007 se cerró con 110.485 jóvenes de edad entre 16 y 29 años de alta en la Seguridad Social, un 0,7% menos que en 2006

GRÁFICO 15. EVOLUCIÓN DE LA POBLACIÓN JOVEN (16-29 AÑOS) DE ALTA EN LA SEGURIDAD SOCIAL EN LAS BALEARES, 2000-2007

Fuente: elaboración propia a partir de datos de la Tesorería General de la Seguridad Social.

Sólo el 9% de los jóvenes menores de 30 años cotizan en el régimen de autónomos

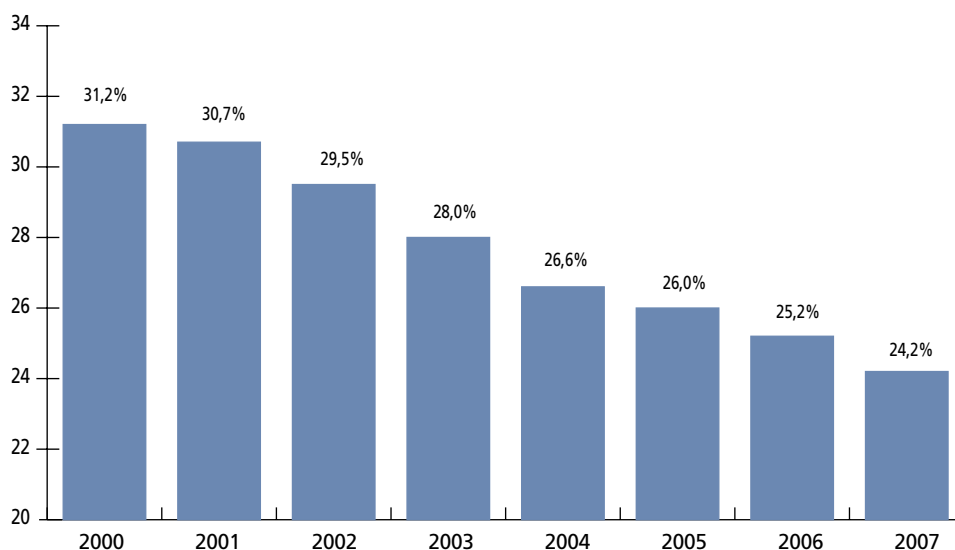
guridad Social, 3.861 menos que en el mismo periodo de 2007; en términos relativos ello supone un descenso del 3,7%. Debe decirse que durante dicho periodo se registra un aumento del 1,4% en el total de trabajadores empleados y, en el caso de los trabajadores de 30 años o más, se produce un aumento del 3%.

Por sexo, del total de jóvenes afiliados un 54% son hombres y el 46% restante son mujeres. Entre los jóvenes ocu-

padados existe un mayor porcentaje de mujeres que en el conjunto de trabajadores ocupados, en que las mujeres representan el 42,9% para estos primeros cinco meses de 2008. De esta manera se corrobora el hecho de que las mujeres abandonan la actividad laboral en las edades fértiles para poder dedicarse al cuidado de sus hijos.

Un 88,5% de los jóvenes de alta en la Seguridad Social cotizan en el régimen

GRÁFICO 16. EVOLUCIÓN DEL PESO DE LA POBLACIÓN JOVEN (16-29 AÑOS) DE ALTA EN LA SEGURIDAD SOCIAL SOBRE EL TOTAL DE TRABAJADORES, 2000-2007

Fuente: elaboración propia a partir de datos de la Tesorería General de la Seguridad Social.

general, un 9% en el régimen de autónomos, y el 2,5% restante en alguno de los regímenes especiales. A diferencia del total de trabajadores empleados, los jóvenes se caracterizan por tener un mayor porcentaje de ocupados en el régimen general y menos representación de autónomos (un 19,7% del total de trabajadores de alta en la Seguridad Social se encuentran en el régimen de autónomos ante el 9% de los jóvenes) (véase la tabla 10 del anexo).

Efectivamente, y según los datos de la Asociación de Jóvenes Empresarios, el perfil del socio es, a grandes rasgos, el siguiente: hombre (86%), entre 36 y 40 años (43,5%), con estudios universitarios (65%), con experiencia profesional previa en el sector de su empresa (77%) y que había trabajado antes por cuenta ajena (67%). La mayoría, un 40,8%, afirma que ha creado su propia empresa como salida de situaciones de paro o por vocación empresarial (34,7%).

4.3. EVOLUCIÓN DE LA CONTRATACIÓN (SOIB) DE LOS JÓVENES

El año 2007 se cerró en las Baleares con un total de 440.643 contratos, 776 más que en el 2006; en términos relativos ello representa un incremento del 0,2%. De estos contratos, un total de 207.017 se registraron entre jóvenes menores de 30 años, lo que significa que un 47% del total de contratos registrados en las Islas fue para los jóvenes entre 16 y 29 años.

Los primeros seis meses de 2008 se han registrado 96.288 contratos entre jóvenes menores de 30 años, 14.233 menos que en el mismo periodo del 2007; en términos relativos ello supone un descenso del 12,9%. Por otra parte, aunque también ha bajado la

contratación en todos los grupos de edad, su descenso ha sido más suave: un 4,6% en el caso de los mayores de 29 años.

Por islas (tabla 11), un 77% de los contratos de jóvenes de 16 a 29 años se registraron en Mallorca; un 14,6%, en Ibiza; un 7,5%, en Menorca, y el 0,9% restante, en Formentera. Con respecto al primer semestre del año 2007, ha bajado la contratación en cada una de las islas; a pesar de ello, los descensos más importantes se dan en Menorca (-15,5%) y en Mallorca (-13,8%).

Del total de contratos registrados entre los jóvenes con destino en las Baleares durante los meses de enero a junio de 2008, un 52,1% fueron para hombres y el 47,9% restante, para mujeres. Por tramos de edad, un 50,8% de los contratos registrados fueron de jóvenes entre 18 y 24 años; un 45,3%, de jóvenes entre 25 y 29 años, y el 3,9% restante, de jóvenes menores de 18 años. Con respecto a los primeros seis meses de 2007, la contratación ha bajado sobre todo en el grupo de edad más joven —los menores de 18 años (-27,5%)— aunque también ha bajado en el resto de grupos: de 18 a 24 años (-13,8%) y de 25 a 29 años (-9,4%) (véase la tabla 12 del anexo).

Por tipo (véase la tabla 13), un 13,4% de los contratos fueron indefinidos; un 85,9%, temporales, y el restante 0,7%, formativos. Así como ya pasa con el total de la población, el colectivo de las mujeres presenta un mayor porcentaje de contratos indefinidos (13,9%) que el de los hombres (12,9%). Con respecto al primer semestre de 2007, ha bajado el número de contratos de todas las modalidades; así, los indefinidos han bajado en un 7,2%; los temporales, en un 13,1%, aunque los que más bajan son los formativos en un 33,8%.

En el primer semestre de 2008 ha bajado la contratación de jóvenes con respecto al mismo período de 2007 en cada una de las islas, sobre todo en Mallorca y en Menorca

Un 47% del total de contratos temporales de los jóvenes tiene una duración igual o inferior a tres meses

Un 30,3% del total de contratos de jóvenes correspondió al colectivo de personas extranjeras

Un 47% del total de contratos temporales de los jóvenes tienen una duración igual o inferior a tres meses y un 28,3%, de entre 3 y 12 meses; es decir, tres de cada cuatro contratos temporales registrados correspondientes a jóvenes tienen una duración inferior a doce meses. De todos modos, como se ha visto en los datos de la Encuesta de Población Activa, las Islas Baleares no son una de las comunidades autónomas con mayores tasas de temporalidad entre el colectivo joven.

Por sectores económicos, del total de contratos registrados con centro de trabajo en las Islas entre el colectivo joven, un 81,5% fue en el sector de servicios y, en éste, un 30% del total de contratos en la actividad hotelera. Por otra parte, un 14,3% se registró en el sector de la construcción y el 4,2% restante se repartió entre la industria y la agricultura. Respecto de los primeros seis meses de 2007, se ha producido un descenso de la contratación en todos los sectores económicos, salvo en agricultura. Los que experimentan los mayores descensos son: la construcción (-23,7%) y la industria (-19,9%) (véase la tabla 15 del anexo). En los grupos de personas mayores de 29 años, el descenso se da también sobre todo en el sector de la construcción (-13,5%) y de la industria (-13,6%). Es interesante destacar que mientras que para el colectivo joven baja la contratación en la actividad hotelera (-4,2%), en el grupo de mayores de 29 años se ha registrado un incremento (+1,5%).

Por sexo, se da una marcada segregación de los contratos según el sector económico: un 96,2% de los registrados entre las mujeres jóvenes se firmaron en el sector de servicios, mientras que en el caso de los hombres el porcentaje se redujo al 68% y se repartió con el sector de la construcción, que supuso un 25,7% del total de la contratación masculina.

Los empleos con más contratación entre los jóvenes menores de 30 años se caracterizan por ser de baja cualificación y por estar englobados en el sector de servicios, básicamente en actividades vinculadas a la hostelería y al comercio —y en la construcción, en el caso del colectivo masculino. Así, el 67,9% del total de la contratación femenina se concentra en diez empleos. Los empleos que registran el mayor número de contratos son los de camarera (19%), dependienta de comercio (16,1%) y personal de limpieza (12,3%); estas tres ocupaciones aglutinan el 47,4% del total de contratos de mujeres menores de 30 años (véase la tabla 17 del anexo).

En el caso del colectivo masculino, los diez empleos con más contratación representan el 57,9% del total de contratos. Se da, por lo tanto, menos concentración que en el caso de las mujeres. Los empleos con más contratación son, en este orden: camareros (14,1%), peones de la construcción (9,6%) y albañiles (9,2%) (véase la tabla 18 del anexo).

Durante los primeros seis meses de 2008 se registraron en las Baleares 29.138 contratos de trabajadores extranjeros menores de 30 años, lo que significa un 30,3% sobre el total de la contratación del colectivo joven, proporción similar al conjunto de la población. De estos contratos, un 59,4% correspondieron a jóvenes procedentes de algún país no comunitario y el 40,6% restante, a los comunitarios. Se da una segregación de los contratos en función de la zona de procedencia y el sector de actividad. Así, los jóvenes extracomunitarios tienen más proporción de contratos en la construcción (28,6%) que en el caso de los comunitarios (8,6%). En cambio, los jóvenes comunitarios destacan por presentar más contratación en el sector de ser-

vicios (89,1%) y, más concretamente, en la actividad hotelera (55,9%).

Con respecto al primer semestre de 2007, mientras que, como hemos comentado, la contratación para el conjunto de jóvenes ha bajado en un 12,5%, en el caso de los jóvenes procedentes de la Unión Europea ha aumentado en un 1%. Concretamente, allí donde más ha subido la contratación de este colectivo es en la hostelería. Por otra parte, la contratación de los jóvenes extracomunitarios ha experimentado un descenso del 8,7% —en el caso de los nacionales, del 15,4%— (véase la tabla 16 del anexo).

4.4. EVOLUCIÓN DE LOS JÓVENES DEMANDANTES INSCRITOS (SOIB)

El año 2007 se cerró en las Islas Baleares con 59.874 demandantes de empleo en las oficinas del SOIB, de los que 13.900 eran jóvenes menores de 30 años; es decir, un 23,2% del total de demandantes tenían entre 16 y 29 años. Del total de jóvenes demandantes de empleo, un 74,8% era de Mallorca; un 15,1%, de Ibiza; un 9,2%, de Menorca, y el 0,8% restante, de la isla de Formentera (véase la tabla 19 del anexo).

Por otra parte, en los primeros seis meses de 2008 se han contabilizado 18.173 jóvenes demandantes inscritos en las Baleares. Con respecto al mismo periodo del año 2007 se ha producido un aumento de 2.058 personas, lo cual, en términos relativos, supone un incremento del 12,8%. Del total de jóvenes demandantes, un 52,6% son mujeres y el 47,4% restante, hombres. Si lo desglosamos por tramo de edad, veremos (tabla 20) como un 51% tiene entre 25 y 29 años; un 44,8%, entre 18 y 24 años, y el restante 4,2% son

menores de 18 años. Con respecto al primer semestre de 2007, se produce un aumento en el número de demandantes en todos los tramos de edad, siendo el más notable, en términos relativos, el grupo de menores de 18 años (15%).

Por sector económico, un 79,2% de los jóvenes demandantes han trabajado en el sector de servicios; un 12,8%, en la construcción; un 3,5%, en el sector industrial; un 3,5% no ha trabajado con anterioridad, y el 1,1% restante lo ha hecho en el sector agrícola. Si lo comparamos con los seis primeros meses de 2007, observaremos (tabla 21) que los demandantes han aumentado en cada uno de los sectores y que son agricultura (67%) y construcción (47,2%) aquéllos en que se producen los incrementos más importantes. El colectivo de personas sin empleo anterior ha experimentado también un notable aumento —concretamente un 30,8%. El número de personas demandantes mayores de 29 años también aumenta de manera notable (+14,3%), sobre todo en el sector de la construcción (+52,5%).

En lo referente a los empleos solicitados por los jóvenes, hemos diferenciado entre el colectivo masculino y el femenino. El colectivo femenino se caracteriza por presentar una gran concentración de las demandas en unas pocas ocupaciones; así lo demuestra el hecho de que el 70% de las mujeres jóvenes menores de 30 años demandantes de empleo se concentran en diez ocupaciones (véase la tabla 22 del anexo). Así, por ejemplo, una de cada cuatro demandantes solicita un trabajo como dependienta de comercio (un 25,1%). El segundo empleo más demandado es el de camarera (13,4%) y el tercero es el de empleada administrativa (11,3%). Es decir, podemos afirmar que casi la mitad de las mujeres jóvenes demandantes de

Se han contabilizado 18.173 jóvenes demandantes inscritos en las Baleares durante el primer semestre de 2008, un 12,8% más que durante el mismo período de 2007

El empleo más demandado por las mujeres jóvenes de las Baleares es el de dependienta de comercio; en el caso de los hombres jóvenes, el de camarero

Se han contabilizado 12.666 jóvenes en situación de paro en las Baleares durante el primer semestre de 2008, un 14,3% más que durante el mismo período de 2007

empleo solicita una de estas tres ocupaciones.

En el caso del colectivo masculino (tabla 23) se produce una diversificación mayor de las ocupaciones solicitadas: así, el 50,3% de los demandantes se concentran en diez empleos, valor notablemente inferior al del colectivo femenino. Los empleos más demandados se encuentran en el sector de servicios —camareros (11,9%)— y en el de la construcción —peones de la construcción (9,8%) y albañiles (6,1%).

4.5. EVOLUCIÓN DE LOS JÓVENES DESEMPLEADOS REGISTRADOS (SOIB)

El año 2007 se cerró con una media de 37.243 personas desempleadas. De éstas, 11.111 tenían entre 16 y 29 años; es decir, sobre el número total de personas desocupadas, un 29,8% eran jóvenes menores de 30 años.

Durante el primer semestre de 2008 se contabilizaron 12.666 jóvenes en situación de paro, 1.588 personas más que en el mismo periodo del 2007, lo cual, en términos relativos, supone un incremento del 14,3%. Aunque el paro ha subido en todos los intervalos de edad durante este periodo, el incremento es más acusado entre los grupos de más edad: entre 30 y 44 años (+19,2%) y mayores de 45 años (+18,2%).

Por islas, 9.715 se encuentran en Mallorca (76,7%); 1.722 en Ibiza (13,6%), 1.147 en Menorca (9,1%) y, finalmente, 83 en Formentera, que representan un 0,7% sobre el total de jóvenes desempleados de las Baleares. En cuanto a las variaciones con respecto al primer semestre de 2007, Mallorca es la que experimenta el incremento relati-

vo más destacado (+15,9%), seguida de Menorca (+12,3%); finalmente, son las Pitiusas las que presentan los aumentos más bajos en relación con el año anterior: Ibiza (+7,7%) y Formentera (+5,5%) (véase la tabla 24 del anexo).

Por sexo, del total de jóvenes en situación de paro durante el primer semestre de 2008, un 49,2% son hombres y el restante 50,8% son mujeres. Aunque las mujeres sufren más las situaciones de desempleo, en el caso del colectivo joven las diferencias no son tan acusadas como en el conjunto de la población. Así, en el mismo periodo de tiempo el peso del colectivo femenino es del 52,5% para el total de personas en situación de paro.

Por sector económico, un 76,2% de los jóvenes en situación de paro se encuentran en el sector de servicios, un 15,2% en la construcción, un 3,8% no ha trabajado con anterioridad, un 3,7% en el sector industrial y el 1,1% restante se encuentra en el sector agrícola. Con respecto al primer semestre de 2007, y como ya hemos visto con el total de demandantes, el número de personas jóvenes desempleadas ha aumentado en cada uno de los sectores; los incrementos más importantes se han dado en agricultura (+91,3%) y construcción (+51%) (véase la tabla 26 del anexo). Entre los parados mayores de 29 años, también se dan los mayores incrementos interanuales en los sectores de la construcción (60%) y la agricultura (50%).

Si nos centramos en el nivel de estudios de los jóvenes en situación de paro, veremos (tabla 27) como tienen, en términos generales, un nivel de estudios bajo. Así pues, la gran mayoría, un 61,5% de los jóvenes desempleados tiene hasta la primera etapa de secundaria, mientras que sólo un 14,7% ha completado la segunda

Los jóvenes en situación de paro tienen un bajo nivel de estudios; un 61,5% ha cursado hasta la primera etapa de secundaria. Las mujeres presentan un nivel de estudios mayor que el de los hombres

etapa. Los jóvenes en paro con estudios universitarios son 472, lo que representa un 3,7% sobre el total de jóvenes desempleados. De esta manera, y según estos datos, el hecho de no obtener una titulación media y, principalmente, la no superación de la educación secundaria obligatoria aumenta significativamente la probabilidad de encontrarse en las listas de paro.

Las mujeres jóvenes desempleadas tienen un nivel de estudios más elevado que los hombres, circunstancia que también se da, como hemos visto, en el conjunto de población joven. De esta manera, entre las mujeres jóvenes desocupadas un 17,4% tiene superada la segunda etapa de secundaria y un 5,2% tiene estudios universitarios; estos porcentajes se reducen al 11,8% y al 2,2% respectivamente en el caso de los hombres. Normalmente, esta mayor permanencia y aprovechamiento de las mujeres en el sistema educativo se ha explicado por su precariedad relativa en el mercado de trabajo; las mujeres continúan necesitando más cualificación para conseguir la promoción laboral y el mismo status que los hombres.

En lo referente a la diferencia cualitativa respecto de otras comunidades

autónomas, debe decirse que este mayor riesgo de no encontrar trabajo debido a un bajo nivel de estudios no fomenta, como hemos visto, entre los jóvenes la obtención de titulaciones educativas ya que, pese a todo, en las Baleares, el paro no deja de ser una situación transitoria. Como podemos ver en la tabla 28 del anexo, un 84,7% de los jóvenes que se encontraban en paro durante los primeros seis meses del 2008 llevaban inscritos menos de seis meses. Las mujeres tienen más dificultades para incorporarse al mercado de trabajo: así, entre este colectivo un 18,3% lleva más de seis meses en situación de paro, mientras que en el caso del colectivo masculino este porcentaje se reduce a un 12,3%.

Del total de personas jóvenes en situación de paro en las Baleares durante los primeros seis meses de 2008, 3.014 son de origen extranjero; es decir, representan un 23,8% sobre el total de jóvenes desempleados. Las nacionalidades extranjeras con un mayor número de jóvenes en situación de paro son Marruecos y Ecuador (juntos aglutinan el 33% del total de jóvenes extranjeros en paro). Con respecto al primer semestre de 2007 el número de jóvenes extranjeros desocupados ha aumentado en un 33% (véase la tabla 29 del anexo).

Un 23,8% del total de jóvenes en situación de paro son de origen extranjero; con respecto al primer semestre de 2007 el número de jóvenes extranjeros desempleados ha aumentado en un 33%

5. INDICADORES DE CONDICIONES DE TRABAJO

5.1. SALARIOS

Para obtener datos sobre los salarios de los jóvenes en las Islas Baleares tenemos que recurrir a la Encuesta Anual de Estructura Salarial (INE) del año 2005. El objetivo fundamental de esta operación bioestadística es la obtención de estimaciones de las ganancias brutas anuales por trabajador clasificada por tipo de jornada, sexo, edad, actividades económicas y empleos.

Se da una relación positiva entre la edad de los trabajadores y el nivel salarial. Así, los de mayor edad, los que tienen más antigüedad y los de más experiencia en el puesto de trabajo perciben mayores remuneraciones. El salario medio anual durante el 2005 en el conjunto de España, para trabajadores de edad entre 25 y 34 años, fue de 16.646,42 euros, mientras que para los trabajadores de entre 45 i 54 años alcanzó la cuantía de 23.403,98 euros (véase la tabla 33 del anexo).

En las Islas Baleares el salario medio bruto anual fue de 17.018,24 euros, 1.659 euros menos que en el conjunto del Estado, lo que representa, en términos relativos, un 9,7% menos. Por grupos de edad, los menores de 25 años recibieron por término medio 13.000,25 euros, un 2,9% por encima de la media nacional. Por su parte, los jóvenes de entre 25 y 34 años recibieron, por término medio, 16.402 euros brutos anuales, un 1,5% menos que la media nacional para este intervalo de edad. Es decir, que aunque los salarios del conjunto de los trabajadores son menores en

las Islas Baleares que en el conjunto del Estado, en el caso de los jóvenes estas diferencias no se producen o, incluso, se da la situación inversa, como en el caso de los menores de 25 años que cobran por encima de la media española.

De esta manera, como podemos ver en la tabla 33 del anexo, a más edad, más diferencia salarial se da entre las Baleares y el conjunto del Estado, a favor de este último. Estas diferencias se explican por el hecho de que el mercado de trabajo de las Islas se caracteriza por ser de baja cualificación; mientras que los jóvenes pueden obtener remuneraciones más altas que en otras comunidades autónomas a partir del primer contrato, el hecho de no promocionar y no obtener mayores cualificaciones educativas y profesionales, hace que los salarios no suban en la misma proporción que en otras zonas del Estado con mercados de trabajo más cualificados.

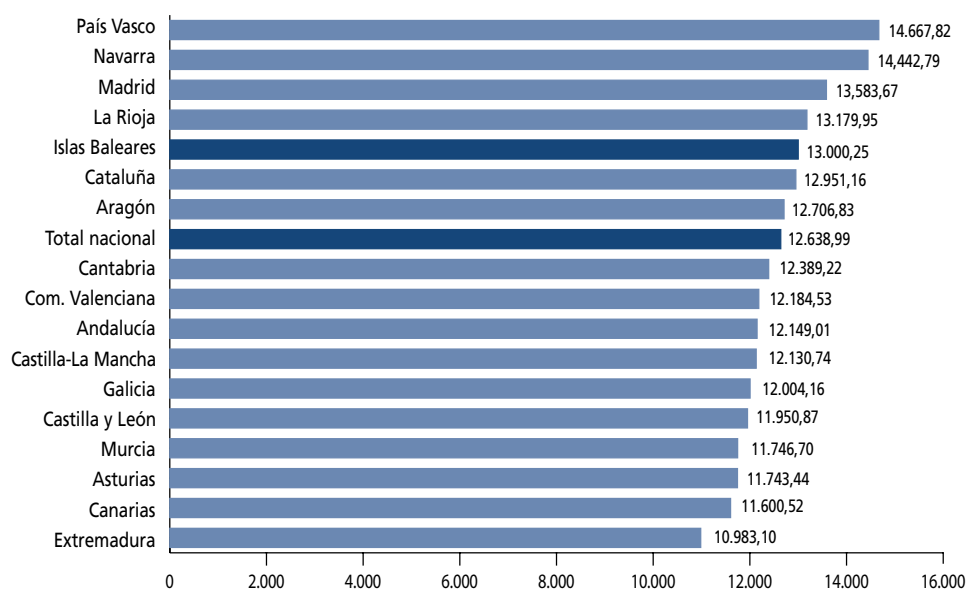
En el gráfico 17 podemos observar como, según los datos del 2005, las Islas Baleares se convierten en la quinta comunidad autónoma con el salario más alto para las personas menores de 25 años, por detrás del País Vasco, Navarra, Madrid y La Rioja. En contraste, si tenemos en cuenta el total de la población, las Baleares son la décima comunidad autónoma con los salarios más elevados.

Hay que destacar que las diferencias salariales por sexo son mayores según la edad de los trabajadores. Así, para el total de trabajadores en las Baleares los hombres cobran un 26,2% por

Los jóvenes menores de 25 años de las Baleares recibieron, de media, un salario bruto anual un 2,9% por encima de la media nacional, mientras que el conjunto de la población de las Islas tuvo un sueldo un 9,7% por debajo del conjunto del Estado

Las Baleares son la décima comunidad autónoma con los salarios más elevados; en lo referente a jóvenes menores de 25 años, ocupan la quinta posición del ranking por comunidades autónomas

GRÁFICO 17. RANKING DEL SALARIO BRUTO ANUAL DE LOS JÓVENES MENORES DE 25 AÑOS POR COMUNIDADES AUTÓNOMAS, AÑO 2005

Fuente: elaboración propia a partir de la encuesta anual de estructura salarial, año 2005.

Los jóvenes se caracterizan por encabezar los mayores índices de siniestralidad: un 32,1% del total de accidentes laborales en las Islas durante el 2007, lo sufrió un trabajador menor de 30 años

encima del colectivo femenino, mientras que en el grupo de menores de 25 años la diferencia hombre-mujer baja al 7,5%. Ello se explica en gran medida por la mejor cualificación (ocupación, estudios, etc.) de las mujeres más jóvenes con respecto a las de mayor edad.

5.2. ACCIDENTES DE TRABAJO DE LOS JÓVENES

En el año 2007 se contabilizaron 28.700 accidentes de trabajo en jornada en las Islas Baleares, de los cuales 9.216 los sufrieron personas menores 30 años; es decir, un 32,1% sobre el total de accidentes de trabajo. Los jóvenes se caracterizan por encabezar los índices de siniestralidad laboral más elevados, ya que tenemos que tener en cuenta que los trabajadores menores de 30 años de alta en la Seguridad Social sólo representaron un 24,3% sobre el total de trabajadores en el 2007. Los hombres registran un mayor número de accidentes de trabajo: de esta manera, el 76,9% de los

accidentes de los jóvenes de las Islas lo sufrió un hombre, frente al 23,1% en el caso del colectivo femenino. Este hecho se explica en gran parte por el hecho de que los hombres se concentran mayoritariamente en empleos relacionados con la construcción, sector especialmente afectado por la siniestralidad laboral (véase la tabla 30 del anexo).

En los primeros seis meses de 2008 se han contabilizado 12.512 accidentes de trabajo con baja en jornada de los que 3.550 los han sufrido trabajadores de 16 a 29 años, es decir un 28,4% del total de accidentes de las Islas. Por sexo, un 79,5% eran hombres y el restante 20,5% eran mujeres. Con respecto al primer semestre de 2007, se da un descenso de la siniestralidad de un 7,2%; en el caso de los jóvenes supone un descenso del 15,4%.

Por grado de lesión (tabla 31), de los 3.550 accidentes de los seis primeros meses de 2008, 3.537 fueron de carácter leve, 12 graves y uno mortal. Con respecto al mismo periodo de

2007, se ha producido un descenso en todos los tipos de accidentes, salvo en el mortal, dado que en el 2007 no se produjo ninguno.

Por sector de actividad (tabla 32), un 1,6% de los accidentes sufridos por trabajadores menores de 30

años se dieron en la agricultura, un 13,7% en la industria, un 35,1% en la construcción y el 49,7% restante en el sector de servicios. Con respecto a los primeros seis meses de 2007 se da un descenso del número de accidentes en todos los sectores productivos.